

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروۆتۆکۆلەکان

١٢٠

سالی / ٢٠٢١ - بەرگی سەدو بیست

چاپی یەكەم / سالی ٢٠٢٣

پیرست

- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۱۲) ی خولی پینجه می هه لێژاردن - چوار شه ممه ۲۰۲۱/۵/۵ ل ۵
- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۱۳) خولی پینجه می هه لێژاردن - سێ شه ممه ۲۰۲۱/۵/۱۸ ل ۱۰۱
- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۱۴) ی خولی پینجه می هه لێژاردن - سێ شه ممه ۲۰۲۱/۵/۲۵ ل ۱۳۹
- پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (۱۵) خولی پینجه می هه لێژاردن - چوار شه ممه ۲۰۲۱/۵/۲۶ ل ۲۲۷

پەرلەمان بە نیازە تا کەى بابەتى نا ياساىى لېيىرىنى مووچە بخاتە بەرنامەى کارەو، کاتىكى زۆرى بەسەردا رۆيشتوو و ئىستا فەرمانبەر بەرەو جەژن رۆيشت خەلك پېويستى بە پارەيە، ئەو چەندىن جارە كە داھات زىادى كر دوو، وە رېكەوتن لە نېوان عېراق و ھەرىمى كوردستان كراو، ياساى مووچە پەسەندكراو تەو كە ئىستا ئەوئەندەى ئاگاداربم ھەرىم داھاتى يەك بەرمىلە نەوتى نەداو بە حكومەتى عېراقى، داواكارىن ھەرچى زووترە ئەم ياداشتە بخرىتە بەرنامەى كارەو ئەو بابەتە كۆتايى پى بېن و يەكلایى بكرىتەو، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك مەم فەرموو.

بەرىز مەم اسكندر مەم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەپىى ماددەى (۲) قسە دەكەم، ماددەى (۲) ئاماژە بە پەرلەمان دەكات دامەزراوئەى كە وەرەى تەشرىعى و چاودېركردن، كە دەلېين دامەزراوئەى كە وەرەى تەشرىعى و چاودېركردنە دەبىت بى لايەنى خۆى نیشان بدات بەرامبەر ھەموو پېكھاتەكانى ھەرىمى كوردستان، بە داخەو جارېكى ترىش ھەمان قسەمكرد، ھەندىك جار قسەى ئىمە و رەفتارى ئىمە وەكو پەرلەمانتار و ھەم وەكو موئەسەسەش رەنگدانەوئەى كەى زۆر خراپ لەسەر سەقامگىرى سىياسى و ئاشتەواپى كۆمەلایەتى دەكات لە ھەرىمى كوردستاندا، ئىمە خۆشحالېن كە ماوئەى كە جەنابى سەرۆكى ھەرىمى كوردستان لەگەل لايەنەكانى ترى سىياسى لە ھەولى ئەوئەدان رېكخستنىكى ناو مالى كوردى بكرىت لەسەر پرسە نىشتىمانى و نەتەوئەى كەى ئەم ولاتە، لە گرنگىريان بابەتى دەستووورە، ئىمە لېرە بەرافتارەكانى ئىمە رەجا دەكەين با ئەو سەقامگىرى تىك نەچىت با دروست بىت، ئىمە لەبەردەم مەترسىداين ئىستاش مەترسىەكى گەرە لەسەر ھەرىمى كوردستاندا، تەنھا بە يەك رىزى دەتوانىن ئەم ھەرىمە بپارىزىن و دەستكەوتەكانى خۆمان بپارىزىن، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

دەست بە جى بەجىكردنى بەرنامەى كار دەكەين، كاك عباس فەرموو.

بەرىز عباس فتاح صالح:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بابەت راپۆرتى لىژنەى تايبەتمەند كە راستاندنى بۆ كراو لەلايەن لىژنەى كاروبارى ياساىى، لىژنەى كاروبارى ياساىى رۆزى يەكشەممە و دووشەممە، رېكەوتى (۲/۲۰۲۱) و (۳/۲۰۲۱)، كاترمېر (۹)ى شەو كۆبوونەوئەى خۆيان ئەنجامداو بە مەبەستى پىداچوونەوئەى و دارپشتنەوئەى ياساىى و دلنابوون لە دژ نەبوونى دەقەكان لەگەل دەستووور و ياسا كارپىكراوئەى كان، بەپىى حوكمەكانى ماددەى (۸۵) بركەى يەكەم و سىيەم سەبارەت بە راپۆرتى لىژنەى وزە و سامانە سرووشتىيەكان، پىشنىيازى بازارگانى تايبەت بە خويندەوئەى دووئەم بۆ پېرۆژە ياساى وەزارەتى كارەبا لە ھەرىمى كوردستان_عېراق، لىژنەى ياساىى ئەم دارپشتنەوئەى خوارەو پى پەسەندە، پېرۆژە ياساى وەزارەتى كارەبا لە ھەرىمى كوردستان_عېراق:

ماددەى (۱):

بۇ مەبەستى حوكمەكانى ئەم ياسايە ئەم دەستەواژانەى خوارەو ماناكانى بەرامبەريان دەگەيەنېت:

يەكەم/ ھەرئېم: ھەرئېمى كوردستان_عېراق.

دووەم/ ۋەزارەت: ۋەزارەتى كارەباى ھەرئېم.

سېيەم/ ۋەزىر: ۋەزىرى كارەبا.

چوراھم/ ئەنجوومەن: ئەنجوومەنى ۋەزارەت.

يېنجەم/ بەرھەمھېنان: بەرھەمھېنانى ۋەزى كارەبا.

شەشەم/ گواستەنەو: گواستەنەۋى ۋەزى كارەبا بە ھېلى (۳۳)ى كىلۇ قۇلت بەرەوسەر.

ھەوتەم/ دابەشكردن/ دابەشكردى ۋەزى كارەبا لە رېگاي تۇرى ناۋەندى ھېلەكانى (۰,۴۳۳).

(۰,۴۱۱)، (۰,۴) كىلۇ قۇلت بەرەوخوار.

ھەشتەم/ ۋەزە: ۋەزى كارەبا.

نۆيەم/ كۆنترۇل: كۆنترۇلى سەر تۇرەكانى كارەباى ھەرئېم.

دەيەم/ ھاۋبەشەكان: ھەر بەشداربوۋيەك كە گرئىدراۋى تۇرەكانى كارەبا يېت بە مەبەستى

ۋەرگرتى ۋەزى كارەبا لە رېگاي پېۋەرى كارەباۋە.

يانزەيەم/ تۇرەكان: پېكھاتەكانى كارەبا لە ھەردوۋ سېكتەرى گواستەنەۋە و دابەشكردن

دەگرئىتەۋە.

دوانزەيەم/ ويستگەكانى بەرھەمھېنان: سەرچەم ويستگەكانى بەرھەمھېنانى كارەبا لە ھەردوۋ

كەرتى تىبابەت و گشتى.

ئامانچەكان

ماددەى (۲):

ئامانچەكانى ئەم ياسايە برىتتە لەمانەى خوارەو:

يەكەم: پەرپيدانى ۋەزى كارەبا بە گوپرەى پيداويستتەكانى كۆمەلگا و ئابوۋرى نىشتىمانى.

دووەم: ھاندانى ۋەبەرھېنانى ناوخويى و بيانى لە بوارى كەرتى كارەبا.

سېيەم: پالپشتىكردن و ھاندانى فرە سەرچاۋەيى ۋەزى كارەبا.

چوراھم: رېكخستنى گشت چالاكيەكانى پەيوەست بە كارەبا لە بوارى بەرھەمھېنان و كۆنترۇل و

گواستەنەۋە و دابەشكردن و بەرھەمھېنان بە ۋە شېۋەيەى كارەبا بەردەوامى بەرھەمھېنانى ۋەزى

كارەبا و پركردنەۋەى خواست مسۆگەر دەكات لەگەل زامنكردىنى پاراستنى ژىنگە و

بەرنگاربوۋنەۋەى ئالگوپرى كەش و ھەۋادا.

يېنجەم: رېگەگرتن لە بەھەدەردانى كارەبا و قورغكارى و بەدەستەۋەبوۋنى نرخەكان.

شەشەم: سزادانى زيادەرپۇكار بۇ سەر تۇرەكانى كارەبا.

پېكھاتەكانى ۋەزارەت

ماددەى (۳):

يەكەم: ۋەزەارت پېكديت لە يەك ۋەزىر سەرۆكى بالاي ۋەزارەتە و بەرپرسە لە ئەرکەكانى و

ئاراستەكردن و سىياسەتەكانى و سەرپەرشتىكردىنى و چاۋدېردكردىنى كارەكانى لە رېگاي بېيار و

فەرمان و رېنمايىيەكانى لە گشت ئەو بابەتەنەى پەيوەندىدارن بە ئەرکەكانى ۋەزارەت و

پیکهاته کان و دهسه لاته کانی و سه رجه م کاروباری ته کنیکی دارایی و کارگیږی، وه زیر ده توانیت هندیک له دهسه لاته کانی بسپیږیت له چوارچیوهی یاسای وه زارته به بریکاری وه زارته یان بهرپوه بهره گشتیه کان یان هر فرمانبه ریکی وه زارته که دهست نیشانی دهکات.

دووه م: نووسینگی وه زیر فرمانبه ریک به پلهی بهرپوه بهر بهرپوهی ده بات، که لایه نی که م هلگری پروانه مهی زانکویی به رای بیته و ژماره یه ک فرمانبه ر یارمه تی ده دن.

سپیه م: بریکاری وه زارته یارمه تی وه زیر ده دات له سه ر سه ریه رشتیکردنی کاروباری وه زارته له چوارچیوهی نه و دهسه لاتانه ی وه زیر پیی ده سپیږیت به و مهرجه ی لایه نی که م هلگری پروانه مهی زانکویی بیته و خاوه ن شاره زایی بیته.

چوارم: ژماره یه ک راویژکار زیاتر نه بن له چوار که س به و مهرجه ی هر یه کیکیان لایه نی که م هلگری پروانه مهی زانکویی به رای بیته خاوه نی شاره زایی بیته.

پینجه م: بهرپوه به رایه تی گشتی دیوان بهرپوه به ریکی گشتی بهرپوهی ده بات و به و مهرجه ی لایه نی که م هلگری پروانه مهی زانکویی به رای بیته له یاسا یان کارگیږی یاسا و خاوه ن شاره زایی بیته.

شه شه م: بهرپوه به ری گشتی وه به رهینانی وزه ی کاره با بهرپوه به ریکی گشتی بهرپوهی ده بات و به و مهرجه ی لایه نی که م پروانه مهی زانکویی به رای بیته له نه دازیاری و خاوه نی شاره زایی بیته.

حه وته م: بهرپوه به رایه تی گشتی گواسته وهی وزه ی کاره با بهرپوه به ریکی گشتی بهرپوهی ده بات به و مهرجه ی لایه نی که م هلگری پروانه مهی زانکویی به رای بیته له نه دازیاری و خاوه ن شاره زایی بیته.

هه شته م: بهرپوه به رایه تی گشتی دابه شکردنی وزه ی کاره با بهرپوه به ریکی گشتی بهرپوهی ده بات به و مهرجه ی لایه نی که م پروانه مهی زانکویی به رای بیته له نه دازیاری و خاوه ن شاره زایی بیته.

نویه م: بهرپوه به رایه تی گشتی پلاندانان بهرپوه به ریکی بهرپوهی ده بات به و مهرجه ی لایه نی که م خاوه ن پروانه مهی زانکویی به رای بیته له نه دازیاری و خاوه ن شاره زایی بیته.

دهیه م: بهرپوه به رایه تی گشتی کاروباری وزه بهرپوه به ریکی گشتی بهرپوهی ده بات به و مهرجه ی لایه نی که م هلگری پروانه مهی زانکویی به رای بیته و له نه دازیاری کارگیږی یان ئابووری یان بازرگانی و خاوه ن شاره زایی بیته.

یه که م: هر پاریزگایه ک و ئیداریه کی سه ربه خو له هریم بهرپوه به رایه تییه کی گشتی کاره با پیک ده هیږیږیت و هر یه کیک خاوه نی که سایه تییه کی مه عنوهی ده بیته.

دووه م: هر بهرپوه به رایه تی گشتی هاتوو له خالی یه که می نه م برگیه له لایه ن بهرپوه به ریکی گشتی بهرپوه به ریته به لایه نی که م هلگری پروانه مهی زانکویی به رای بیته و له نه دازیاری و خاوه ن شاره زایی بیته و فرمانبه ریک به پلهی یاریده ری بهرپوه به ری گشتی یارمه تی ده دات که به لایه نی که م هلگری پروانه مهی زانکویی به رای بیته له بواری کارگیږی یان یاسایی یان نه دازیاری و خاوه ن شاره زایی بیته.

نه رکه کانی وه زارته

ماددەى (۴):

وہزارەت ئەم ئەرکانەى خوارەوہ لە ئەستۆ دەگریت:-

یەكەم: بەرھەمھێنان و گواستەنەوہ و دابەشکردنى كارەبا و دامەزراندن و بەگەرخستن و چاكدردنەوہى و یستگەكان و بەرھەمھێنان و گۆرپن و تۆرپەكانى كارەبا.

دووہم: بەگەرخستننى تۆرپەكانى كارەبا بە شپۆھى زانستیانە بەپى ستاندارى نپودەولەتیهكان لە رېگای دامەزراندنى سىستەمى گەياندن بۆ مسۆگەر كردنى پارېزگارېكردن لە پېكھاتەكانى تۆرپەكانى كارەبا و كەمكردنەوہى تېچووہكانى.

سپيەم: دەستەبەركردنى بەرژەوہەندى گشتى و كۆنترۆلكردنى بەكاربردنى كارەبا و مسۆگەر كردن و داينكردنى كارەبا و كەمكردنەوہى بەھەدرەدانى مافەكانى وەزارەت لە رېگای دامەزراندنى پرۆژەيى تۆرى زيرەك.

چوارەم: ديارېكردنى نرخەكانى كارەبا لەلايەن وەزير رەزامەندى ئەنجوومەن و بەرزكردنەوہى بۆ ئەنجوومەنى وەزيرانى ھەريم بۆ رەزامەنديان لەسەر تېچووى كارەبا بژيووى ھاوڵاتيان و ئابوووى ھەريم رووبدات لەبەرچاو بگيريت.

پنجەم: بەرزكردنەوہى ئاستى وەبەرھيئەنى وزەى كارەباى پاك بۆ پيداويستىھەكانى بەرژەوہەندى گشتى، وە مۆلەتدان بۆ كۆمپانياكانى بەرھەمھيئەنى كارەبا لەسەرچاوہ نووى بووہەكان لەگەل رەچاوكردنى ياسا و پەيرەو و رينمايى بەركارەكان.

شەشەم: گرتنەبەرى رېكارى پيويست بۆ پاراستنى ژينگە و دەستەبەركردنى سەلامەتى و تەندروستى گشتى.

ھەوتەم: رېكخستننى ميلاكى پيويست و پەرەپيدنى تواناي فەرمانبەرەن لە رېگای ناوہندى راھيئەنى پيشەيى بە ھاوكارى لەگەل دامەزراندن و فيركارېھەكان و ئەكادىمى ناوہندى پسپۆرەكان يان رېكخراوہ ناوخويى يان نپودەولەتیهكان.

ھەشتەم: پيدانى مۆلەت و گرېبەستكردن لەگەل كۆمپانياكانى پسپۆر لە كەرتى تايبەت بۆ بەگەرخستن و چاكدردنەوہى و یستگەكانى بەرھەمھيئەن و گۆرپنى كارەبا، تۆرپەكانى گواستەنەوہ و دابەشكردن و ھاوردەكردن و ھەناردەكردنى وزە.

نۆيەم: ھەماھەنگېكردن لەگەل وەزارەت و لاپەنە پەيوەنديدارەكان بە ميلاكەكانى وەزارەت و كاركردن لەسەر رينموونى و بەكاربردنى وزەى كارەبا لە رېگەى دانانى سىياسەت و رينمايى و ھاندان و بەكاربردن بۆ ئەم مەبەستە.

دەيەم: پيشكەشكردنى پيشنيار بە ئەنجوومەنى وەزيرانى ھەريم بە مەبەستى پەرەپيدانى كەرتى كارەبا لە ھەريم.

يانزەيەم: نوينەرايەتيكردنى ھەريم لە رېكخراو و كۆنفراسە نپودەولەتى و ھەريماتىھەكانى تايبەت بە كەرتى وزەى كارەبا.

دوانزەيەم: ھەماھەنگى و تەواوكردنى يەكتر لەگەل وەزارەتەكانى ھەريم و وەزارەتە ئيتيحاديەكان.

سيانزەيەم: ئەنجامدانى كرين و فرۆشتن و ليكدەر كردن (مقاصە) بۆ وزەى كارەبا بەپى پيويست و بەرژەوہەندى گشتى.

ماددەى (۵):

يەكەم: وەزارەت بۆى ھەيە واير و كېيىل لەسەر يان لە ژېرەوھى ھېلە گشتىيەكان يان شەقامەكانى ناوہوہ يان دەرەوہى شارەكان رابكىشېت، ھەرۈھە مافى ھەيە ستوون دابنېت و توونېل لېبەت و كارى دىكەى پېويست ئەنجام بەدات بۆ ئەنجامدانى پېرۆژەكانى وەزارەت بۆ ئەركەكانى لەگەل رەچاوكردنى ماستەر پلان و پاراستنى ژىنگە و حوكمەكانى ياسا بەركارەكان. دووہم: وەزارەت بە گوڭرەى پېويست بۆ ھەيە بېتتە خاوەن زەوى و بە ناوى وەزارەتى كارەباوہ تۆمار بكرېت بەپېى ياسا بەركارەكان.

سېيەم: قەرەبووكردنەوہى ھەر كەسك زيان مەند دەبېت لە ئەنجامى چالاكەكانى و جى بەچىكردنى ئەركەكانى بەپېى ياسا بەركارەكان.

چوارەم: بېرپارەكانى وەزىر شىاوى تانە لېدانە لەبەردەم دادگاي كارگېرى بەپېى ياساى ئەنجوومەنى شووراي ھەرېم بەركار.

ماددەى (۶):

يەكەم: ھاوبەشەكانى كارەبا پۆلېن دەكرېن بەم شېوہىەى خوارەوہ: _

۱ - يەكەى نېشتەجېبوون (مالەكان).

۲ - بازارگانى.

۳ - بېشەسازى.

۴ - كشتوكالى.

۵ - كەرتى گشتى.

دووہم: وەزارەت دەتوانېت جۆرى دىكەى ھاوبەش كارەبا زىاد بكات. سېيەم: دىارىكردنى جۆرى پۆلېنەكان و بنەماى جىاكردنەوہيان بە رېنمايىبەك دىارى دەكرېت كە وەزىر دەرىدەكات.

ماددەى (۷):

يەكەم: ھەر كەسك زىادەپۆبى بكاتە سەر سېستەمى كارەبا و تۆرەكانى بەپېن بژاردنېك سزا دەدرېت، بېر و رېگارەكانى بە رېنمايىبەك رېك دەخرېت كە وەزىر لەسەر پېشنىارى ئەنجوومەن و بە رەزامەندى ئەنجوومەنى وەزىران دەرىدەكات.

دووہم: وەزىر بە رەزامەندى ئەنجوومەنى وەزىرانى ھەرېم بۆى ھەيە رېژەيەك لەو بېر پارانەى لە پېن بژاردنى زىادەپۆبى لەسەر سېستەمى كارەبا و تۆرەكانى وەرگىراون تەرخان بكات بۆ ئەو كەسانەى راسپېردراون بە ئاشكراكردنى زىادەپۆبى و لابرەن و ئەمەش بە رېنمايى رېك دەخرېت كە وەزىر بە ھەماھەنگى لەگەل وەزىرى دارايى و ئابوورى دەرىدەكات.

سېيەم: ئەو كەرستانەى لە زىادەپۆبى سەر سېستەمى كارەبا و تۆرەكانى بەكارھاتوو دەستيان بەسەردا دەگىرېت.

چوارەم: ئەو سزايانەى لەم ماددەيە ھاتووہ رېگر نابن لە سزا تووندترى ھاتوو لە ياسا بەركارەكان.

پېنجەم: پېويستە لەسەر وەزىر داواى قەرەبووى ئەو زيانانە بكات كە لە دەرئەنجامى زىادەپۆبىن بەپېى حوكمەكانى ياسا بەركارەكانى ھەرېم.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

رۆژان خان فەرموو.

بەريز رۆژان محمد كريم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۸):

يەكەم: ئەنجوومەنىك لە وەزارەت پىكدەھىندىت بە سەرۆكايەتى وەزىر و ئەندامىيەتى ھەر يەك لە:

۱ - بريكار دەبىتە جىگرى سەرۆكى ئەنجوومەن.

۲ - راويژكاران.

۳ - بەرپوئەبەرە گشتىيەكانى وەزارەت.

۴ - ھەر شارەزايەكى پىسپۆر كە وەزىر لە ناوھە يان دەرھەوى وەزارەت بۆ دەست نىشان دەكات. دووھەم: ئەنجوومەنى وەزارەت دەربارەى ئەم كاروبارانەى خوارەو گەفتوگۆى دەكات و بريار و رىنمايى و راسپاردەى پىويست دەرەكات:-

۱ - رىكخستنى سىياسەتى بەرھەمھىنان و كۆنترۆل و گواستەنەو و دابەشکردنى وزەى كارەبا و دانانى پلانە ستراتىجىيەكان.

۲ - رىكخستنى وەبەرھىنان لە بواری كارەبا.

۳ - رىكخستنى پەيكەر و ئەرك و وەزىفەى پىكھاتەكانى وەزارەت.

ماددەى (۹):

وەزىر بە گوپرەى پىويستى وەزارەت بۆ ھەيە گرپبەست بكات لەگەل ژمارەيەك راويژكار و شارەزاي خاوەن ئەزموون و پىسپۆر لەوھى پەيوەستە بە وزەى كارەبا بەپىي ئەو رىكسازيانەى لە ھەرپم كاريان پى دەكرىت.

ماددەى (۱۰):

ئەو كۆمپانيانەى كە مۆلەتيان پىدراوھ يان گرپبەستيان لەگەل كراوھ لە بواری كارەبا تەنھا بە رەزامەندى وەزارەت دەتوانن دەست لە كارەكانيان ھەلبگرن ئەمەش بە پەپرەويك رىك دەخرىت كە ئەنجوومەنى وەزىران دەریدەكات.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو رۆژان خان.

بەريز رۆژان ابراهيم على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۱): ياساى وەزارەتى كارەباى ھەرپمى كوردستانى عىراق ژمارە (۵)ى سالى (۲۰۰۶) ھەلدەوشىتەوھ و گشت ئەو رىنمايىانەى كە پالپشت بەو ياسايە دەرچوون كاريان پىدەكرىت ئەگەر ناكۆك نەبن لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسايە.

ماددەى (۱۲): كار بە ھىچ دەقيكى ياسايى يان برپارىكى ناكۆك لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسايەدا ناكرىت.

ماددەى (۱۳): پىويستە لەسەر وەزىر رىنمايى پىويست بۆ ئاسان جى بەجىكردىنى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەرپكات.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

سوپاس، فەرموو كاك جلال.

بەرپز جلال محمد امين:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

ماددهى (۱۴): پېويستە لە سەر ئەنجوومەنى وەزيران و لايەنە پەيوەندىدارەكان حوكمەكانى ئەم ياسايە جى بە جى بكەن.

ماددهى (۱۵): ئەم ياسايە لە ريكەوتى بلاوكردنەوهى لە رۆژنامەى وەقائىعى كوردستان جى بە جى دەكرىت.

هۆيهكانى دەرچوواندن

لە بەر بايه خى وزەى كارەبا لە سەر ژيان و تەندروستى گشتى هاوئىشتيمانان، وە كارىگەرى لە سەر ژىرخانى ئابوورى و ريكخستنەوهى كارەكانى وەزارەت بە هۆى گرنكى ئەو چالاكيانەى كەرتى گشتى و تايبەت پىي هەلدەستن بۆ هينانەدى ئامانجەكانى وەزارەت و بە جىگەياندنى ئەركەكانى ئەم ياسايە دەرچووئندرا.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

بەرپزان ئەندامانى پەرله مان، هەر ئەندامىكى بەرپزى پەرله مان لە گەل ئەوهيه ئەو راپۆرتە بكرىتە بنەماى گفتوگو تەكايە دەست بەرزكاتەوه؟ بە دەنگى (۶۴) ئەندامى پەرله مان ئەو راپۆرتە دەكرىتە بنەماى گفتوگو، فەرموون راپۆرتەكە مادده بە مادده بخوئننەوه.

بەرپز گليزار رشيد حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

پرۆژه ياساى وەزارەتى كارەبا لە هەريمى كوردستانى عىراق.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

بەرپزان ئەندامانى پەرله مان، كى لە سەر ئەم ناوئىشانە قسەى هەيه تەكايە ناوى تۆمار بكات؟ سى ئەندامى پەرله مان ناويان نووسيووه (د. شىركۆ. د. سماعيل، د. زىدان)، د. شىركۆ فەرموو.

بەرپز شىركۆ جودت مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

بەخىرهاتنى بەرپزان لە وەزارەتى كارەبا دەكەين، بەرپز سەرۆكى پەرله مان، سەبارەت بە ناوئىشانى ياساكە پرسىيارەكە ئەوهيه ئايا هەموارى ياساى وەزارەتى كارەبايه، يان ياسايەكى نوئيه بۆ وەزارەتى كارەبا؟ چونكە جياوازى زۆر دروست دەكات لە سياغەى ياساكە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

ئەمە ياسايەكى نوئيه، ياساكەى تر كارى پى ناكرىت، ئىلغا دەبىتەوه، كاك د. زىدان فەرموو.

بەرپز زىدان رشيد خان اودل:

بەرپز سەرۆكى پەرله مان.

پرسىيارى منيش هەمان ئەو پرسىيارە بوو كە بەرپز د. شىركۆ كردى، ناوئىشانەكان هەمان ئەو پرۆژهيه كە لە ياساى ژمارە (۵) سالى (۲۰۰۶) دا كراوه، هەمان ناوهرۆكىش تەقريبەن لە (۵۰%) ي

وہکو یہ کہ، بویہ وا باشترہ بکریتہ ہمواری یہ کہ می پرؤژہ یاسای و ہزارہتی کارہبا، زور سوپاس.

بہرپز د. ریواز فائق حسین / سہرؤکی پەرلہ مان:

حکومت پیی باش بووہ وہکو پرؤژہ یاسایہک بیت، وہ مادام گؤرانکاریہکان تا رادہیہک ہن باشترہ لہوہی کہ پرؤژہیہکی تازہ بیت، د.اسماعیل فہرموو.

بہرپز اسماعیل علی طہ :

بہرپز سہرؤکی پەرلہ مان.

دہستپیکی ئم بہ خیرہاتنہکا گہرم ل جہنابی و ہزیری دکہین و شاندى دگہلیدا، پشتگیریا بؤچوونا ہردوو مامؤستا د.شیرکو و د.زیدان دکہم کو بییتہ پرؤژہی ہمواری ئیکی و ہزارہتا کارہبن ل ہہریمما کوردستانى، زور سوپاس.

بہرپز د. ریواز فائق حسین / سہرؤکی پەرلہ مان:

د.بزار فہرموو.

بہرپز بزار خالد عبداللہ:

بہرپز سہرؤکی پەرلہ مان.

لہ راپورته کہ ماندا لہ ماددہی (۱۱) ئاماژہ پیکراوہ کہ یاسا کؤنہکہ ہلدہوہ شیتہوہ، ئو راپورته بہو شیوہیہ ئامادہکراوہ وہکو ئامادہکاریہک بؤ یاسایہکی نوئ، یہ عنی ئیستا لیرہ ناتوانین بکہینہ ہموار، ئہگہر واپیت پیویستہ ئم یاسایہ یان ئم برگہیہ یان ئم دانیشتنہ تہئجیل بیت جاریکی تر راپورتیکی تر ئامادہ بکہین، چونکہ ئامادہکردنی ہمواری یاسای جیاوازی زوری ہہیہ لہگہل ئامادہکردنی یاسایہکی نوئ بؤ و ہزارہت، زور سوپاس.

بہرپز د. ریواز فائق حسین / سہرؤکی پەرلہ مان:

فہرموون ماددہی یہک بخویننہوہ.

بہرپز گلزار رشید حاجی:

بہرپز سہرؤکی پەرلہ مان.

پیئناسہکان

ماددہی (۱):

بؤ مہبہستی حوکمہکانی ئم یاسایہ ئم دہستہواژانہی خواریہ ماناکانی بہرامبہریان دہگہیہنیت:

یہکہم / ہہریم: ہہریمی کوردستان_عیراق.

دووہم / و ہزارہت: و ہزارہتی کارہبا ی ہہریم.

سییہم / و ہزیر: و ہزیری کارہبا.

چورام / ئہنجوومہن: ئہنجوومہنی و ہزارہت.

پیئنجہم / بہرہمہینان: بہرہمہینانی وزی کارہبا.

شہشہم / گواستنہوہ: گواستنہوہی وزی کارہبا بہ ہیللی (۳۳) کیلو قوالت بہرہوسہر.

حوتہم / دابہشکردن / دابہشکردنی وزی کارہبا لہ ریگای توری ناوہندی ہیللہکانی (۰،۴۳۳).

(۰،۴۱۱)، (۰،۴) کیلو قوالت بہرہوخوار.

هه شتەم / وزە: وزەى كارەبا.
نۆيەم / كۆنترۆل: كۆنترۆلى سەر تۆرەكانى كارەباى ھەرئىم.
دەيەم / ھاوبەشەكان: ھەر بەشداربوويەك كە گرىدراوى تۆرەكانى كارەبا بىت بە مەبەستى
وەرگرتنى وزەى كارەبا لە رىگاي پيوەرى كارەباو.
يانزەيەم / تۆرەكان: پىكھاتەكانى كارەبا لە ھەردوو سىكتەرى گواستەنەو و دابەشكردن
دەگرىتەو.
دوانزەيەم / ويستگەكانى بەرھەمھيەنان: سەرجم و ويستگەكانى بەرھەمھيەنانى كارەبا لە ھەردوو
كەرتى تايبەت و گشتى.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەمە ناوى راپورتى ھاوبەش نيە، ئەمە ناوى راپورتى راستينراوى ليژنەى ياساييە،
بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، سەبارەت بە ماددەى يەك ھەر كەسيك دەيەويت قسە بكات
فەرموو ناوەكانتان بنووسن، ئەو بەريزانەى دەيانەويت ناوى خويان بنووسن بۆ قسەكردن يان
ناويان نووسيوو (د.شېركۆ، د.اسماعيل، كاك كاروان، گولستان خان، شادى خان، كاك شىخ زاهر،
كاك مەم اسكندر)، كاك شىخ زاهر فەرموو.

بەريز زاهر محمد على حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرھتا بەخيەرھاتنى وەزىر و ستافەكەى دەكەم، لەبەر ئەوھى ياساكە ياسايەكى تايبەتە بە
وەزارەتپىكى ديارىكراو ئەويش كە وەزارەتى كارەبايە پيشتر لە ياسا كۆنەكەش پيناسەى
وەزارەتى كارەبا نەكراو، بۆيە پيمباشە لەسەرھتا ئەگەر بكرىت پيناسەى كارەبا بكرىت،
وەزارەتى كارەبا چيە و كارى چيە، ئەميش بەم شيوەيە، وەزارەتى كارەبا ئەو كەسايەتيە
مەعنەويەيە كە كەسيكى سرووشتى نوينەرايەتى دەكات كە وەزىر يان ئەو كەسەى كە
رايدەسپىدرىت، بارەگاي سەرەكى لە ھەولپەرە بۆ ھەيە پىكھاتەى خۆجەيى دروست بكات بۆ
بەريوہبردنى كارەكانى لە ھەرئىمى كوردستان بە مەبەستى بەديھيەنانى ئەو ئامانجەى كە لەم
ياسايەدا ھاتوو، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك مەم فەرموو.

بەريز مەم اسكندر مەم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

داواى تەوزىحپىك دەكەين رەنگە من ھەلەش بم، بەلام لە پيشنيازە ياسا و پرۆژە ياساكەش
ئىستا لپرەدا بەرھەمھيەنان گواستەنەو، كۆنترۆل ئەمانە ھەمووى فعلىن، يەعنى تەعريفيان بۆ
دانراو، ئەگەر تەوزىحپىكمان پى بەن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

گولستان خان فەرموو.

بەرپز گولستان سعید حمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى يەكەم خالى دەپەمیان ھاوبەشەكان ھەر بەشداربوویەك كە گریدراوى تۆرەكانى كارەبا بېت بە مەبەستى وەرگرتنى وزەى كارەبا لە رینگەى پېوهرى كارەباوە، پېمباشە وای لېبكریت ھاوبەشەكان ئەو بەشداربووانەن كە بەپېى گرېبەستېك وزەى كارەبا وەر دەگرن لە رینگەى پېوهرى كارەباوە، سەبارەت بە يازدەپەمیان تۆرەكان پېكھاتەى كارەبا لە ھەردوو سېكتەرى گواستنەوہ و دابەشكردن دەگریتەوہ، پېمباشە بكریت بە بنچینەكانى گواستنەوہ و دابەشكردنى وزەى كارەبا، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

د.شېركۆ فەرموو.

بەرپز شېركۆ جودت مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى يەك ئەو پېناسانەى كە پېوويستە ئيزافە بكریت بە برۆاى ئيمە سى چەمكى ترە كە يەكېكيان دابینكردنە كە ئەگەر پېناسە بكریت كە ئايا دابینكردنى كارەبا بە جومەلە و بە مفرد واتە بۆ تاك و گرووپەكان، پېناسەى دووہم مەسەلەى بەكاربەرە (مستھلك) كېيە؟ چونكە ئەمە وەزارەتێكە تەولیدی كارەبا دەكات، بەكاربەر كېيە دەبیت پېناسە بكریت كە ھەموو كەسێكى تەبىعی و ئىعتىباریە كە (مستھلك) پېناسە بكریت زەرورە، مەسەلەى تەعریفە كە سعری پارەكەيە، سعری كارەبايە لە يەساكەدا وجودى نىيە، بەلام بە زەرورى دەزانين كە پېناسە بكریت تەعریفە چيە، كە نرخى ئەو وزەى كارەبايە كە دابین دەكریت لەبەر ئەم سى چەمكە بە زەرور دەزانين ئيزافە بكریت بۆ پېناسەكان، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

د.اسماعیل فەرموو.

بەرپز اسماعیل علی طه :

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

خالا ئېكى ئەز پشنگیریا هیژا شیخ ظاهر دکەم، مادام مە گوئیە ل ماددەى يازدەدا دى ياسايا ژمارە (۵)ى سالى (۲۰۰۶) دیتە ئیلغاکرن، تەعریفا وەزارەتى ب زەرورى ئەز دىبنم، ھەر وەسا ئيزافە کرنا وان ھەرسى تەعریفا ژى ئەز پشنگیریا د.شېركۆ دکەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك كاروان فەرموو.

بەرپز كاروان عبدالرحمن (كاروان گەزنەيى):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ببوره ھەرچەندە من ئەندامى لیژنەكەم، بەلام تەحەفوزم ھەبووہ لەسەر چەند ماددەيەك بە تايبەتى ماددەى يەك و ماددەى سى و ماددەى نو، ئەوہ لەسەر ماددەى يەك بەراستى چەند تىبىنىيەك ھەيە دەبوايە جینگەمان بكردايەتەوہ و جینگەمان نەكردەوہ، بە تايبەت ئيمە باس لە وەزارەتى كارەبا دەكەين و ئەرك و مەھامى ئەم وەزارەتە بەرپزە ئەوہيە كە يەكېك لە

مەھامەكانى داھاتوويان بەرھەمھېنانى كارەبا لە رېڭگەى وزە نوپوۋەكانەو، بۆيە من پېشنياز دەكەم كە تەعريفى وزە نوپوۋەكان بىكرېت بە جۆرە جياوازيبەكانىەو بەم شېۋەى خوارەو. وزە نوپوۋەكان بە مانا و لېكدانەو دەيت بەو وزەى پاك كە لە سەرچاۋە سروشتىبەكان دەستەبەر دەكرېت كە بەرھەمھېنانيان پەيوەستە بە شوپن و كاتەو، وزەى ھايدروپاۋەر و تۇرباينى بايى و وزەى خۇر يان ھەر جۇرېكى تىرى نوپى وزە كە لە پىرۇتۇكۆلى وەزارەتى كارەبا دانپېدراۋېت دەگرېتەو، بە دوايدا دەكرېت تەعريفاتى وزەى با بىكەين ياخود تەعريفاتى تۇرباينى بايى و ستوونى بايى بىكەين، ياخود وزەى خۇرېش تەعريف بىكەينەو دووبارە، بەلام ھەر دەكەۋىتەو سەر لىژنەى بەرپىزى ياساى و لىژنەى تايبەتمەندىش دواتر چۇن بتوانىن ئەم پېناسانە جىڭگەى بىكەينەو، بەلام لايەنى كەم بە پېويست دەزانم وزە نوپوۋەكان لە تەعريفاتدا جىڭگەى بىكرېتەو، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز ۋەزىرى كارەبا بەرپىزتان قسەيەكتان ھەيە، فەرموو.

بەرپىز كمال محمد صالح / ۋەزىرى كارەبا:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەراستى ئەف ياسايە كو نوكە رەشئووسى ياساى بەردەستى جەنابى ھەوہوو بۇ پەسەندىكى، مە ياساى ژمارە (۵)ى سالآ (۲۰۰۶) ھەبوويە، ئەف ياسايە بەرى (۱۵) سالە بوو، وى ۋەختىدا كە رەوشا كارەبى ل ھەرېمى ب شېۋەيەكى دىتر بوو، كو قى دەمىدا تەنى مە ۋىستگەھا دوكان و دەرەبەندىخان ھەبوو، نوكە مە (۶۷۰۰) مېگەۋاتېت كارەبىت ھەين، دشان كو بەرھەم بېت، لەوما ئەف ماۋەى كو (۱۵) سال چەندىن گۇرانكارى ھاتىە كرن، مە دقيا ل قى ياساىدا بېتە جى بەجى كرن، چەندىن پىرسىار ھاتنە كرن سەبارەت ب تەعريفى ۋەزارەتى، ئەز دىبىژم ھەر ياساى بەرى نوكەدا زى تىدا نەبوويە، بەس پىكھاتەكانىت ۋەزارەتى ئەز دىبىژم ديارن، مەھامىت وى زى ديارن، ئەرك و ئىلتىزاماتىت سەر ۋەزارەتى ديارن، سەبارەت ب تەعريفى ۋەزارەتى ئەز دىبىژم زى پىكھاتىت وى ديارن ئەرك و مەھامىت وى ديارن، ئەگەر ۋە پى باشە زى ئەم دىبىژم ئەف تەعريفى زى بىكەن، بەس بە رەئيا من ئەفە تىرا ھەندى دكەت كو تەعريفى كارەبى پى بېتە ناسىن، زۇر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى دوو فەرموون بىخوئەو.

بەرپىز گلىزار رشىد حاجى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئامانجەكان

ماددەى (۲):

ئامانجەكانى ئەم ياسايە برىتىن لەمانەى خوارەو:

يەكەم: پەرىپدانى وزەى كارەبا بە گوپىرەى پىداۋىستىبەكانى كۆمەلگا و ئابوورى نىشتىمانى.

دوۋەم: ھاندانى ۋەبەرھىنانى ناوخۆى و بيانى لە بوارى كەرتى كارەبا.

سېيەم: پالپشتىكردن و ھاندانى فرە سەرچاۋەيى وزەى كارەبا.

چوارەم: رېڭخستنى گشت چالاكىه كانى پەيوەست بە كارەبا لە بواری بەرھەمھېنان و كۆنترۆل و گواستەنەو و دابەشكردن و بەرھەمھېنان بەو شېئوھەي كارەبا بەردەوامى بەرھەمھېنانى وزەي كارەبا و پركردنەوھى خواست مسۆگەر دەكات لەگەل زامنكردنى پاراستنى ژینگە و بەرنگار بوونەوھى ئالوگۆرى كەش و ھەوادا.

پېنجەم: رېگەگرتن لە بەھەدەردانى كارەبا و قۆرغكارى و بەدەستەوھبوونى نرخەكان.

شەشەم: سزادانى زیادەپۆكار بۆ سەر تۆرەكانى كارەبا.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان، لەسەر ماددەى دوو ھەر بەريزيك دەيەويت قسە بكات با ناوى خۆى بنووسيت، ئەمانەى دەيانەويت قسە بکەن (لەنجە خان، كاك چيا، حسيبە خان، كاك ھيقيدار، كاك بەھجەت، د.شېركۆ، د.اسماعيل، سەرچنار خان، مامۆستا ابوبكر، گولستان خان، كاك مەلا ناصر)، گولستان خان فەرموو.

بەريز گولستان سعيد حمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى دووھە ئامانجەكان، بپرگەى يەكەميان پەرەپيدانى وزەى كارەبا بە گويرەى پيداويستىه كانى كۆمەلگا و ئابوورى نيشتيمانى، پيشنيار دەكەم بكریت بە دابينكردن و پەرەپيدانى وزەى كارەبا بە گويرەى پيداوستىه كانى كۆمەلگا و ئابوورى نيشتيمانى، وشەى دابينكردن بۆ زياد بكریت، سەبارەت بە بپرگەى سېيەميان پالپشتيكردن و ھاندانى فرە سەرچاوھەيى وزەى كارەبا بكریتە پالپشتيكردن و ھاندان بۆ فرە سەرچاوھەيىكردن و وزەى كارەبا، سەبارەت بە بپرگەى پېنجەميان رېگەگرتن لە بەھەدەردانى كارەبا و قۆرغكارى بەدەستەوھبوونى نرخەكان بكریتە رېگەگرتن لە بەھەدەردانى كارەبا و قۆرغكارى و زيادەپۆيى كردن لەسەريان و بە دەستەبوونى نرخەكان، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

لەنجە خان فەرموو.

بەريز لەنجە ابراهيم عبدالرحمن:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخپرهاتنى بەريزان وەزيرى كارەبا و شاندى ياوهرى دەكەم، دەستخۆشى لە ليژنەى پەيوەنديدار و ليژنەى ياسايى دەكەم، سەبارەت بە ماددەى دووھە لە خالى چوارەم لە دواى رېڭخستن بە دامەزراوھەيىكردن بۆ زياد بكریت پيشنيار دەكەم، ھەر وھەا لە خالى شەشەم كە دەلپت سزادانى زيادەپۆكار بۆ سەر تۆرەكانى كارەبا لە كۆتايى ئەوھە پيشنيار دەكەم ئەوھى بۆ زياد بكریت وھەموو ئەوانەى پيشيلكارى ياسا و رينمايىيە بەركارەكانى ھەريمى كوردستان دەكەن لەم بوارەدا، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك ھيقيدار فەرموو.

بەرپز ھېقىدار احمد سلیمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە بەشى پېنچەم رېگەگرتن لە بەھەدەردانى کارەبا و قۇرغىكارى و بەدەستەوہبوونى نرخەکان، خۆى چەندە مەسەلەن بەھەدەردانى کارەبا، مەسەلەن چۆن رېگەى لېدەگردن، بەردەوامە لە ھەرىمى كوردستان ئەمە، ئەوہ ئېتر روون نەكراوہتەوہ ئالیەتەكە چۆنە و چۆن رېگەى لېدەگردن، مەسەلەن ئەوہەندە سالە بەرپز وەزىرى کارەبا خۆى گوتى زياتر لە (٤٠%) ى کارەباى كوردستان دەدزىت، چۆن عىلاج دەكرىت؟ خالى شەشەم سزادانەكە بە چ ياسايەك سزايەكە دەكرىت لېرە ھىچ روونكردنەوہى نەداوہ، بەس سزا دەدزىت، چۆن سزا دەدزىت دەبىت حەسم بىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

مەلا ناصر فەرموو.

بەرپز عبدالناصر احمد على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى دوو ئامانجەکانى ئەم ياسايە لە بېرگەى يەكەم پەرەپېدانى وزەى کارەبا بە گوڤرەى پېداوويستىيەکانى كۆمەلگا و ئابوورى نىشتيمانى، پرسىارىك ئاراستەى بەرپز وەزىرى کارەبا دەكەم كۆمەلگا پېويستى بە کارەبا ھەيە بۆ دابىنکردن، ئىمە لە سنوورى گەرميان (كەلار، كفرى، چەمچەمال) زياتر لە ھەشتا گوند تاوہكو ئىستا کارەباى نىشتيمانيان نىيە، ئەو لادىيانە لانەى پېشمەرگە و شۆرپشە يەك لە دوای يەكەکانى كوردستان بوون، لە دوای سى سال حوكمرانى كە پېويستيان بە دابىنکردنى کارەبا ھەيە تاوہكو ئىستا کارەباى نىشتيمانيان بۆ دابىن نەكراوہ، پېويستە لەم ماددەيە جىي ئەوہ بكرىتەوہ ئەو لادىيانەى كە کارەبايان بۆ دابىن نەكراوہ كارەبايان بۆ دابىن بكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سەرچنار خان فەرموو.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دوو تىبىنىم ھەيە لەسەر ماددەى دوو، بېرگەى دووہمى كە دەلېت ھاندانى وەبەرھىنانى ناوخۆيى و بيانى لە بوارى كەرتى کارەبا ئەوہى بۆ ئىزافە بكرىت بە رەچاوكردنى بەرژەوہندى گشتى، لە خالى شەشەم پېمباشە ئەو خالەى سزادانى زيادەپۆكار بۆ سەر تۆرەکانى کارەبا ئەو خالە لابرېت، چونكە بابەتى سزادان بەراستى ئەم ياسايە ياساى ھەيكەلى وەزارەتى کارەبايە، ياساى رىكخستنى سلوكى ھاوولاتيان نىيە، مألوف نىيە لە ياساى وەزارەتەكاندا باسى سزا بكرىت، ياساى ھىچ وەزارەتېكمان نىيە باس لە سزا و دەقى موادى عىقابى لە ناو ياساى وەزارەتەكاندا ھەبىت، بەلكو دەچىتەوہ بۆ ياسا بەركارەكان، ئەوہ تەنھا ھەيكەلى وەزارەتەكان رىك دەخات، لەبەر ئەوہ ئەو بابانەى كە باسى سزا دەكات ئىستا لە ماددەى حەوتيشدا ھەر باسكراوہ، بابەتە سزاييەكان لابرېت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك چيا فەرموو.

بەرپز چيا حميد شريف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من دوو تېيىنى ھەبوون ئارمانجى ئى پىرۆژى پىتقى بىە يەكيش ئارمانجى ھەرى گىرنگ ئى پىرۆژى ئەو بوو ھە پىش ھىخستنا پەرەپىدانا كە ھەربى بىە بە رىكا تاقتى بىە، بەلى مخابن ل قىرى تەنھا پاراستنا ژىنگە ھى ھاتىە بە حس كىرن، من پى باشە خەلەكى دى بىتە زىدە كىرى پەرەپىدان و پىش ھىخستنا بەرھەمھىنانا كارەبا ب رىكا خۆرى تاقتى بىە كۆل قىرى جەئ ژىنگە دۆستى يەكيش ئارمانجى ھەر گىرنگ يا ۋەزارەتا كە ھەربى بىت، ھەروەسا خالا شەشەم سزادانا ۋەكو لەنجە خانى بە حس كىر سزادانى زىادەپۆكار بەسەر تۆرى كارەبا قىرى تەنھا بەس بە حسى زىادەپۆكار كىرە ل سەرى، بە حسى كۆمپانىا نەكرىە، چونكە گەلەك جارا كۆمپانىا يەكا تايەت ۋەختى كارەبا بەرىقە دەت زىادەگاقيە رەنگە كۆمپانىا بكت، من پى باشە كۆمپانىا بىنە زىدەكىرن، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

حسىبە خان فەرموو.

بەرپز حسىبە سەيد ابراھىم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددى دووھ ئامانجەكان، پىشنىار دەكەم خالى يەكەم و دووھ بەم شىوہىە لى بىكرىن، دابىنكىردن و پەرەپىدانى وزەى كارەبا بە گوپىرەى پىداوويستىەكانى كۆمەلگا و ئابوورى نىشتىمانى، دووھمىش ھاندانى پىشتىوانىكىردنى ۋەبەرھىنانى ناخۆبى و بىانى لە بوارى كەرتى كارەبا، ۋە لە خالى پىنچەمىش پىشتىوانى مامۆستا گولستان دەكەم، رىگرىكىردن لە بەھەدەردانى كارەبا و قورغارى زىادەپۆبىكىردن لەسەريان و بەدەستەوہبوونى نىرخەكان، خالى شەشەم لە بىرى سزادان بەم شىوہىەى لى بىكرىت رىگرىكىردن لەسەرپىچىكىردنى زىادەپۆكارى بۆ سەر تۆرەكانى كارەبا، ۋە دوو خالى تر بە زنجىرەى ئامانجەكان زىاد بىكرىن بەم شىوہىە، ھەوتەم: رىكخستنى چالاكى بەگەرخستن ۋەك بەرھەمھىنانى دابەشكىردن و كىرپن و فرۆشتنى وزە، ھەشەتەم: پىشتىوانى و ھاندانى بەكارھىنانى وزەى نوئى لە بوارە جىاجىاكاندا و خۆماليكىردنى پىشەسازىەكان، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوانە ئەگەر بە نووسىن بىدەنە لىزىنە دەستت خۆش بىت، مامۆستا ابوبكر فەرموو.

بەرپز ابوبكر عمر عبدالله (ابوبكر ھەلەدنى):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من لە خالى چوارەمدا پىشتىگرى كاك مەلا ناصر دەكەم، بەس بەو شىوہىەى تر گەياندىنى وزەى كارەبا بە ھەموو جىگايەكى كوردستان، يەكەك بىت لە ئامانجەكانى ۋەزارەتى كارەبا، چونكە سەدان گوندى كوردستان ھەيە ئەم وزە نىشتىمانىانەى نەگەبىشتوۋەتتى، خالى شەشەمىش سزادانى زىادەپۆكار بۆ سەر تۆرەكانى كارەبا و دامەزراۋەكانى كارەباش، چونكە چەندىن مۆلك و زەوى ۋەزارەتى كارەبا ھەيە دەستىان بەسەرداگىراۋە، ھەروەھا پىشتىگرى سەرچىنار خان دەكەم ئەوہى لە ماددەكانى داھاتوو تردا ھەيە پىويست ناكات سزاكان لىرە باس بىكرىت و ھەر ئەم

دەقە كافيە، چونكە مألوف نىيە لە ياساى وەزارەت و پېكھاتەى وەزارەتدا بەو چىرپە وەك لە ماددەكانى تردا ھاتووە باسى سزاكان بىكرىت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

د. اسماعيل فەرموو.

بەريز اسماعيل على طه :

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئاخافتنىت من ھاتنە كرن، ئەز پشتگىريا ھيژا سەرچنارى دكەم، ھەردوو بۆچوونىت وئ دا، ھەروەسا پشتگىريا مامۇستا ابوبكر و مەلا ناصر دكەم كو ئىكيش ئامانجىت وەزارەتا كارەبى گەھاندنا كارەبى بۆ ھەمى جھىت كوردستانى، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

د. شىركۆ فەرموو.

بەريز شىركۆ جودت مصطفى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە گووتەكانى بەريز گولستان خان پشتگىرى دەكەم لە مەسەلەى بەھدەردانى كارەبا، ھەروەھا پشتگىرى لە قسەكانى لەنجە خان دەكەم بۆ پيشىلكارىبەكان، پشتگىرى لە قسەكانى مامۇستا ابوبكر و مەلا ناصر دەكەم بۆ مەسەلەى گەياندى كارەبا كە ئەركى وەزارەتى كارەبايە بە ھەموو شار و شارۆچكە و لادىيەكى ئەم ھەرىمە كوردستانە، ھەروەھا پشتگىرى لە قسەكانى سەرچنار خان دەكەم بۆ مەسەلەى سزاكان، دوو ئىزافەشم ھەيە لە ماددەى دووھم بىرگەى دووھم لە مەسەلەى وەبەرھىناندا كە دەلپت ھاندانى وەبەرھىنانى ناخۆيى و بيانى لە بوارى كەرتى كارەبادا ئەم ھاندانە ئەگەر بىتوو بە رەچاوكردنى بەرژەوھندى گشتى بۆ ئىزافە نەكەين دەبىتە تەنھا ھاندانى وەبەرھىنان كە ئىحتىمالە بەس بۆ تەنھا رىكبخرىت كە ئەو زىانى گەروە بە كەرتەكە دەگەيەنپت و بە خەلكيش دەگەيەنپت، لەبەر ئەو ئىقتراحى ئەو دەكەم بە رەچاوكردنى بەرژەوھندى گشتى بىت، خالىكى تر لە بىرگەى سىيەمدا كە پالپشتىكردن و ھاندانى فرە سەرچاوەيى وزەى كارەبا باسى وزە نوپووەكان و وزەى بەدیل بکەين وەكو ئىزافە، چونكە مەعلومى جەنابتانە ئەو باسى ئامانجەكانە دەبىت سەوابت لپرە تەسبىت بکەين كە وزە نوپووەكان و وزەى بەدیل بە سابتى و بە بەردەوام وەزارەتى كارەبا كارى لەسەر بکات بۆ ئەوھى كە فرە سەرچاوەيى وەكو ئامانجىكى ئىستراتىجى بۆ كارى وەزارەتى كارەبا و بۆ ئەم ياسايە تەسبىت بىكرىت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريز وەزىرى كارەبا ئەگەر قسەيەكتان ھەيە، فەرموون.

بەريز كمال محمد صالح / وەزىرى كارەبا:

تېبىنىت برادەران چى دىت ھەتا ھەدەكى گەلەكيش وان ل جى خۇدا بىنە، ھەندەك ئى نە جھى ھەندىيە كول قى ياسايدا بکەن، ئەف رەشنووسە ل لىژنەيا وزەدايە تپەرى ب تپرو تەسەلى موناقدەشە ھاتىەكرن، ھەروەسا ل گەل لىژنەيا ياسايى ئى كو ھەتا سەعات ئىكى شەقى ئى دىسا گەل يەك بووینە ئەف دارشتنە ھاتىەكرن، ھەندەك بابەت ژ وان يا خالا ئىكى كو

برايه كى بېژىت دابىنكرن بهرى پهره پيدان، نه سه له ن كارها مه يا ههى ئەم چاوا بشيىن ئەف ژىر خانه مه ههى ئەم كاربيىن، نه كو ئەم ئىلتىزاماتال سهر خو زىده كهين، يه عنى بو نموونه شهش ههزار و حهوت سهد ميگاوات تنى ئەم سى ههزار و پىنج سهد، ئەم هه ندى رابىن زىده بكهين دى ئىلتىزاماتال سهر خو كهين ب عه كسه وه بيت، ئەو ژىر خانه مه هه بيت ئەم جارى دشىين بىخينه خزمه تا خه لكيدا، دا ته كليفا ل سهر وه كو لايه نى دارايى ل سهر حكومه تى گران نه بيت، براده ركهى پرسىار كر كائى ب فيرؤچوون چهنده دزى ئەو، مه گو تى يه عنى ته قريبه ن (٤٤%) دزى هه بووينه، به س نوكه مه چ كرىه كو ئەفان دزىا يان ئەفان مه فاقيدا كه م فه كهين ب فيرؤچوونا كه م فه كهين ئەو پرؤژىت پىوه رى زىره ك نوكه ل ئارادايه شهش سهد و بىست هه زارىت هاتيه دانان، وه ههر جهى ئەف پىقه رى زىره ك كه تيه ژى ئەو دزى دشىم بىژم نه مايه، ههروه سا به رف كه رتى تايهت كو دىيسته پالده رىكى دى تر بو نه هيلانا ئەفى ب فيرؤچوونى، سه بارهت سزا چ سزا بو تىن، ته بهن مه رىنمايىت سهر پيدانا كارهبى و سزادايىت مه يىت ههى كو ئەف رىنمايىت هاتيه هه ناردن بو ئەنجوومه نى وه زىران ل ويىرئ هاتيه په سهند كرن و چوويه مه جليس شوورا و تىدا دىار كرىنه، ئەز دىيژم سه فحا سى دىار كرىنه كو سزا چاوانه، ماله ك وه ختى ههر پىكهاته يه ك بيت دىجا ئەگر مال بيت سنگل فهيس بيت شهست هه زارن بو (اجور قگع) يان دىتر ته خمينا سالا، ههروه سا بو پيشه سازى سهد ههزار و ته خمينا دوو سالا، يه عنى ل قىرئدا يا دىار كرىنه جو رى سزادانا ژى، ههروه سا به رپىز مه لا ناصر به حسى چهنه گوندا كر كو هه شتى گوند كر، ته بهن مه سه ره دانا گه رميان ژى كرى ژماره ئەو گوندىت كو كارهب نه گه هشتيه چل و سى نه، ئەف داخوازا مهش ل رىقه به رى مه يا گشتى كو ههر گونده كى هه شت مال ل سه رقه تىدا بن بو مه بنىرن، چونكه ئەو ئىمكانياتىت بهر ده ستى مه يه تىرا هه ندى مه نينه كو ئەم بشيىن ههر چل و سى گونده، هه رچه نده مه لا ناصر به حسى هه شتى گوندا دكه ت، به س وه كو مودىر عامى مه عنى به حسى ئەفان چل و سى گوندا كرى، ئەز دىيژم مامؤستا ابوبكر ژى ههر ديسان ل سهر بابته تى گه هاندنا كارهبى بو گوندان راستى ئەفه نه بابته كو بچيته ناف ياسايىدا، ئەفه جهه تى ته نفىزى ئەفى دكه ن، د.شپركؤ به حسى وزه نوپىووه كان كر ئەز دىيژم مه لپره گو تى به ره مه ينان يا دىاره دىجه ژى ده رىت وى چ بن، چونكى مه يا ههى كه رؤ ئافى ههى تاقه شه مى نوكه ته نده ره ل بهر ده ستى ههر كو مپانيا يه كى بشيىت به شدارى تىدا بكه ت مه يىت ههى، يا نه فتا رهش و دىزل مه يىت ههى، ئەز دىيژم ئەفه ژى ده چيته زمنى وان دا مه پىنگاف ژى هاقىتى، ديسان كه رؤ ئافى ژى نوكه ل دىره لوك سى و حهوت ميگاواتى ئافى ژى ژوان غازا دىت كو ئەفه ئەوه نده سالا دهاتنه سؤتن و ژىنگه ها هه رىمى تىكدايه يه ك ژوانا ل گه رميان مه زه نترىن پرؤژه كو ل هه يقا پىنج ان شاء الله دوماهيا هه يقا پىنج دكه قىته خزمه تا خه لكيدا، ل ههر هه يقىدا سهد و شهست و پىنج ميگاواتىت كارهبى كو ئەفه بو جارا ئىكيه ل كوردستان و ل عىراقى ئەف غازىت دهاته سؤتن بىنه كارهيان بو ژىر خانا به ره مه ينانا كارهبى، زور سوپاس.

به رپىز د. رپواز فائق حسين / سه رو كى په رله مان:

كاك بهجت ببووره، فه رموو.

به رپىز بهجت على ابراهيم:

به رپىز سه رو كى په رله مان.

به خىره اتنا به رپىز وه زىرئ كارهبى و شاندى دگه لدا دكهين، سه بارهت ئامانجه كان ماددهى دووهم، حه قىقه ت برگه يا دووى هاندانى وه به ره ينانى ناوخويى و بيانى ل بوارى كه رتى كارهبادا،

پرسیارهك لیږه دیته پیش ئایا نهو پرپوژیت کهرتنی تایبته مهشمول دهبن ل شی بهندی یان نا؟
نهگر مهشمول بن یاسای وهبه رهینانی ژماره (۴)ی سالاً (۲۰۰۶) ل دیف وی دشین نهو مهزایا
ناف وی یاساییدا فائیده ژئ بکن، نهف پرسیاره بو بهریز جه نابی وهزیری بوو، زور سوپاس.

بهریز د. ریواز فائق حسین / سهروکی په رله مان:

بهریز وهزیر کاره با فرموو.

بهریز کمال محمد صالح / وهزیری کاره با:

سه بارهت ب نهف پرپوژیت وه به رهینانی مه بیته ههین کهرتنی تایبته کو (۸۴٪) نوکه
وه به رهینان ل هه ریمنی لای کهرتنی تایبته، بهس نهفه ل فیږی کهرتنی تایبته ژئ تهبعهن ل دیف
رینما و نهو پیداو یستییت وهزارهتی کو ته مسیلا خه لکی مه دکته نه م ل سه رقی کارئ خو
دکین، یه عنی بو نمونه مه دوو ویستگه ل بازیان و خو رمله (سیمپل سایکلن)، (سیمپل
سایکل) کو نهو وه حداتیته یه عنی ل ده سپیکی وهختی کار دکهن هه لمه ک ژئ ده رکه قیته، نهف
هه لمه نوکه مه یا هه ردوو موسته سمر مه بیته هانداین کو نهف هه لمه نابیت ژینگه هی تیک
بدهت، یا دیتر ژئ نه م دکهنه کاره ب و دکه فته خزمه تا خه لکید، هه ر موحه ته یه کیش وان پینج
سه د میگاواتی دی مه گریه ست ل سالاً (۲۰۱۹) دگه ل کری یه عنی نه م ته وقوع دکهن سالاً
(۲۰۲۲) هه زار میگاواتی دیتر دی ژیده بیت ل وی هه لمن، به لی مه حقی هه ی کهرتنی تایبته ژئ
ل دیف رینماییت مه کار بکته، چونکی نه وی دکیلن و نه وی غازاتیته ده افیته ژینگه ها مه دا
ته ئسیری زیراعه تی مه دکته نه گر باران و ئاف بین دینه نه متار حامزیه و نهفه ته ئسیریته
دکته، هه روه سا وه کو ژینگه هی ژئ له و مال دیف پیداو یستییت مه و نهو رینماییت کو
وهزارهت بو دیار دکته هؤسا کاریت خو دکهن، زور سوپاس.

بهریز د. ریواز فائق حسین / سهروکی په رله مان:

ماده ی دوا ی نهو به خویننه وه، فرموون.

بهریز جلال محمد امین:

بهریز سهروکی په رله مان.

پیکه اته کانی وهزارهت

ماده ی (۳):

یه که م: وه زارهت پیکدیته له یه ک وهزیر سهروکی بالای وهزارهت و بهرپرسه له نه رکه کانی و
ناراسته کردن و سیاسته کانی و سه رپه رشتیکردنی و چاودیریکردنی کاره کانی له ریگای بریار و
فرمان و رینماییه کانی له گشت نهو بابه تانه ی په یوه نیدارن به نه رکه کانی وهزارهت و
پیکه اته کان و دهسه لاته کانی و سه رجه م کاروباری ته کنیکی دارایی و کارگیری، وهزیر ده توانیت
هه ندیک له دهسه لاته کانی بسپیریته له چوارچیوه ی یاسای وهزارهت به بریکاری وهزارهت یان
به ریوه به ره گشتیه کان یان هه ر فرمانبه ریکی وهزارهت که ده ست نیشانی ده کات.

دوو م: نوو سینگی وهزیر فرمانبه ریکی به پله ی به ریوه بهر به ریوه ی ده بات، که لایه نی که م
هه لگری پروانه مه ی زانکویی به رای بیته و ژماره یه ک فرمانبه ر یارمه تی ددهن.

سیه م: بریکاری وهزارهت یارمه تی وهزیر ده بات له سه ر سه رپه رشتیکردنی کاروباری وهزارهت له
چوارچیوه ی نهو دهسه لاتانه ی وهزیر پیی ده سپیریته بهو مه رجه ی لایه نی که م هه لگری
پروانه مه ی زانکویی بیته و خاوه ن شاره زایی بیته.

چوارهم: ژماره يه ك راويزكار زياتر نه بن له چوار كهس به و مهرجه ي هر يه كيكيان لايه ني كه م
هه لگري پروانامه ي زانكوپي به رايي بيت خاوه ني شاره زايي بيت.

پينجه م: بهرپوه به رايه تي گشتي ديوان بهرپوه به ريكي گشتي بهرپوه ي ده بات و به و مهرجه ي
لايه ني كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپي به رايي بيت له ياسا يان كارگيري ياسا و خاوه ن
شاره زايي بيت.

شه شه م: بهرپوه به ري گشتي وه به ره يني و زه ي كار به با بهرپوه به ريكي گشتي بهرپوه ي ده بات و
به و مهرجه ي لايه ني كه م پروانامه ي زانكوپي به رايي بيت له نه ندياري و خاوه ني شاره زايي
بيت.

حه وه م: بهرپوه به رايه تي گشتي گواسته نه وه ي و زه ي كار به با بهرپوه به ريكي گشتي بهرپوه ي
ده بات به و مهرجه ي لايه ني كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپي به رايي بيت له نه ندياري و خاوه ن
شاره زايي بيت.

هه شه م: بهرپوه به رايه تي گشتي دابه شكر دني و زه ي كار به با بهرپوه به ريكي گشتي بهرپوه ي
ده بات به و مهرجه ي لايه ني كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپي به رايي بيت له نه ندياري و خاوه ن
شاره زايي بيت.

نويه م: بهرپوه به رايه تي گشتي پلان دانان بهرپوه به ريكي بهرپوه ي ده بات به و مهرجه ي لايه ني
كه م خاوه ن پروانامه ي زانكوپي به رايي بيت له نه ندياري و خاوه ن شاره زايي بيت.

دهيه م: بهرپوه به رايه تي گشتي كاروباري و زه بهرپوه به ريكي گشتي بهرپوه ي ده بات به و مهرجه ي
لايه ني كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپي به رايي بيت و له نه ندياري كارگيري يان نابووري يان
بازرگاني و خاوه ن شاره زايي بيت.

يه كه م: هه ر پاريزگايه ك و ئيداريه كي سه ره خو له هه ريم بهرپوه به رايه تيه كي گشتي كار به با
پيكد هه يندرپت و هه ر يه كيك خاوه ني كه سايه تيه كي مه عنه وي ده بيت.

دووه م: هه ر بهرپوه به رايه تي گشتي هاتوو له خالي يه كه مي نه م برگه يه له لايه ن بهرپوه به ريكي
گشتي بهرپوه ده برپت به لايه ني كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپي به رايي بيت و له نه ندياري و
خاوه ن شاره زايي بيت و فه رمان به ريك به پله ي ياريد دري بهرپوه به ري گشتي يارمه تي ده دات
كه به لايه ني كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپي به رايي بيت له بواري كارگيري يان ياسايي يان
نه ندياري و خاوه ن شاره زايي بيت.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

بهريزان نه نداماني په رله مان، له سه ر مادده ي سيبه م هه ر نه نداميكي بهريزي په رله مان دهيه ويپت
قسه بكات تكايه ناوي تو مار بكات؟ ناوه كان ده خو ينمه وه (د. شيركو، د. اسماعيل، كاك زياد،
گولستان خان، كاك به لين، كاك محسن، كاك نزار، له نجه خان، سوسن خان، حسيبه خان، نجاه
خان، كاك شوان، ماموستا عمر، كاك عثمان سيده ري، كاك جمال)، فه رموو كاك عثمان.

بهريز عثمان علي سمايل:

بهريز سهروكي په رله مان.

دياره ليره له مادده ي سيبه مده له هه موو برگه كاندا ئيشاره ت به وه دراوه كه باس له
بهريزه به رايه تي گشتي ده كات، به لام باسي بهريزه به ره كاني تر ناكات وهك وهك بهريزه به ري قهزا
و ناحيه كان كه ئيشاره تي پينه دراوه، پيوسته يه كيك له برگه كان زياد بكرپت و ئيشاره ت به

بەرپۆه بەرى قەزا و ناحیەکان بەدات و لە بوارى برۆانە مەشدا ئایا برۆانامەى پەیمانگا دەبێت بۆ
بەرپۆه بەرى قەزا و ناحیەکان، زۆر سوپاس.
بەرپۆز د. رۆواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:
مامۆستا عمر فەرموو.

بەرپۆز عمر عبدالله فتاح:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخێرهاتنى بەرپۆز وەزیری کارەبا و هاوکارەکانى دەكەم، من لەم ماددەى پێشنیاریكەم هەیه
ئەویش ئەو هیه خالى پینجەم بەرپۆه بەرایەتى گشتى دیوان، تەبعەن بەرپۆه بەرى گشتى دیوان
بەرپۆه بەرى مەهامىكى زۆر گەورەى هەیه دەتوانم بڵێم لە دواى وەزیر زۆرینەى کارەکانى وەزارەت
بە بەرپۆه بەرى گشتى دیواندا تێدەپەرن، بۆیە خێبەرە و شارەزایی ئەو بەرپۆه بەرە گشتییە لە
بوارەكەى وەزارەتدا زۆر گەرنگە و یارمەتیدەریكى گەورەى وەزیرە، هەر وەزیریك بێت، لێرە
پسپۆرپەكەى دانراوە بە مەرج گیراوەكە لە یاسا یان کارگیری برۆانامەى هەبێت، من پێشنیار
دەكەم ئەندازیاریشى بۆ زیاد بكریت، ئەندازیاری یان یاسا یان کارگیری، ئەمە وا دەكات
حكومەت یان وەزارەتى کارەبا دەستكراوەتربێت لە دانانى بەرپۆه بەرى گشتى شارەزا و بە
توانا، چونكە لە بوارەكانى تردا بەرپۆه بەرى گشتى گواستەنەوهى وزەى کارەبا و هەموو ئەوانە بە
مەرج گیراوە ئەندازیار بێت لەم بوارەشدا باشترە ئەو ئیختیارەش هەبێت لە بەرەدەست وەزارەت
و حكومەتدا كە ئەگەر ئەندازیاریكى شارەزا هەبێت لەو بوارە ئەویش یەكێك لە ئیختیارەكان
بێت، زۆر سوپاس.

بەرپۆز د. رۆواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك شوان فەرموو.

بەرپۆز شوان كریم محمد:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخێرهاتنى جەنابى وەزیر و هاوکارانى دەكەین، سەبارەت بە برپۆهى دووهم كە كاك جەلال
ئاماژەى پێدا هەلەیهكى ئیملاى هەیه ئەو چاك بكریتەوه، هەر وەها سەبارەت بە برپۆه كانی تر
كە لە زۆر بەرى برپۆهكان ئاماژەى پێكراوە دەلێت لایەنى كەم هەلگری برۆانامەى زانكۆیى بەرایى
بێت و خاوەن شارەزایی بێت، من پێمباشە ئەو برپۆه بابەتى ئەندازیاری بۆ زیاد بكریت هەر
بەرپۆه بەرایەتیهكى گشتى كە یەكێك دەبێت بە بەرپۆه بەرى گشتى ئەندازیار بێت لە بوارەكەى
خۆى بۆ ئەوهى لە رووى كارگیرییەوه كارەكان باشتر بەرپۆه بچن، زۆر سوپاس.

بەرپۆز د. رۆواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

سوسن خان فەرموو.

بەرپۆز سوسن محمد میرخان:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى سێ لە برپۆهى یەكەمدا وەزیر سەرۆكى بالای وەزارەتە و بەرپرسە لە
ئەرکەكانى و ئاراستەکردن و سیاسەتەكانى و سەرپەرشتى و چاودێردکردنى کارەكانى لە رێگای
برپار و فەرمان و رێنماییهكانى لە گشت ئەو بابەتانەى پەيوەندیدارن بە ئەرکەكانى وەزارەت و

پېكها ته كان و دهسه لاته كانى و سه رجهم كاروبارى ته كنىكى دارايى و كارگيرى، ليره (واو) هاتووو بكرىت فاريزه نه وهى تر وه زير ده توانيت هه ندىك له دهسه لاته كانى نه و بسپيرىته به پيرىته كوتايى باستر ده بيت و ريك تر، هه ندىك له دهسه لاته كانى له چوارچيوه ياساى وه زاروت به برىكارى وه زاروت يان به رپوه به ره گشتييه كان يان هه فرمانبه ريكى وه زاروت كه دهست نيشانى دهكات بسپيرىت، پاشان له برگه ي دووه مدا نه وهى كه كاك جلال باسيكر، نووسينگه ي وه زير فرمانبه ريك به پله ي به رپوه به ره رپوه ي ده بات، نهك دهكات، نه وهى تر له خالى چوارهم ژماره يه ك راويژكار نه و زياتر نه بنه هه لېگيرىت، بكرىته ژماره يه ك راويژكار كه له چوار كهس زياتر نه بن، به و مهرجه ي كه هه ر يه كى كيان لايه نى كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپى به رايى بيت، ليره (واو) يكي كه مه (واو) ي بو زياد بكرىت، پاشان له برگه ي دووه مدا له خالى يه كه م له هه ر پاريزگايه ك يان ئيداره يه كى سه ربه خو له هه ريم به رپوه به رايه تيه ك نووسراوه، كه ده بيت بكرىته به رپوه به رايه تيه كى گشتى كاره با پىكبه پيرىت و هه ر يه كى كيان خاوه ن كه سايه تى مه عنه وى بيت، له برگه ي دووه مدا هه ر به رپوه به رايه تيه كى گشتى هاتوو له خالى يه كه مى نه م برگه يه (له) نووقسانه ليره نه و (له) يه زياد بكرىت له لايه نى به رپوه به ريكى گشتى به رپوه به رىت كه به لايه نى كه م نهك به لانى كه م، ليره دا له به لايه نى كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپى به رايى بيت، هه روه ها به لايه نى كه م ليره ش دووباره بوته وه بكرىته به لايه نى كه م، هه روه ها پشتيوانى له براى به ريزمان كاك عثمان ده كه م له پيشنياره كه يدا، زور سوپاس.

به ريز د. ريواف فائق حسين / سه روكى په رله مان:

ماموستا نجاة فرموو.

به ريز نجاة شعبان عبدالله:

به ريز سه روكى په رله مان.

به خير هاتنا ريزدار وه زيرى كه هره بى و شاندى دگه لدا دكه ين، سه باره ت به ماده ي سى من سى تيبينىت هه ي، سه ره راي پالېشتيا ئاخافتنيت كاك شوان دكه م، ماده ي سى برگه ي ئيكى يا خالا دووى نووسينگه ي وه زير فرمانبه ريك به پله ي به رپوه به ره رپوه ي ده بات كه لايه نى كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپى به رايى بيت و ژماره يه ك فرمانبه ر يارمه تى دده ن، نه گه ر ژماره يه ك فرمانبه ر دهست نيشان بكه ين كه چند فرمانبه رن، چونكه له وانه يه گه له ك بن، ليره پيتقيه بيته دهست نيشان كرن، خالا چوارى نه گه ر به رى خو ده ينى بيت ژماره يه ك راويژكار زياتر نه بن له چوار كهس به و مهرجه ي هه ر يه كى كيان لايه نى كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپى به رايى بيت و خاوه ن شاره زايى بيت، ليره مادام راويژكارن پيتقيه لايه نى كه م پروانامه ي زانكوپى به رايى له نه ندياريا كه هره بى هه بيتن، چونكه راويژكارن پيتقيه تايه تمه نديا خو ليره بيته پاراستن، هه روه سا خالا ده يه م به رپوه به رايه تى گشتى كاره با و وزه ليره زى نه گه ر نه م به رى خو بده ينى پيتقيه مه رجا وى لايه نى كه م هه لگري پروانامه ي زانكوپى به رايى بيت له نه نديارى كاره با، چونكه نه و خو به رپوه به رايه تى گشتى كاره باى وزه يه، پيتقيه ئيختيصاصاتا وى تيدابيت، زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك زياد فەرموو.

بەرپز زياد جبار محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى سى برگەى يەكەم خالى سېيەم، بريكارى وەزارەت ديارە ھەموو لايەكمان دەزانين سرووشتى كارکردنى بريكارى وەزارەت تايبەتمەندى و پسپۆريپە لە مەجالەكەى خۆيدا، يەعنى لە ئىستاندا ئەم برگەى يەكەم ھاتوو دەلەيت بروانامەى زانکۆيى ھەبەيت، بروانامەى زانکۆيى ديارى نەكراو، بروانامەى زانکۆيى ئەگەر خەريجى ميژوو دەكەى بە وەكيلي کارەبا ئەو نە مەنتقىيە، لە کۆتاييەكەيدا ھاتوو دەلەيت خاوەن شارەزايى بېت، ئەم خاوەن شارەزايى مەتاتىيەكى تىدايە، لەبەر ئەو مەن پيشنيار دەكەم بروانامەى زانکۆيى بەرايى ھەبەيت لە ئەندازيارى، ھەرۆھە پيشنيار دەكەم بۆ چەند برگەى يەكەم تر كە ئەندازيارى کارەبايى بۆ زياد بكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

گولستان خان فەرموو.

بەرپز گولستان سعيد حمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى سېيەم برگەى يەكەمىيان وەزير سەرۆكى بالاي وەزارەتە و بەرپرسە لە ئەركەكانى و ئاراستەکردنى سياسەتەكانى و سەرپەرشتى و چاوديريکردنى کارەكانى لە ريگەى برپيار و فەرمان و رينماييەكانى لە گشت ئەو بابەتەنى پەيوەنديدارن بە ئەركەكانى وەزارەت و پيڤكەتەكانى و دەسەلاتەكانى و سەرچەم كاروبارى تەكنيكي و دارايى و كارگيرى وەزير دەتوانيت ھەندىك لە دەسەلاتەكانى بسپيرىت، ليرە ئەمە چاكدردنيكى دەويت بسپيرىت بە بريكارى وەزارەت يان بەرپۆھبەرە گشتييەكان يان ھەر فەرمانبەريكى وەزارەت كە دەست نيشانى دەكات لە چوارچيۆھى ياسايى وەزارەت، واتە ئەو چوارچيۆھى ياسايى وەزارەتە بىتە كۆتايى، سەبارەت بە دووھمىيان نووسينگەى وەزير فەرمانبەريك بە پلەى بەرپۆھبەر بەرپۆھى دەبات، ليرە ئەمە دەبەيت چاك بكرىت، ئەم وشەى لايەنى كەمە بە برپوى مەن ھەر پيويست ناكات لە ھەموو برگەكاندا پيويستە لابريت، كە دەلەى دەبەيت ئەو مەرجە ھەلگري بروانامەى زانکۆيى بېت، بەرايىيەكەشى ناويت، چونكە بەكالۆريۆسەكە لە ھەمووى گرنگرە ئىستا كەمترين بروانامە بۆتە بەكالۆريۆس، خەلك ھەولى ماجستير و دكتورا دەدات، ھەرۆھە ژمارەيەك فەرمانبەر يارمەتى بەن، سېيەمىيان بريكارى وەزارەت يارمەتيدەرى وەزير دەدات لە سەرپەرشتيکردنى كاروبارى وەزارەت لە چوارچيۆھى ئەو دەسەلاتەنى وەزير پيى دەسپيرىت بەو مەرجەى ھەلگري بروانامەى زانکۆيى ئەندازيارى بېت لە بوارى کارەبادا و خاوەن شارەزايى و ئەزموون بېت، چونكە ئەزموونەكە زۆر گرنگە، ئىستا مندالى وا دەكەن بە جيگر ھەر ئەزموونيشى نيە و ئەو تەمەنەشى نيە، لە خالى چوارەمدا ژمارەيەك راويژكار لە چوار كەس زياتر نەبن، ئەم زياتر نەبنە بېتە دواى ئەو بەو مەرجەى ھەر يەكبيكان ھەلگري بروانامەى زانکۆيى بېت و خاوەن شارەزايى تەواوبېت لە بواریكەدا، شەشەمىيان بەرپۆھبەرايەتى گشتى بەرھەمھينانى وزەى کارەبا بەرپۆھبەريكى گشتى بەرپۆھى دەبات كە بە مەرجيەك ھەلگري بروانامەى زانکۆيى بېت لە

ئەندازىبارى كارەبا و خاوەن شارەزايى و ئەزموون بىت جاريكى تر، وە بۇ ھەر ئەوانەى تريش چ بەرپۆەبەرايەتى گشتى گواستەنەوہى وزەى كارەبا و بەرپۆەبەرايەتى گشتى دابەشكردىنى وزەى كارەبا و بەرپۆەبەرايەتى گشتى پلاننان و بەرپۆەبەرايەتى گشتى كاروبارى وزە بەرپۆەى من بېويستە ئەو بەرپۆەبەرە گشتىيانە ھەموويان ئەندازىبارن لە بوارى كارەبا و شارەزايى تەواويان ھەبىت، زۆر سوپاس.

بەرپۆە د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كاك جمال فەرموو.

بەرپۆە جمال حويز مصطفى:

بەرپۆە سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى سى برگەى سى، بريكارى وەزارەت يارمەتى وەزىر دەدات لە سەرپەرشتىكردىنى كاروبارى وەزارەت لە چوارچىوہى ئەو دەسەلاتانەى وەزىر بىي دەسپىرېت بەو مەرجەى لايەنى كەم ھەلگىرى پروانامەى زانكۆيى بەرايى بىت و خاوەن شارەزايى بىت، بريكارى وەزارەت پۆستىكى سيادىە، من تىبينىم لەسەر ئەو ھەيە حەق وايە دەسەلاتەكانى بريكارى وەزارەتەيش لە ئەنجووومەنى وەزىرانەوہ ديارى بكرىت، ھەرۆەھا پشتىوانى لە رەئىھەكانى كاك زياد و سوسن خان و كاك عثمان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپۆە د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

حسيبە خان فەرموو.

بەرپۆە حسيبە سعيد ابراهيم:

بەرپۆە سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى سىبەم لە پىكھاتەكانى وەزارەت سەرەتا ھەلەيەكى ئىملايى ھەيە لە ھەموو خالەكان لايەنى كەم نووسراوہ بكرىتە بە لايەنى كەم، وە لە خالى چوارەمبىش ژمارەيەك راويژكار بىمباشە بەم شىوہە بىناسە بكرىت راويژكاران ژمارەيەك فەرمانبەرى شارەزان لە بوارى تايبەتمەند و بە لايەنى كەم ھەلگىرى پروانامەى بەكالۆريۆسن و مەرجە لە چوار كەس زياتر نەبن، ھەرۆەھا لە برگەى دووہم لەگەل ئەوہدا لە پىش خالەكان بنووسرىت بەرپۆەبەرايەتى گشتى دابەشكردىنى وزەى كارەبا پىكديت لە خالى يەكەم و دووہم، لە خالى دووہمى ھەر بەرپۆەبەرايەتىەكى گشتى لە خالى يەكەمى ئەم برگەيە لەلايەن بەرپۆەبەريكى گشتى بەرپۆە دەبرىت بە لايەنى كەم ھەلگىرى پروانامەى زانكۆيى بەرايى بىت لە ئەندازىبارى و خاوەن شارەزايى بىت، فەرمانبەريك لىرە پىشنيارى ئەو دەكەم بكرىن بە دوو يارىدەدر بۇ بەرپۆەبەرى گشتى دابىرىن بۇ ئەوہى يارمەتى بدات، يەككىيان ھەلگىرى پروانامەى ياسايى و ئەوہى تريشيان لە بوارى ئەندازىبارى بىت، زۆر سوپاس.

بەرپۆە د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

د.شېركۆ فەرموو.

بەرپۆە شېركۆ جودەت مصطفى:

بەرپۆە سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە برگەى يەكەم لەم ماددەيە وەزىر سەرۆكى بالاي وەزارەتە، ئىمە باس لەوہ دەكەين ئايا سيستەمى سەرۆكايەتى وەزىر تەنھا برباردەر بىت لە وەزارەتدا يان وەكو لە برگەكانى تر و

له ماددهكانى تردها تووه باس له نهجوومهنى وهزارهت دهكات، له بهر نهوه ئيمه نهوه سهرۆكى بالايه تهبعن نهوه هم بو پاراستنى وهزير و پشتيوانى له وهزير نهجوومهنى بالا جهختى له سهر بكهينهوه، نهجوومهنى وهزارهت جهختى له سهر بكهينهوه باشته وهكه له وهى بلين وهزير به تهها رهئيس بيت، له بهر نهوه پيشنبارى نهوه دهكهه كه بكرت به سهرپهرشتبارى بالاى وهزارهت، چونكه له پرگهى تر و ماددهى تردها باسمان له نهجوومهنى وهزارهت كردوه كه وهزير به بئ نهوان ناتوانيت برپار بدات، بويه پيشنبارى نهوه دهكهه كه سهرۆكى بالاى بكرته سهرپهرشتبارى بالاى وهزارهت، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهرۆكى په رله مان:

د. اسماعيل فهرموو.

بهريز اسماعيل على طه:

بهريز سهرۆكى په رله مان.

من كومه لهك تيبينيت هه، ئيك پشتگيريا ل دكتور شيركو دكهه ل بوچوونا ويدا، يا دوو خالا ئيكى بيژين دوتوانيت هه ندهك له دهسه لاته كانى بسپيرت له چوارچيوه ياسايى وهزارهت به برىكارى وهزارهت و يان بهرپوه بهر گشتيه كان يان هه ر فه رمان بهرئيكى وهزارهت كه دهست نيشانى دهكات، من پيشنبار دكهه ئيزافه بيتن كۆمپانياكانى سهر به وهزارهت، يه عنى مومكينه به يانى كۆمپانيايه كه هه بيت ل وهزارهت دهسه لاتا بدتا وي كۆمپانيا، مه سه له ن ل بهر هه مه پنا ئيه شته كى هؤسا بيت، خالا دوو تيبينيا من نووسينگه ي وهزير فه رمان بهرئيك به پله ي بهرپوه بهر بهرپوهى دهبات، يه عنى نه ز ديژم پله ي بهرپوه بهر پله يه كى ئيداريه مخابن وهكو بهرچاف ب تنى وهزير وهكو مه علوماتيت من يا هه ي ته تبيق نه كرينه و ته تبيق نايت، مه سه له ن موه زه فيكى دگه ل خو هينيت ده كه ته بهرپوه بهرى نووسينگه ي خو (مع العلم) نه و موه زه ف مولاحزه يان موساعد مولاحزه هيشتا چهندي ماوه بگه هيته بهرپوه بهر، يه عنى ته نفيز يا كه مه، خالا چوارى ژماره يه ك راويژكار زياتر نه بن له چوار كه س، نه ز ديژم چوار گه له ك زيديه بو وهزارهت، چوار راويژكار نه ز ديژم دوو راويژكار زياتر نه بيت، نه ف پيوه ره يا گوتى خاوه ن شاره زايى مه تاتيه، ده بيت ل جيگاي وى بيته چ يه عنى بيژين خزمه تا وى (10) سال يان (15) سال كه متر نه بيت، چونكه خاوه ن شاره زايى بيت نه يا زه بته، زه بت ناكه تن، معياره كى دى نينه، خالا دى يا نه ز تيبينيا هه ي ژبلى بهرپوه بهرئى گشتى ديوان نه وى دى هه مى مه فروزه دهرچوو يت زانكو يى به شى كاره باى بن، ئيختيصاصاتيت كاره بايينه يه عنى وهزارهت وهزاره ته كا كاره بايه نه گه ر هه ر وهزيره ك يان هه ر موه نديسه ك بيتن هينا يان هه ر خه ريجه كى بيت هينا نه ز باوه ر ناكه م دى دروستايى كارى خو پيرابيتن، ل دووماهيكى خالا دوو پيكهاتيه ل دوو خالا ئيك و دوو نه ز ديژم سى بيته ئيزافه كرن به حسى بهرپوه بهرايه تيا قه زا و ناحيه نه هاتيه كرن، بهرپوه بهرايه تيا قه زا و ناحيه ب تنى باره كا گران زى ل سهر مليت بهرپوه بهرايه تيا قه زا نه و بيته خالا سى و فه قه را دوو، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهرۆكى په رله مان:

كاك محسن فهرموو.

بهريز محسن حسين مصطفى:

بهريز سهرۆكى په رله مان.

له م پرۆزه ياسايه دا نه و بهرپزانه ي كه له وهزارهت كاره با كار ده كه ن هه موويان ده بيت شاره زايان هه بيت و پروانامه يان هه بيت، به لام باسى جه نابى وهزير نه كراوه كه ده بيت سپور

بیت یان پروانامه‌ی هه‌بیت، بۆیه هەر چەندە بۆستیکى سیادی سیاسیه، بەلام بۆ هه‌موو وه‌زاره‌ته‌کانی تریش ئەمە دروسته‌که‌ ئه‌و که‌سه‌ی که‌ له‌لایه‌ن حی‌زییکه‌وه‌ ده‌ست نیشان ده‌کری‌ت بۆ وه‌زاره‌تیک پێ‌ویسته‌ پێ‌پۆر بیت، یه‌عنی له‌ خالی یه‌که‌میشدا ئه‌وه‌ که‌سه‌ی ده‌بیتته‌ وه‌زیر پێ‌ویسته‌ پێ‌پۆر بیت له‌و بواره‌دا نه‌ک وه‌ک کابینه‌کانی پێ‌شووتریش که‌ به‌ری‌زک وه‌زیری په‌روه‌رده‌ بێتته‌ وه‌زیری زراعه‌ و وه‌زیری کاره‌باش له‌ هه‌مان کاتدا، له‌ بره‌گی یه‌که‌م پێ‌پۆریش بۆ وه‌زیر ده‌ست نیشان بکری، پشتگیری مامۆستا اسماعیل ئەکه‌م که‌ له‌ ژماره‌ چوار ئەلی ئه‌وه‌ی ئەبیتته‌ راویژکار خاوه‌ن شاره‌زایی بی، له‌ ده‌ ساڵ که‌متر خزمه‌تی نه‌بی، دیسان بریکاری وه‌زاره‌ت یان بریکاری وه‌زیر؟ چه‌ز ئەکه‌م روون کردنه‌وه‌ وه‌رگرم.

به‌ری‌ز د. رێواز فائق حسین / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

سه‌باره‌ت به‌ مه‌رجی دانانی پله‌ بالاکان و پله‌ تاییه‌ته‌کان ئه‌زانن ئیستیناده‌ن بۆ قانونی چاکسازی که‌ له‌ په‌رله‌مان ده‌رچوو له‌ ناویا ده‌قی‌ک هه‌یه‌ به‌ سابتی باس ئەکا مه‌رجه‌کانی دانانی راویژکاران و به‌ری‌وه‌به‌ره‌ گشتییه‌کان چیه‌، بۆیه‌ جارێکی تر لێره‌ دووباره‌ نه‌کراوه‌ته‌وه‌ به‌ هه‌مان میکانیزم، فه‌رموو کاک به‌لین.

به‌ری‌ز به‌لین اسماعیل حاجی ابراهیم:

به‌ری‌ز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

پشتیوانی دکتۆر شێرکۆ ئەکه‌م، بره‌گی یه‌که‌م له‌ مادده‌ی سێ و ئه‌و ئەرک و ده‌سه‌لاتانه‌ی دراوه‌ به‌ ئەنجومه‌نی وه‌زاره‌ت که‌ ته‌شکیل ئەکری هه‌م تیکه‌لییه‌ک هه‌یه‌ و هه‌م به‌ریه‌که‌وتنی ده‌سه‌لاته‌کان له‌ نیوانی ئەنجومه‌نه‌که‌ و وه‌زیر تیکه‌ل ئەکات که‌ وه‌کو وه‌زیر سه‌رۆکی بالا به‌رپرسه‌ به‌پێی ئه‌و رێنمایی و فه‌رمانه‌ که‌ ده‌رینه‌کات، له‌ ئەنجومه‌نی وه‌زاره‌تیش له‌ خاله‌کانی کۆتایی له‌ هه‌مان ئه‌و ده‌سه‌لاته‌ دراوه‌ به‌ چۆنییه‌تی ریکخستنی په‌یکه‌ر و ئەرک و وه‌زیفه‌ و کاره‌کانی وه‌زاره‌ت، ته‌نانه‌ت له‌ ریکخستنی سیاسه‌تی به‌ره‌مه‌پێنان و کۆنترۆل کردن و گواستنه‌وه‌ چاره‌سه‌ر بکری، دوو، نووسینگه‌ی وه‌زیر ئەلی لای که‌م فه‌رمانبه‌ریک به‌ پله‌ی به‌ری‌وه‌به‌ر به‌ری‌وه‌ی ئەبات، ئەلی لای که‌م هه‌لگری پروانامه‌ی زانکۆی به‌رای و ژماره‌یه‌ک فه‌رمانبه‌ر یارمه‌تی ئه‌ده‌ن، ژماره‌که‌ چەندە؟ نووسینگه‌ی وه‌زیر ئیستا وه‌زاره‌تمان هه‌یه‌ نووسینگه‌ی وه‌زیر ئه‌وه‌نده‌ی فه‌رمانبه‌ر تێدایه‌ و ابزانه‌م به‌ دوو هه‌فته‌ جارێ شوینیان نییه‌ لێی دانیشته‌، ده‌واممیان به‌ر ناکه‌وێ، ته‌حیدی ژماره‌که‌ بکه‌ین و به‌ری‌ز وه‌زیریش لێره‌ ئه‌زانن نووسینگه‌که‌ی و رێوشوینه‌کانی ئیداره‌که‌ی به‌ چەند فه‌رمانبه‌ر به‌ری‌وه‌ ئه‌چی، ژماره‌ی فه‌رمانبه‌ر دیاری بکری، ئه‌وه‌ی باسیان کرد کاک زیاد و کاک شوان ته‌واو پشتگیری ئەکه‌م، مه‌سه‌له‌ی ئه‌وه‌ی به‌ری‌ز روون کردنه‌وه‌ت دا ده‌قیقه‌، په‌یره‌وه‌که‌ی ده‌رچوو له‌سه‌ر ئەساسی یاسای چاکسازی بۆ دانانی راویژکار و مودیر عام و پله‌ تاییه‌ته‌کان، بەلام ئیختیساس و ئەندازیاری کاره‌بایی له‌و یاسایه‌ گرنه‌که‌ ئیشاره‌تی پێ بدری.

به‌ری‌ز د. رێواز فائق حسین / سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

فه‌رموو له‌نجه‌ خان.

به‌ری‌ز له‌نجه‌ ابراهیم عبدالرحمن:

به‌ری‌ز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

له‌ خالی یه‌که‌م له‌و به‌شه‌ی ده‌ست پێ ئەکات ئەلی وه‌زیر ئەتوانی هه‌ندئ له‌ ده‌سه‌لاته‌کانی بسپیری له‌ چوارچیوه‌ی یاسای وه‌زاره‌ت به‌ بریکاری وه‌زاره‌ت یان به‌ری‌وه‌به‌ره‌ گشتییه‌کان یان هه‌ر فه‌رمانبه‌ریکی وه‌زاره‌ت که‌ ده‌ستنیشانی بکات، هه‌ر فه‌رمانبه‌ریک گه‌لی به‌رفراوانه‌، پێشنیار

ئەكەم بىرئىتە ھەر فەرمانبەرئىك كە پەلەي لە بەرپوئەبەر كە مەتر نەبىت يان ئەزموونى پىسپوئى ھەبى لەو دەسەلاتەي پىي ئەسپىردى، دوو، ئەوئەي باس لە بەرپوئەبەري گىشتى ئەكات پالپىشتى لە كاك شوان و كاك زىاد و گولستان خان و ئەو برادەرەنە ئەكەم، داوا ئەكەن بروانامەي ئەندازىاري و خاوەن پىسپوئى تايبەت و شارەزايى لە بوارەكە زىاد بىرئى.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك نزار.

بەريز نزار ملا غفار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخپىرھاتنى ميوانەكان ئەكەم، لە خالى يەكەم ئەلئى وەزىر سەرۆكى بالاي وەزارەتە و بەرپرسە لە ئەركەكانى و ئاراستە كردنى سياستەكانى و سەرىپەرىشتى و چاودىرى كردنى كارەكانى، پىم باشە وەزىر سەرۆكى بالاي وەزارەتە و بەرپرسە لە رىكخستن و ئەركەكانى، وشەي رىكخستن لە پىش ئەركەكانى بوى زىاد بىرئى، لە ھەمان خالى يەكەم ئەلئى وەزىر ئەتوانئى ھەندئى لە دەسەلاتەكانى بسپىرى لە چوارچىوئەي ياساي وەزارەت بە برىكارى وەزارەت يان بەرپوئەبەرە گىشتىبەكان يان ھەر بەرپوئەبەري فەرمانگەيەك و ھەر فەرمانبەرئىك دەست نىشانى ئەكات، پىم باشە بەرپوئەبەري فەرمانگەكانىش زىاد بىرئى، لە خالى چوار پىشتگىرى رەئى لەنجە خان و كاك شوان و كاك عوسمان ئەكەم سەبارەت بە زىاد كردنى پىسپوئى ئەندازىاري، سوپاس.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو وەزىرى كارەبا.

بەريز كمال محمد صالح / وەزىرى كارەبا:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەف بۆچوونا دبىژن ھەر يەكئى تىروانىنى خۇدا جئى خۇنە، بەس من وەكو ماددا بىژم واژووى ئەنجوومەنى وەزىرانىش ھاتى ب دوو فلتەرا دەرياز بووى دگەل لىژنا وزى و لىژنا ياسايى، مە كىشە ل سەر قى بابەتى نىنە كو گۆرانكارى تىدا بىتە كرن، راستە خەلەلى ئىملايى ھەبوونە، دىنە راست كرن، بەريزا پرسىار كرى بابەتى رىقەبەريا بىتە زىاد كرن، ئەقەل ھەيكەلى دىتە دىار كرن، چونكى رىقەبەر سەر ب رىقەبەريا گىشتىبە، چونكى ھەر پارىزگاہەكى سەربەخۇ رىقەبەرىبەكە گىشتى ھەي، بەريزىك ل سەر بابەتى گىشتى ديوان بىژىت ئەندازىاري ژى تىدا زىاد بكەن، تەبەن كابينىت بەرى نوكا ئەقە يەكەمىن جارا كابينە مە رىقەبەرى گىشتى مە قانونى ھىنايەت ناف بابەتى دا، بەرئى نوكا ھەمىت ئەندازىار بوون، ب رەئىا من بۆ قئى بابەتى پتر ھى قانونى و ئىدارىبە، چونكى ئەندازىار ئەركەكا قورستىرەن كار دكەن گەلەك جارا، ئەز دىبىنم رىقەبەريا گىشتى درەچوويا ياسايى بىت يان ئىدارە و ئىقتىساد بىت، ل سەر بابەتى مودىر مەكتەبى وەزىر چەند مەزەفەك ب سەر ھەبن، ئەو مەزەفە ب سەر قە باوەر بكەن ل (5) مەزفا نەبوورن، ناقبەرا (3 تا 4) مەزفانن كو ئىدارا وان دىتە كرن، بابەتى تر كو ھەمى رىقەبەرىبەن گىشتى ئەندازىارىت كارەبى بن راستى ئەم دگەل قى بۆچوونى نىنن، چونكى ھەي مودىر عامى بەرھەمەھىنانى كو 80% بابەتى ميكانىكىبە، 20% بابەتى كارەبايىبە، مەرج نىبە ئىلا مەھەندسى كارەبا بىت بۆ ئەقئى ئىختىساسئى، بەس بوارى دابەش كردنى دا فەرە كارەبا بىت، بۆ

فرۆتتا وزى پى نەبىت ئەندازىيار بىت، چونكى بابەت پتر حىسابىيە، دانانە دەسەلاتە بۇ برياكارى تەبعەن دزانن دەسەلاتى برياكارا ل ئەنجوومەن دېتە دەست نىشان كرن، ب نووكە دەسەلاتى برياكارى حوكمى ب سەر وەزىرى خۇ قەيە لايەت وەزىرى تېنە دەست نىشان كرن، دكتور شىركو بىژىت سەرۆكى يى سەرپەرشت بت، خۇ دىپژم وەكى مەھەندىسەك ئەف ياسايى ب دوو فلتەرا رۆبىشتىي، ھەر گۆرانكارىيەكا لوغەوى بېتە چاك كرن مە چ كېشە ل سەر نىنە، دكتور اسماعىل بابەتى يى مودىرياتا ئىشارەت پى ھاتە كرن، مە گوتى چنكى مودىرياتە سەر ب رېقەبەريا گشتىن شارەكانن ئەو پتر ھەيكەلى دېتە ديار كرن پېنە قىت بېتە ناف ياسايى دا، جەنابى دكتورى پرسیار كر كو سالى خزمەتى بۇ رېقەبەرىن گشتى ئان راوئىژكارا براستى ئەقەژى رېنمايىت پى دەرکەتى كو ئەنجوومەنى (۱۰) سالا ھتا (۸) سالا ھەدەكى ديار كرن، ئەقە دەسەلات مە نىنن، ئەقە ئەمرى ئەنجوومەنى وەزىران و موافەقا سەرۆكاتيا ھەرپىمىت تىنە دانان، بۇچى راوئىژكار دەست نىشان كرىنە، براستى وەكو وەزارەتى كەھرەبى چار ئىختىساسى سەرەكى تىدا، بەرھەم ھېنانە، قەگواستەنە، دابەش كرنە، كۆنترۆل، ئەقە ھەر يەكى وەكو راوئىژكارەك ھەبىت، چونكى نە شەرەتە، زىدە (۲۰) سالا ناف سىستەمى كەھرەبا ئىش دكەت، بەس برادەركى دى ئەف ئىختىساسە نەبىت موحتاجە بۇ بەرھەم ھېنانى و گواستىنى و دابەش كرنى و كۆنترۆلى راوئىژكارى خۇ ھەبىت، دەسەلات بۇ ھەر فەرمانبەرىكى شىان قى كارى ھەبن، براستى نە مودىرعامەك، چنكى مودىر عام شولى دى ترى ھەيە ل سەر وان، وتە بىژىمە وزارەتى نە مودىر عامە، خەبىرە، سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حىسین / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو لىژنە.

بەرىز بزار خالد عبداللە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

حەز ئەكەم ئامازە بە ھەندى خال بدەم، ئەو ھى پرسىيارمان كرد و جىي گىرنگى بوو لاي ئىمە زياتر لە ۸۰% لە ھەموو وەزارەتەكان سەرۆكى ديوانى وەزارەت ئەبى ياسايى بى يا كارگىرى ئىدارى، بەلام لە ماددەى (۳) بىرگەى يەكەم خالى (۶، ۷، ۹، ۱۰) مەرج كراوہ ئەندازىيارى، لېرە ئەگەر بکەينە ئەندازىيارى كارەبا بۇ ئەو ھى عام نەبى لەوانەيە دەقىق تر بى، راوئىژكار، پەپرەوى ژمارە (۶) سالى ۲۰۲۰ دەرچووہ لەوئى (۱۰) سال مەرجه، پسپور بن و شارەزا بن، ئەبى بەلگە نامەش پىشكەش بکرى كە فعلەن ئىسبات بکرى كە ئەو كەسە شارەزاو پسپورە، ئەو ھى ماستەرى ھەيە دوو سالى بۇ كەم ئەكرى، ئەو ھى دكتوراى ھەيە (۴) سالى تر كەم ئەكرى، ئەو ھى تر لە ماددەى (۸) بىرگەى دوو ھى باسى پەيکەر و پىكھاتەى سنوورى وەزارەت كراوہ، سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حىسین / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو رۆژان خان.

بەرىز رۆژان ابراهيم على:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

دىف پەپرەوى ناخۇوى پەرلەمانى تەقربەن نىكى (۱۷) تا (۱۸) پەرلەمانتارا رەئىي خۇ گوتن و جى خۇ دابىت، پىشتگىريا پەرلەمانتارا، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو ماددەى دواتر.

بەريز جلال محمد امين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۴): ئەركەكانى وەزارت.

وەزارت ئەو ئەركانەى خوارەو لە ئەستۆ ئەگرئ:

۱- بەرھەمھېنان و گواستەنەو و دابەش كردنى كارەبا و دامەزراندن و بەگرختن و دابەش كردنى ويستگەكانى كارەبا (بەرھەمھېنان و گۆرپىنى يا تۆرەكانى كارەبا).

۲- بەگرختنى تۆرەكانى كارەبا بە شىوہەيەكى زانستيانە بەيى ستانداردە نيودەولەتییەكان لە رېگەى دامەزراندنى سيستەمى گەياندن بۆ مسۆگەر كردنى پاريزگارى كردن لە يېكھاتەكانى تۆرەكانى كارەبا و كەمكردنەوہى تېچووہەكانى.

۳- دەستبەركردنى بەرژەوہندى گشتى و كۆنترۆل كردنى بەكاربردنى كارەبا و مسۆگەر كردن و دابىن كردنى كارەبا و كەمكردنەوہى بەھەدەردانى مافەكانى وەزارەت لە رېگەى دامەزراندنى پروژەى تۆرى زيرەك.

۴- ديارى كردنى نرخەكانى كارەبا لەلايەن وەزير بە رەزامەندى ئەنجومەن بەرز كردنەوہى بۆ ئەنجومەنى وەزيرانى ھەرئيم و بەرەزامەندى دان بۆ رەزامەندى دان لەسەرى بەو مەرجەى ئەو بارودۆخ و گۆرانكارىيانەى لەسەر تېچووى كارەبا و بژئوى ھاوولائيان و ئابوورى ھەرئيم روودەدەن لەبەرچا و بگيرئ.

۵- بەرز كردنەوہى ئاستى بەرھەمھېنانى وزەى كارەباى پاك بۆ پېداويستىيەكانى بەرژەوہندى گشتى و مۆلەت دان بەو كۆمپانىا و بەرھەمھېنانى كارەبا لە سەرچاوە نوپووەكان لەگەل رەچا و كردنى ياسا و پەپرەو و رېنمايىيە بەركارەكان و پابەند كردنى كۆمپانىيانە بە دەست ھەلگرتن لە مۆلەتدان پېيان دراوہ مەگەر بە رەزامەندى وەزارەت بى ئەمەش بە رېنمايى رېكئەخرئ.

۶- گرتنەبەرى رېككارى پېويست بۆ پاراستنى ژينگە و دەستبەر كردنى سەلامەتى تەندروستى گشتى.

۷- رېكخستنى ميلاكى پېويست بە پېدانى تواناي فەرمانبەران لە رېگەى ناوہندى راھپنانى پېشەيى بە ھاوكارى لەگەل دامەزراوہ فېركارىيەكان و ئەكادىمىيائى ناوہندى پىپۆرييەكان يان رېكخراوہ نيوخۆيى و يان نيودەولەتییەكان.

۸- پېدانى مۆلەت و گرېبەست كردن لەگەل كۆمپانىياكانى پىپۆر لە كەرتى تايبەت بۆ بەگرختن و چاككردن و گۆرپىنى كارەبا و تۆرەكانى گواستەنەوہ و دابەش كردن و ھەرناردە كردن و وزە.

۹- ھەماھەنگى كردن لەگەل وەزارەت و لايەنە پەيوەندىدارەكان بە چالاكردنى وەزارەت و كاركردن لەسەر رېنوويى كاركردن بە كارەبا لە رېگەى دانانى سياست و رېنمايى و ھاندانى بەركارەبان بۆ ئەم مەبەستە.

۹- پېشكەش كردنى پېشنيار بۆ ئەنجومەنى وەزيرانى ھەرئيم بە مەبەستى پەرەپېدانى كەرتى كارەبا لە ھەرئيم.

۱۱- نوینەرایەتی کردنی ھەرئیم لە ریکخراو و کۆنفراسە نیودەولەتی و ھەرئیمایەتییەکانی تایبەت بە کەرتی وزەیی کارەبا.

۱۲- ھەماھەنگی و تەواو کردنی یەکنەر لەگەڵ وەزارەتەکانی ھەرئیم و وەزارەتە ئیختیحادییەکان.
۱۳- ئەنجامدانی کڕین و فرۆشتن و لیکدەرکردن و مەقاسە بۆ وزەیی کارەبا بە پێی پێویست و بەرژەوھەندی گشتی.

بەرئیز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

کئی قسەیی ھەییە؟ (کاک سەروان، کاک سەفین، کاک چیا، کاک جەلال، کاک بەھجەت، کاک نزار، کاک زیاد، گولستان خان، کاک ھیرش، کاک فیصل، دکتۆرا شایان، کاک رزگار، کاک گۆران، شیرین خان، روپاک خان، بدریە خن، مامۆستا عمر، دکتۆر شیرکو)، کاک سەروان فەرموو.

بەرئیز سروان محمد علی:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

بەخیرھاتنی میوانەکان ئەکەم، پرسیارئیکم ھەییە لە وەزیر و پێشنیاری ئیزافاتیشم ھەییە، ئەو پڕۆژەیی ئیستا و پڕۆژەکانی پێشتریش و دەنگی لەسەر درا، ئیتر ئەو ھەییە پڕۆژەیی سەرھەکی وەزارەت، کەواپە پێشتر پڕۆژە ھەبوو، ئەو ھەموو پڕۆژانە بە ئیستاشەو ھەییە بە ئینی ئەو بە خەلک ئەدەین کە سەعاتیک لە کارەبا زیاتر بکری؟ زەمان چییە ئەو پڕۆژە لە بەرژەوھەندی گشتییە، بۆ ئەو ھەییە بتوانین ئەوانەیی دەنگیان پێداوین پێیان بلێین شتیککی وا ھەییە، بڕگەیی چوارەم دیاری کردنی نرخیی کارەبا و بەخشین زیاد بکری لەلایەن وەزیر، بۆ بەخشین؟ لەبەر ئەو ھەیی ئیستا لە کوردستان ماللە شەھید ھەییە توانای دانی پارەیی کارەبا نییە، وەزیر توانای ئەو ھەیی ھەبئ ھەندئ مالل ھەییە بەخشری لە دانی پارەیی کارەبا بە رەزامەندی ئەنجومەن و بەرزکردنەو ھەیی بۆ ئەنجومەنی وەزیرانی ھەرئیم، بەو مەرجەیی ئەو بارودۆخ و گۆرانکاریانەیی لەسەر تیچووی کارەبا و بژیوی ھاوولاتیان و ئابووری ھەرئیم و لێرە بەرژەوھەندی گشتی لەبەر چا و بگریئت، ئەو دوو ئیزافە بکری، سوپاس.

بەرئیز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک جەلال.

بەرئیز جلال محمد عبداللە:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

بەخیرھاتنی میوانەکان ئەکەم، خۆشحالم ئیستا کارەبا باشتريش ئەبئ، پرسیار ئەو ھەییە ئەزانین مەزرەعەکان لە ھەموو شارەکانی کوردستان شەو و رۆژ ئەلێی چراخانە، نە پێوھری کارەبا و نە ریز لە وەزارەتی کارەبا، زولمیککی گەورەییە، واقیعیکی تاللە، خەلک رۆژانە ئەو گلەبیە ئەکات، دوو، چ ھەماھەنگی وەزارەتی بەرئیزت ھەییە لەگەڵ وەزارەتی ناوخۆ و پارێزگاگان، ھەموو جار ئەبیین لێژنەییە پیکھات ھەیی تەجاوزات، پاش ھەفتەییەک ئەو لێژنەییە سارد ئەبیتەو ھەیی تەجاوزات زیاتر ئەبئ، ئومید ئەکەم جیگەیی شانازی لەو کاتەیی دەست بەکار بووی کارەبا باش بوو، ئومید ئەکەم ئەو تەجاوزاتە نەمینی، بڕوایکە خودای گەورە و ستافەکەش موەفەق ئەکات، ناکری خیزانی ھەزار کارەبا نییە و بڕادەریکیش دانیشتوو ھەیی بئ پێوھری دەیان بلاجکتۆری پئ کردوو، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك فيصل.

بەريز فيصل عباس عولا:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخپەرھاتى ميوانەكان ئەكەم، لە خالى چوارەم ديارى كردنى نرخەكانى كارەبا بە رەزامەندى وەزىر لە ئەنجومەن و بەرز كردنەو تا ئەخىر، پيىم باشە دانانى نرخ لەلايەن وەزىر و ليژنەيەكى تايبەتمەند لە وەزارەت پيىكھاتبن لە ئەندامانى ئەنجومەنى وەزارەت و گەفتوگۆ و تاوتۆي بکرى، راستە ئاماژە کراوە ئەبى رەزامەندى ئەنجومەنى وەزارەت وەرگىرى بۆ بەرزکردنەو بۆ ئەنجومەنى وەزىران، بەلام پيىويستە پيىستەر ليژنەيەكى تايبەت گەفتوگۆ و راويژ بکەن لەسەر دۆخ و بژيوى ھاوولاتیان، پشتيوانى لە كاك جەلال و كاك سەروانىش ئەكەم، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ھيرش.

بەريز ھيرش حسن حمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە خالى يەكەم بەرھەمھيىنان و گواستەنەو و دابەش كردنى كارەبا و دامەزراندن و بەگەرخستن و چااكردەنەو دابەش كردنى ويىستگەكانى كارەبا (بەرھەمھيىنان و گۆرپىنى يا تۆرەكانى كارەبا و گەياندى كارەباى نيشتىمانى بەو ناوچانەى تا ئيىستا بيىبەشن لە كارەبا بە تايبەتى گوندەكان، ۳- دەستبەر كردنى بەرژەوئەندى گشتى و كوئنترۆل كردن و بەكاربردنى كارەبا و مسۆگەر كردن و دابىن كردنى كارەباى (۲۴) كاتژمير و كەمكردنەو بەھەدەردانى مافەكانى وەزارەت لە ريگەى دامەزراندنى پرۆژەى تۆرى زىرەك، لە چوارەم پشتيوانى كاك فيصل ئەكەم، لە ھىچ بارودۆخپيىش نرخ لەسەر ھاوولاتی بەرز نەكرىتەو، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتورە شايان.

بەريز شايان كاكە صالح محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لەبەر ئەوئە بركەى (۵ و ۸) تەقريبەن ھەمان ناوەرۆكن كە باسى كوئمپانياكانى كارەبا ئەكات كە سەر بە وەزارەتى كارەبان، پيىم باشە ھەردووكى بکريتە يەك و بەو شيوئەيە، بركەى پيىنجەم، پيىدانى مۆلەت و گريىبەست كردن لەگەل كوئمپانياكانى پسپۆر لە كەرتى تايبەت بۆ بەگەرخستن و چااكردەنەوئە ويىستگەكانى (بەرھەمھيىنان و گۆرپىنى كارەبا و تۆرەكانى گواستەنەو و دابەش كردن و ھاوردە كردن و ھەناردە كردنى وزە و بەرزکردنەوئە ئاستى بەرھەمھيىنانى وزەى كارەباى پاك بۆ پيىداويستى بەرژەوئەندى گشتى)، لەگەل رەچاوكردنى ياسا و پەيرەو ريىنماييە بەركارەكان و پابەند كردنى ئەو كوئمپانيايانە بە دەست ھەلنەگرتن لەو مۆلەتانەى پيىيان دراوئە مەگەر بە رەزامەندى وەزارەت بى، ئەمەش بە ريىنماييى ريىكئەخرى، پرسيارىيىشەم ھەيە، ئەگەر ئەوئە لە پەيرەو حەل نەكرا بۆ نموونە يەكئە لە ھاوئەلەكانم شتەكى ئەكات پيىم خوئشە پشتگيرى بکەن، بەلام من دەستم بەرز نەكردۆتەو، ئەوئە كو حەل بکرى، پيىم خوئشە پشتگيرى كاك مەلا ناصر

بکەم لەوەی ناوچەکانی کوردستان کارەبایان لۆ بچى ئەوانەى کارەبایان لۆ نەچوو، ئەتوانى بکرى؟

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

عادەتەن ئەوەى موھتەمە بە مەشروعىك ئىستا رەنگە ئەندامى پەرلەمان ھەبى ئەو ھەجلى ئىختىساسى نەبى، بەلام ئەوانەى موھتەمن بە مەشروعىك ھەموويان ناوى خويان بلىن و قسە نەكەن، بەلام بلىن پشتگىرى ئەكەين.

بەريز شايان كاكا صالح محمد:

ئەى ئەگەر يەكەم كەس سەرەى من بوو نازانم كاكا محسن دوسكى چى دەلى.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كەسى ئەخىر بى سوود لەو ھەبىنى، فكرەيەكى تر ھەيە، جار ھەيە ئەندامى پەرلەمان ھەيە شتىكى ھەيە نەيوتوو ھەبىنى، ئەيداتە ھەردوو ليژنە، ئەگەر بىيان وايە شتىكى باشە ئەتوانن تەبەنى بکەن، ھەتا پشتيوانيشى نەبى و لە دەروەى كۆبوونەو ھەيە پەرلەمانيش بى تىبىنيەك بنوو سى بزائن باشە تەبەنى ئەكەن، فەرموو كاكا گوران.

بەريز گوران عمر على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتى ميوانەكان ئەكەم، پشتگىرى قسەكانى دكتورە شايان ئەكەم، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو روپاك خان.

بەريز روپاك احمد رحمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ئەركى وەزارەت، چونكە گەتوگۆيە لەسەر پرۆژەكە، بۆيە پرسىيار و شتىش دروست ئەبى، دوو بەشى سەرەكى وەزارەت بەرھەم ھىنان و دابەش كردن لە دەست كەرتى تايبەتە، وەزىرىش لە كۆبوونەو ھەيە ليژنە ئاماژەى پى كرد كە ٨٤% بەرھەمھىنان لە دەستى كەرتى تايبەتە، بەلام بۆ بەيەك بركە باسى كەرتى تايبەت كراو، لە كاتىكدا بەپى ئەو زانىارىانەى ھەمانە ئەو ھەقەى بۆ بەشى دابەش كردن لەگەل كۆمپانىيە تايبەت كراو، وەزارەت باوى دوو مليار دۆلار كەلوپەلى ھەبوو، لەسەر چ بنەمايەك ئەو كەلوپەلانە تەسلىمى كۆمپانىياكان كراو، ئەگەر بەريز وەزىر روون كردنەو ھەبى، لە يەكەميش ئەلى بەگەرخستن و چاككردنەو ھەبى وىستگەكان يان بەرھەمھىنان و گۆرپىن ئەگەر لە دەست كەرتى تايبەت نەبى بۆ وەزارەت چاكى ئەكاتەو، يان گۆرپىن و چاككردنەو ھەبى وەزارەت ئەيكا؟ لە بركەى ھەشتەم پىم وايە بركىتە ماددەيەكى سەربەخۆ، چۆن مامەلە لەكەل كەرتى تايبەت ئەكرى، بە تەفسىلى لە ياساى وەزارەتى كارەبا جىي بركىتەو.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور اسماعيل.

بەريز اسماعيل على طه :

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تېببىنا ئىككى خالا چارى ديارى كردنى نرخی كارەبا لەلايەن وەزىر، پىم باشە بىتە لەلايەن ئەنجومەنىكى راويژكارى تايبەت كە ئەسعارەكان دەقىق بن، چونكە مومكىنە دەقىق نەبن، خالا پىنجى، ھەلنەگرتن لەو مۆلەتانەى پىيان دراوہ مەگەر بە رەزامەندى وەزارەت، پىم باشە بلى بە رەزامەندى ئەنجومەنى وەزارەت، بە مەرجى بەدىليك بۆى ھەبىت، يەنى ئەگەر شەرىكە يەك وازى ھىناو وەزارەتى رەزامەندى دايى و چوو، خەلك بى كارەبا دەمىنەت، بە مەرجىك بەدىليك بۆ ھەبىت، ئەگەر نا وەزارەت رەزامەندى بۆ دەرنەبرىت، خالا ھەشتى پىدانى مۆلەت و گرىبەست كردن لەگەل كۆمپانىكانى پسپۆر وسا ديارە وەزارەتا كارەبى بەرەف كەرتى تايبەت دچى، ئەگەر وسا بىت پا ئەف ھەيكەلى مەزن بۆ وەزارەتى و ھەندە مودىرياتى عام و راويژكار بۆ چىيە، دەولەتى يابانى وەزارەتا ئىقتىسادى كارەبا بەرىقە بەتن، ھەروسال سەربنەماى كىبرىكى دادوہرانە ئەو مقاوہلات موناڤەسە ھەبىت نە شەرىكاتى ئىحتىكارى بن، ل خالا (۱۳) ئەنجامدانى كرىن و فرۆشتن و لىكدەرکردن و مەقاسە بۆ وزەى كارەبا، لىرە قەيدىك دابىن بۆ وزەى كارەبا نوئ بووہكان، ئىستا ئەگەر تاقە شەمسىيە ئەگەر خەلك بزانى ئىنتاج بكات حكومەت يا زىدە كرى تەشجىع بكەت دەبىتە سەبەب ل مال ب كار بىنن، ئىستا ب كار نايىنن چونكى حكومەت ناكرىت.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك حاجى سەڤىن.

بەريز سەڤىن اغا عمر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخپەرھاتنى وەزىرى كارەبا و شاندى ياوہرى ئەكەم، لە ماددەى چوارەم ئەركەكانى وەزارەت خالى شەشەم ئەلئ گرتنەبەرى رىكارى پىويست بۆ پاراستنى ژىنگە و دەستەبەر كردنى سەلامەتى و تەندروستى گشتى، پىشنيار ئەكەم لەو خالە ئەوہ زياد بكرى ئەو خەلكانەى زەرەرو زىانيان لە رىگەى كارەبا بەر ئەكەوى بە ھۆى روودانى شۆرتى كارەبا يان دانانى تاوہرى زەخت عالى بە ناو زەوييە كشتوكالىيەكان قەرەبوو بكرىنەوہ لەلايەن وەزارەتى كارەباوہ.

بەريز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك چيا.

بەريز چيا حميد شريف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تېببىنەك ھەى ل سەر خالا چارى، ديار كردنى نرخی كارەبا لەلايەن وەزىر، پىم باشە وەزىر بىتە گۆرىن و لىژنەكا تايبەت بى ل وەزارەتا كارەبا، ھەروسا بنقىسى ب رەزامەندى ئەنجومەن، ئەو ئەنجومەنە كىيە، ئەنجومەنى وەزىرانە يان پسپۆر و شارەزال كارەبايى، بەرز كردنەوہى بۆ ئەنجومەنى وەزىران، دووبارە نقىسىيە بەرز كردنەوہ ديسانەوہ بۆ ئەنجومەنى وەزىران، قىرى پىچەكى ھندەك دووبارە بوونى ھەيە، پشتنەقانيا دكتور اسماعيل دكەم ل وان قان خالا چارى، پشتنەقانيا كاك جەلال پەرئشانى دكەم بۆ ئەو خالى گوتن، چونكى گەلەك گوندى تا نووكا پارى

كاره بايى نايه ته وەرگرتنى، كاره بايى وان (۲۴) سەعاتى، ھەروسا ب ھەزاران مەزرەعا ھەي،
بېتقىيا پارى كارەبا وان وەرگرتن.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىيىن / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو كاك زياد.

بەرپىز زياد جبار محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بۇ ئىزافەي ئەو ماددە پىم باشە دوو بېرگە ئىزافە بىرى، بېرگەي يەكەم، دەست خۇشى بۇ لىزا خان
ئەكەم بۇ ئەو بابەتەي پىشكەشى كىرد، لە چوارچىۋەي ئەۋەي پىشكەشى كىرد ھاندانى ھاۋولالتى
بۇ دانانى سىستەمى وزەي خۇر بۇ مال و باخ و قىلاكان، بە لەبەر چاۋ گرتنى خۇرئىكى زۇر لە
ناۋچەي ئىمە، بەۋەش ئەرك لەسەر تۇرى نىشتىمانى كەم ئەبىتتەۋە، دانانى رىنمايى بۇ كىرپنەۋەي
وزەي ئەو كارەبا زيادەي ھاۋولالتى لە كاتى زياد ئەبى لىيان ۋەك ئەۋەي لە ئەۋرۇپا ھەيە، دوو،
دابەش كىردنى كارەباي بەرھەم ھاتوو لە تۇرى كارەباي نىشتىمانى بە يەكسانى بەسەر ھاۋولالتى،
ۋاتە ئەگەر بىرىنى كارەبا ھەبوو سەعاتى بىرىن لە گشت شوپنەكان يەكسان بن، بېرگەي چوارەم،
دىارى كىردنى نىرخى كارەبا، پىشتىۋانى دىكتور اسماعىل ئەكەم لەلايەن ئەنجومەنى ۋەزارەتەۋە
بى ئەك ۋەزىر، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىيىن / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو كاك رىزگار.

بەرپىز رىزگار عىسى سوار:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى مېۋانەكان ئەكەم، ماددەي چوار بېرگەي سى و چوار باس لە تۇرى زىرەك و نىرخى
كارەبا ئەكات، پىشنىيار ئەكەم جىاۋازى بىرى لە نىۋانى گەرمىيان و كوئىستان دا، چونكە لە
گەرمىيان كارەبا بە ھۇي گەرماۋە زىاتر بەكار دى، لە كوئىستان كەمتر، لە پىنجوئىن موبەرىدەيەك
كافىيە بۇ فېنك كىردنەۋە، لە كىرى رەنگە سېلىتىش فېنك نەكاتەۋە، پىشنىيار ئەكەم ھەم رەچاۋى
نىرخ بىرى ھەم ئەو پىۋەرە زىرەكانەي دائەنرى لە ناۋچە گەرمەكان ۋا بىرى ئەمپىرى زىاتر لەو
سەندوقە دابىرى بۇ مالەكان، سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىيىن / سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو كاك راھى.

بەرپىز راھى راھىر ابراھىم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

خەرىكە ۋەردە ۋەردە ۋەزەمان پى نامىنى لە سايەي سەرى موزايەدەي سىياسى لەو خولە، بۇتە
مەترسى رۇخى لەسەر ئەو رۇخى كاركىردمان، ئومىد ئەكەم دەستەي سەرۋكايەتى ھەلپك
بدۆزىتەۋە، چونكە ئەم خولە كارىگەرى لەسەر موزايەدەي سىياسى ھەيە.....

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىيىن / سەرۋكى پەرلەمان:

داۋا لە فراكسىۋنەكان ئەكەين قسە لەگەل ئەندامەكانىيان بىكەن، بۇ ئەۋەي ھەر كەس تەعبىر لە
سىياسەتى فراكسىۋنى خۇي ئەكات، ئەزانم ئەو ئەندام پەرلەمانانەي كە ئەو دەرۋەتەيان نىيە

لەبەر ئەو نىيە ناتوانن يان ناوڤرن قسە بکەن، لەبەر ئەو يە بەرپرسيارانە مامەلە لەگەل حزرورى خۇيان لە حکومەت و ئۆپۆزۇسيۆن ئەکەن، راستە کاک راھى.

بەريز راھى راھبر ابراهيم:

..... ھەر لە سەرەتاوہ بۇ ئەوہ کارمان کردووہ بە قانوننى کار بکەين، بۇ ئەوہى بۇ خۆمان و ھاوولتايان لە ئاست دا بين، ئوميدەواريشين ئەوانەى لەسەر ئەو ريچکەيەن کۆل نەدەن، دوو تيبينيم ھەبە لەسەر برگەى چوارەم، يەکەم، من کۆتايى سالى ۲۰۱۹ پرسيارىکم ئاراستەى وەزيرى کارەبا کرد بۆچى پيداچوونەوہ بە نرخى کارەبا ناکەن، دواى پينج مانگ وەلامى دامەوہ، خەريکى بەداواداچوونن بۇ ئەو بابەتە، دواى ئەو وەلامەش حەوت مانگ واتە سالى و نيويکى پيچوو، پيويستە لەو برگەيە کات ديارى بکرى، دوو، پەيوەندى ھەماھەنگى نيوانى وەزارەتى کشتوکال و بازارگانى و پيشەسازى بەتايبەتى وەزارەتى بازارگانى لە ۲۰۱۶ ھوہ بە ريژەى ۵۰% و تا ۶۰% نرخى يەکەى کارەبايى زياد کراوہ، لە کاتيکدا کابينەى (۸ و ۹) ئاماژەيان بەوہ داوہ خەرجى کارەبا کەمى کردووہ بە رادەيەک کە لە کابينەى ھەشت کە (۳،۵) مليار دۆلار تيجوو بووہ کردوويناہ بە خوار يەک مليار دۆلار، لەو کابينەيەش ئاماژە دراوہ (۳۰۰) مليون دۆلار کەم کراوہ، (کۆماسايکل) لە (۶۳) دۆلارەوہ بووہ بە (۶۵) دۆلار، نرخى سووتەمەنى (۲۲) سەنت بووہ بۇ ديزل بووہ بە (۷) سەنت، قەرەبووى کردنەوہى کۆمپانيای وەبەرھيەنەر لە (۳۲) دۆلار بووہ (۱۶) دۆلار، خەرجى کەم بووہ، سەيرە سالى بە سالى نرخەکە زياد ئەکرى، ئەمساليش کە نرخ زياد کرا لەسەر ئەساسى ئەوہ بوو کە نرخى دینار بەرامبەر بە دۆلار دابەزيووہ، بەلام ھەر چاوہروانين ھاوتا بى لەگەل گۆپينى ئەو نرخانەى خەرجى کەم کردنەوہ.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو بەدریە خان.

بەريز بدریە اسماعيل محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى قسەکانى خاتوو روپاک ئەکەم سەبارەت بە ئەرکەکانى وەزارەت، داواى روون کردنەوہ لە وەزير ئەکەم سەبارەت بە ويستگەى خەبات کە ويستەگەيەکى حکوميبە و کەرتى تايبەت بەريوہى ئەبات، لە کاتيکدا لەسەر قەرزى کۆريا دروست کراوہ، ئايا ئەو قەرزە کەرتى تايبەت ئەيدانەوہ؟

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو کاک بەھجەت.

بەريز بەجت على ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

برگا (۵ و ۸) وەکى دکتورا شايانيش بەحس کرى، ھەردووک گرېداى ب کۆمپانيای کەرتى تايبەت، پيم باشە سەرەراى پشتگيرى رەئيا دکتورا شايان دگەل ھندى ئەقە ژى ئيزافە بييتن، (۴۵ و ۴۸) پيدانى مۆلەت و گرېبەست کردن دگەل کۆمپانياکانى پسپۆر لە کەرتى تايبەت بۇ بەگەرخستن و چاککردنەوہى ويستگەکانى بەرھەمھيەنان و گۆپينى کارەبا و تۆپەکانى گواستنەوہ و دابەش کردن و ھاوردە کردن و ھەناردە کردنى وزە لەگەل پابەند کردنى ئەو کۆمپانيایانە بەدەست

ھەلنەگرتن لەو مۆلەتەي پېيان دراوھ لە ھالەتەي دەست ھەلگرتن بە سزايەکی غەرامە، مەگەر بە رەزامەندی وەزارەت بى ئەمەش بە رېنماي رېکئەخرى، ھەردوو ھالەت ئەگەر سزايەکی دارايى بکەوئتە سەر کۆمپانیا پتر پېگير بىت ب رېنماي و وەزارەت و گريبەستەکە، پشتگيرى کاک زياديش ئەکەم.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو کاک ھيقيدار.

بەريز ھيقيدار احمد سلمان:

بەريز سەرۆکی پەرلەمان.

لە برگەي چوارەم لەسەر نرخى کارەبا، چۆن نرخى پيشەسازى دەست نيشان ئەکرى ئىستا زۆرترين موشکيلەي پيشەسازى کارگەکان گران بوونى نرخى کارەبايە، بەو بەريزانەي ليرەن روون کردنەويان داوھ، مەسەلەن تورکيا لە تەنیشتمانە گاز و سوتەمەنى و غاز ئەکرى کارەباي ھەرزاتر لە ھەرېم، کە ئيمە غاز و کارەباشمان ھەيە، کەرتى پيشەسازى وەکو دەعمیک، چۆن ئەو پيوەرە دانەئرى بۆ ئەوھى کەرتى پيشەسازى ئيش نەکات و کارەبا لە دەرەوھ بىنن نرخى زۆرە کارەبا بۆ کارگەکان، چۆن بىريان کردۆتەوھ؟ لە بەشى شەشەم، قانونيک دەر بکەين جى بەجى بکرى، مەسەلەي ژينگە، تۆ قانونيک دەر ئەکەي لە پەرلەمان بۆ ئەوھى لە ئەرزى واقيع جى بەجى بکرى، بەھەزارەھا مۆليدە ھەيە لە ھەرېم ژينگەي ئەو ولاتەي تیکداوھ، نەخۆشى ھەيە، ئەوھ لەسەر خۆت ئەکەيە مالى سبەينى پەرلەمانتار يەخەي وەزير بگري دەي ژينگە پاک بکەوھ، پاک ئەکريتەوھ؟ ئەگەر لەسەر خۆت ئەکەيە مالى ئەبى جى بەجى بکرى، تۆ کارەباي (۲۴) سەعاتيت پى دابين ناکرى، بەشى (۱۳)، باسى مەقاصە، ئەوھ لەسەر وەزارەت و حکومەت مالى، مادام مەقاصەت ھەيە خەلک ئەلئى من پاشەکەوتم ھەيە لەو پارەيە مەقاصە ئەکەم، ئەلئى ئەنجامدانى کرپىن و فرۆشتن و لیکردنەوھ بە مەقاصە بە وزەي کارەبا ئەبى، بەريز وەزيرى کارەبا ليرەيە، موشکيلەي گەرە ھەيە موەزەفى وەزارەتى کارەبا پارەي کارەبا وەرئەگري، ئەچیتە بەر دەرکى مالى لى ئەدا کابرا دەرگا ناکاتەوھ وەرەقەکە جى ديلى لەسەر ئەو مالى سالىک ھەيە کارەباي نەداوھ مەجالى نييە بچیتە دائيرەي کارەبا، موەزەفى وەرگرتنى کارەبا کەمتەرەمە، چاوەرپى ناکات کابرا بىت، يان ئەبى وەزارەت سيستەميک دەرکات ئەو مەسەلەي فاست پەي و شتە بتوانى پارەکەي بدەيت، لەسەر کابرا نەبیتە مليونىک و دوو مليون.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو گولستان خان.

بەريز گولستان باقى سليمان:

بەريز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بەو ماددەيە برگەي سييەم پيم باشە وشەي پاراستن بۆ مافەکانى وەزارەت زياد بکرى، دەستەبەر کردنى بەرژەوہندى گشتى و کۆنترۆل کردنى بەکاربردنى کارەبا و مسۆگەر کردن و دابين کردنى کارەبا و کەمکردنەوھى بەھەدەردانى و پاراستنى مافەکانى وەزارەت لە رېگەي دامەزراندنى پرۆژەي تۆرى زيرەک، برگەي چوارەم، ديارى کردنى نرخى کارەبا لەلايەن ئەنجومەنى وەزارەتەوھ گونجاوترە، سەبارت برگەي (۵ و ۸) پشتگيرى راي دکتۆرە شايان ئەکەم،

سەبارەت بە برپگە دەپم پېشكەش كىردنى پېشنىيار لەلايەن راوئىژكاران و ئەنجومەنى وەزارەت بۇ بەرئىز وەزىر و بە مەبەستى پەرەپېدانى كەرتى كارەبا لە ھەرئىم و ئاراستە كىردنى بۇ ئەنجومەنى وەزىرانى ھەرئىم، پىشتىگىرى لە كاك زىياد و كاك چىيا و كاك دكتور اسماعىل ئەكەم، سوپاس.

بەرئىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو شىرىن خان.

بەرئىز شىرىن امين عبدالعزيز.

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەھەمان شىوہ تىبىنم لەسەر برپگە (۵ و ۸) ھەيە، پىم وايە تىكرارن و پىم باشە يەك بخرى و لە برپگە يەك جىگىر بكرى، پىشتىگىرى لە قسەكانى دكتور شايان و كاك رزگار كە باسى گەرميانى كىرد بەوہى كاتى پىدانى كارەبا زىياتر بكرى، لە وەرزى ھاوین رۆژى وا بووہ (۹) سەعات لەسەر يەك كارەباى نىشتىمانى نەبووہ، تەنيا مۆلىدە بووہ، ئەويش ناتوانى ئەو پىويستىە پر بكاتەوہ، سوپاس.

بەرئىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو سەلما خان.

بەرئىز سلمە فاتح توفيق:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

برپگەى چوارەمى دىارى كىردنى نىرخى كارەبا لەلايەن وەزىر و بە رەزامەندى ئەنجومەن، پىم وايە ئەم خالە زۆر مەرکەزىيە، با لەلايەن ئەنجومەنى وەزارەت بى، چونكە فراونتەرە و باشتر ئەچنە ناو وردە كارى بابەتەكە، پىشتىوانى راي كاك فىصل ئەكەم، سوپاس.

بەرئىز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتور شىركۆ

بەرئىز شىركۆ جودت مصطفى:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

برپگەى چوارەم پىشتىگىرى و تەكانى دكتور اسماعىل ئەكەم بۇ مەسەلەى نىرخ، كاك زىياد و كاك بەھجە تىش بۇ برپگەى ھەشتەم، پىشتىگىرى و تەكانى دكتور اسماعىل ئەكەم سەبارەت بە رىنمايى كىبرىكىي دادپەرورەرانە، ئەگەر ھاندانى و بەرھىنان يان پىدانى مۆلەت بى ئەو قەيدە بى وەكو ئەوہى ئەنجومەنى وەزىران برپارىكى دەرکردووہ كە ئىحالەى راستەوخوى ھەندى وەزارەت سەلاحىەتى ئەوہى پى دراوہ كە پرۆژەكان ئىحالەى راستەوخۆ بكەن، بى موناڤەسە، ئەوہ لە رووى دادپەرورەرىيەوہ كارەساتە و دەروازەيەكى گەورە بۇ گەندەلى لە پرۆژەكان دىتە دى، بۇيە زىياد كىردنى ئەو دىرە كە رىنمايى كىبرىكىي دادپەرورەرانە بۇ برپگەى (۸) زۆر گىرنگە، خالىكى تر، لە ھەرئىمى كوردستان شتى نىيە بە ناوى سىياسەتى وزە، سەرچاوہى وزە زۆرە ئەوہ خۆر و رەشەباو گازى سروشتى، ئىدارەى ئەو تاقەيە بۇ تەولىدى تاقەى تر نىيە، لەبەر ئەوہى وەزارەتى كارەبا بەشدار نىيە لە رەسمى سىياسەتى وزە لە ھەرئىم، بۇيە ئەو وزانە زۆربەى بە ھەدەر ئەروا،

وہزارہتی کارہبا ئے گھر سووتہ مہنی پیووستی بۆ دابین بکری چ گازی سروشتی و یان گازۆیل ئے توانی دوو ئے و ہندی ئیستا کارہبا دابین بکات و بگاتہ ئے و ریژہی بہریزی و ہزیر باسی کرد کہ ئیستا ۵۰% یہ، بۆ بۆی دابین ناکری، چونکہ و ہزارہتی سامانہ سروشتیہ کان نہوتہ کہ ئے فرۆشی، بۆ مووچہ ئے و ہش حالی مووچہ، شتی ہہ یہ پیی ئے لپی ئیدارہی تاقہ، پیشنیار ئے کہین یہ کی لہ ئے رکہ کانی و ہزارہتی کارہبا بییتہ بہ شداری کردن لہ دیاری کردنی سیاستی وزہ لہ ہہریمی کوردستان، ئے و بہریزانہ بہ شدار نین، ہریاریان بۆ ئے درئ، ئے لئ ئے و ہندہت ئے دہمی سووتہ مہنی خۆت ہرۆ دہبری بکہ، بہ لآم ئے گھر بہ شدار بئ و ہکو ئے رکی و ہزارہتی کارہبا لہ رہسمی سیاستی وزہ ئے و کات لہ وئ ئے و ہریار ئے دات ئے و انہ پیووستہ بۆ دابین کردنی وزہ و سووتہ مہنی بۆ و ئیستگہ کانی بہ رہہ مہینانی کارہبا، ئے و کات ۱۰۰% تاقہی و ئیستگہ کان ئے خریتہ گھر و کارہباش (۲۴) سہعات دابین ئے کری، ئیدارہی تاقہ ئے بئ و ہزارہتی کارہبا لیپی بہ شدار بئ، پیشنیاری ئے و ہ ئے کہین ئے و تہرحہ پشتگیری بکری و بۆ و ہزارہتی کارہبا و مہنومہی وزہ لہ ہہریمی کوردستان کہ خوی گہورہ سہرچاوی زۆری پی بہ خشیووہ.

بہریز د. ریواز فائق حسین / سہرۆکی پەرلہ مان:

فہرموو مامۆستا عمر.

بہریز عمر عبداللہ فتاح:

بہریز سہرۆکی پەرلہ مان.

سہبارت بہ ہرگہی (۸) باس لہ پے یوہندی و ہزارہتی کارہبا و کہرتی تاییہت ئے کات، ئے زانین ئے و گریبہ ستانہی نیوان و ہزارہتی کارہبا و حکومہتی ہہریم لہ گہل کہرتی تاییہت ہہ یہ لہ بہ رہہ مہینانی کارہبا لہ گواستنہ و ہی تا دابہش کردنی گریبہستی زۆر گہورہن کہ بہ سہدان ملیار دینارن، بۆیہ جئ کردنہ و ہی بابہ تیکی لہ و جۆرہ تہ نیا لہ ہرگہ یہ ک زایہ ع کردنی ہرسیکی زۆر گہورہ یہ، پیشنیار ئے کہم ئے و دوو لیژنہ کہ ماندوو بوون لہ نامادہ کردنی ئے و ہرۆژہ یاسایہ پاش ئے و ہی لہ حکومہ تہ و ہ ئیردراوہ، بابہتی پیدانی مامہلہی و ہزارہتی کارہبا لہ گہل کہرتی تاییہت بکہ نہ ماددہ یہ کی سہر بہ خۆ و مہجموعہ یہ ک زہ وابت دانین کہ زہمانی پاراستنی بہرژہ و ہندی گشتی و شہ فافیہت بکات، زہمانی کیہرکی راستہ قینہ بکات، ئے و قسہی من روپاک خانیش بہ جۆریک کردی، پشتگیری ئے کہم، بہ دریہ خان و دکتۆر شپرکۆش، بۆیہ ہیوام وایہ ئے و لیژنہ بابہتی پیدانی گریبہ ستہ کان و پیدانی بہ رہہ مہینان و گواستنہ و ہ و دابہش کردنی کارہبا لہ گہل کہرتی تاییہت لہ ماددہ یہ کی سہر بہ خۆ جئ بکہ نہ و ہ بہ زہ وابتہ و ہ، ئے گہر پیشیان باش بوو دلنیام بہ توانان لہ دارشتنی ماددہ یہ کی وا، ئیمہش هاوکار ئے بین، پشتگیری کاک رزگاریش ئے کہم، سوپاس.

بہریز ہیمن احمد حمہ صالح / جیگری سہرۆکی پەرلہ مان:

فہرموو بہریز و ہزیر.

بہریز کمال محمد صالح / و ہزیری کارہبا:

بہریز سہرۆکی پەرلہ مان.

ئیستا ئے و ہ یاسای دووہ مہ پیشکہ شمان کردووہ، ئایا ئے م یاسایانہ سہعاتیکی کارہبا زیاد ئے کہن، پیم وابت کاک سہلام ئے و ہرسیارہی کردبوو، لہ سہخترین کات و ہ لآمی ئے و ہرسیارہ ئے دہم، بۆ مانگی یہ ک و دوو و سن و چوار کہ سہخترین کاتہ بہ ہہ بوونی کارہبا، لہ ۲۰۱۹ ئیمہ (۲۰، ۱۰) دہقہ کارہبا مان ہہ بوو بۆ ئے م چوارہ کارہبا، ئے م سال کردمان بہ (۱۷، ۱۰) دہقہ، وابتانم حہوت سہعاتی

زیادە زياتره. بەلام كيشهكانى كابينه‌ى تر له سەر مه حساب مه‌كەن، چونكه مه‌فروزه هه‌رچه‌ند
 ئه‌ركى ئيمه‌يه كه هه‌مووشتان پالپشتى ئيمه‌ن به‌س له‌سەر ئه‌و ئه‌ساسه و ئه‌نجامدانى چه‌ندىن
 پرۆژه، ئيمه‌ ئه‌و سه‌عاتانه كاتى دوو قه‌يرانى ئابوورى و ته‌ندروستى چه‌فت سه‌عاتى كارهباش
 زياد كردوو، ئايا لى خۆش بوون ئه‌كرى؟ داهاى كارهباش مافىكى سروشتيه بۆ وه‌زاره‌تى كارهباش،
 ئه‌وه‌ حه‌قى ئيمه‌ نيه‌يه و حه‌تا ئه‌نجومه‌نى وه‌زيرانيش ئه‌و ده‌سه‌لاته‌ى نيه‌يه، هه‌ر له‌و په‌رله‌مانه
 ئه‌بى په‌سند بكرى، ئيمه‌ ناتوانين، كاك جه‌لال بابه‌تى مه‌زرعه‌ و ته‌جاوزات، ئيمه‌ له‌ ۲۰۱۹
 ته‌قريبه‌ن (۶۸۰۰) سه‌رپيچى لاماندا، له‌ ۲۰۲۰ ئيمه‌ (۱۰) هه‌زار سه‌رپيچى لاماندا، له‌و كابينه‌ (۱۷)
 هه‌زار سه‌رپيچى لاماندا، ئه‌و ئه‌ركه‌ به‌رده‌وامه، به‌لام ئه‌بى ئيداره‌ى پاريزگاناكان هاوكار بن بۆ
 چاره‌سه‌رى ئه‌و كيشانه، دانانى پيوه‌رى زيره‌ك بۆ هه‌ر هاوبه‌شيك چاره‌سه‌رى ئه‌و كيشه‌ ئه‌كات،
 چونكه سه‌رپيچى له‌ ناو بۆردى كارهباش هاتيه‌ كردن، به‌لام پيوه‌رى ئيمه‌ له‌سەر عامودن ئه‌وكات
 چاره‌سه‌رى ئه‌وه‌ ده‌بينن، بابه‌تى نرخى كارهباش كه وه‌زير پيشنيار نه‌كات، وه‌زير ئه‌ندامه‌ له
 ئه‌نجومه‌تى وه‌زاره‌ت، وه‌زيره، بريكاره، موديرعامى شاره‌كانه، دگه‌ل مودير عام كه پينج مودير
 عام له وه‌زاره‌تن ته‌قريبه‌ن (۱۱) ئه‌ندامن، ئه‌و بابه‌ته به‌ ريگه‌ى ئه‌و ئه‌نجومه‌نه ديته پيشنيار
 كردن و ديته به‌رز كردن بۆ ئه‌نجومه‌نى وه‌زيران و ئه‌ويش كه ره‌زامه‌ندى له‌سه‌ردا و ئه‌چيته
 وه‌قائيعى و ديته نه‌شر كردن و ئه‌و گۆرپانكارى ب سەر نرخ دا تين، ئه‌و زياد كردنى نرخ و ئه‌وانه
 ئه‌گه‌ر بنه‌مايه‌ك نه‌بيت ئيمه‌ش خه‌لكين، مالى من و زۆر براده‌ران و منيش (۸) ئه‌مپير ئه‌ى وه‌كى
 خه‌لكى تر، وه‌ختى كارهباش بيت بۆ منيش باشه، وه‌ختى وه‌زاره‌ت هه‌تا ئه‌و مه‌رامه بۆ ئيمه
 جى به‌جى بكه‌ن به‌ لايه‌نى دارايى تا بتوانى ئه‌و سه‌عاته رابگرى و به‌ره‌و باشتر بات، ئيمه‌ ده‌بى
 خۆمان بگونجيني ليه‌گه‌ل واقيع، بانكى مه‌ركه‌زى ۲۰% فه‌رقى دينار و دۆلارى كرد ئيمه‌ نه‌بووين،
 وه‌زيرى دارايى ئه‌مى پى ده‌ركرد من نه‌بووم، ئيه‌و بابه‌تى كارهباش له‌ من ده‌وى، لازم تخته‌كى
 دارايى له‌به‌ر ده‌ستى ئيمه‌ بى، ريكخستنى ئه‌و برگانه هه‌نده‌ك ده‌مج بى ئه‌وه ئيشى ليزنه‌ى
 ياساييه، روپاك خان وتى عه‌قد كراوه بۆ بابه‌تى كه‌رتى تايبه‌ت، نه‌خپىر تا ئيستا نيه‌يه، هه‌ركات
 هه‌بوو ئه‌وكاته ئيعلان ئه‌كه‌ين و ئه‌بى ئيه‌وش ئاگادار بن، مادام ئه‌وه كه‌رتى تايبه‌ته بۆ بابه‌تى
 چاكسازى ويستگه و ئه‌وانه، ئيمه‌ گۆتى ۸۴% ويستگه‌ى ئيمه‌ لاي كه‌رتى تايبه‌ته، ئايا دووكان و
 ده‌ربه‌نديخان لاي كه‌رتى تايبه‌ته؟ مه‌حه‌تاتى تر، ئه‌وه‌ى كه‌رتى تايبه‌ت بى ئيمه‌ شتى لى سەرف
 ناكه‌ين، به‌لام ئه‌وه‌ى لاي حكومه‌ته لازمه ئيداره‌ى بكه‌ين، دكتۆر اسماعيل بابه‌تى سەر، نه‌فسى
 وه‌لامم هه‌يه، وه‌زير بۆى نيه‌يه، زياد كردنى نرخ (۱۲) ئيمزاي له‌سەر كراوه، مقاوله‌ك وازيني، ئه‌وه
 قانونى عقوقد ئه‌و بابه‌ته‌ى چاره‌سه‌ر كرده پيوستى به‌ وه‌زاره‌تى كارهباش نيه‌يه، مادام ئيمه
 به‌ره‌و كه‌رتى تايبه‌ت ئه‌چين ئه‌و هه‌يكه‌ليه‌ته بۆچيه‌؟ ماناي وا نيه‌يه فرۆشتمان و ته‌واو، ئه‌و
 ژيړخانه هى ئيمه‌يه، ۷۰% ستافى ئيمه‌ له‌وى ئيش ئه‌كه‌ن، حقوقيان لاي ئيمه‌يه، چوار
 سيكته‌رى سه‌ره‌كيما ن هه‌يه، ئه‌بى ياسايه‌ك هه‌بى ئيشى خۆمانى پى بكه‌ين، ئه‌وكاتى كه‌رتى
 تايبه‌ت چوو راسته وه‌كو لۆد له‌سەر وه‌زاره‌تى كارهباش كه‌م ده‌بيتته‌وه، ئيشى وه‌زاره‌تيش زياتر
 ئه‌بيتته ئيشرافى، به‌لام كه‌رتى گواستنه‌وه و كوئنترۆل هه‌ر لاي وه‌زاره‌ت ئه‌بى، مه‌قاصه يه‌كى له
 ئه‌هدافى ئه‌و ياسايه‌ بابه‌تى وزه نوئى بووه‌كانه، تا ئيستا سياسه‌تمان نيه‌يه كه‌سى بۆ خۆى (۱۰)
 كيلۆوات تاقه‌ى شه‌مسى له‌سەر بان دانه‌نى، تا حه‌قى وى بزر نه‌بى ده‌بى حه‌قى وى بيتته ديارى
 كرن، چونكه تاقه‌ى شه‌مسى به‌ شه‌و كارهباش نادات، هه‌ده‌فى ئيمه‌يه هاوولاتى زه‌ره‌رمه‌ند نه‌بى،
 به‌ريز كاك سه‌فين قه‌ره‌بووى جوتياران ئه‌وه‌ش هه‌ر يه‌ك له‌ بابه‌تى ئه‌و ياسايه‌يه كاتى هه‌ر
 هاوولاتيه‌ك قه‌ره‌بوو ئه‌كرى، وزه‌ى خۆر و ئه‌وانه ئيستا ده‌ست پى كردينه و سى ته‌نده‌ر (۲۵)

مېگواته ھەر كۆمپانیا يېك ئەتوانى بەشدار بى، سەبارەت گەرميان، راستە وەزى وەزى وان گەرمە بەس سالانە ل وەزى ھاوین پېش چاومان وەرگرتووه، ئىنجا باشتىن محەتە ئەكەوئىتە گەرميان (۱۲۵) مېگواتە، وېستگەى خەبات، حكومىيە تەنیا ئىدارەدانى كۆرپىيە، مەقاصە، مەبەستى مە كارەبا ب كارەبايە، تاقەى شەمسى دا لازم ئەو ھاوولائىيە زەرەرمەند نەبىت، مەسەلەى عەداد راستە ھاوولائى دەرگا ناكاتەو، بەلام ئىستا پېوهرى زىرەك ئەو كېشە چارەسەر ئەكات، ئەو مانگە (۲۲۰) ھەزار پىسولە، بۇ مانگى (۵) تەووقوعى (۴۸۰) ھەزار، تا ئىستا (۶۲۰) ھەزار پېوهرمان داناو، پېويست ناكات بچى قەرئەت بخوئنت تەنیا پىسولەيە.

بەريز ھېمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو لىژنەى تايبەتمەند.

بەريز عەلى حمە صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

چەند بابەتېك باس كرا وەكو لىژنە پېشتىرىش بەدواداچوونمان كردووه و لېرەش تا رادەيەك جىي كراووتەو، ئەوھى كاك جەلال باسى كرد لەماددەى (۷) بەديارى كراوى ھاووتەو لەسەر سزاي سەرپېچىكارن و پېشتىرىش بەركار بووه، ئەوھى بەدواداچوونمان كردووه لەو دوو سالەى دوایى نىكەى (۱۷) ھەزار سەرپېچى براو، بەلام زۆر زياتر ماو، ئىمە پېشتىر ديارى شوئىنكى ترممان كردووه، شوئىن قىلا و ئەوانە شوئىن تەرفىھىن، يەنى شوئىن حاجە نىن، ئەكرى نرخی كارەبا گرانتر بى، چەند جارى باسى وزەى خۆر كرا، باسمان كردو جگە لەو دوو پرۆژە پېشنيارى ترممان ھەبووه بە تايبەت بۇ پرۆژە سەكەنىيەكان كە بەشېكى زۆرى ئىستا پېداويستى كارەبايە و روبحېكى زۆرى تېدا ئەكرى، ئەگەر مەشروعېك (۵۰) مليون دۆلار روبحى تېدا كراو، ئەگەر (۵) مليون دۆلار بە ئىجبارى بكرى بە پرۆژەى خۆر زۆر باشە، مەقاصە لەسەر پېشنيارى لىژنەى ئىمە كرا، چونكە ئەزموونى چەند ولاتىكى ترە، ھاوولائى ھەيە لە مالى خوى برىك كارەبا بەرھەم دىنى، پېويستى بەو پرە نىيە، ئەتوان بىفروشىتەوھە حكومەت، بۇ كەرتى تايبەت ئىمە بەردەوام پېداگىرمان لەسەر ئەوھە كردووه نابى بەھوى گران بوون لەسەر نرخی خەلك و تۆرەكانى كارەباش نابى تەملىك بكرى لەسەر كۆمپانیاكانى كەرتى تايبەت، ئەگەر ئەوھى وەزارەت ئەلى ھەدەفى ئىمە لە كەرتى تايبەت ئەوھە تەنیا لېچوونەكان زياد بكەين و مەسارىف كەم بكەينەوھە و بەرھەمى كارەبا زياد بكەين، ئەگەر ئەوھە بى ئىمەش پېداگىرى ئەكەين ئەبى لە پرۆسەيەكى شەفاف بى و ئەو عقودەش لىژنەكەمان ئاگادارى واژوو كردنى بى و قسەشمان لەگەل كردوون، سوپاس.

بەريز ھېمن احمد حمە صالح/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەو دانىشتنە بۇ خوئىندەوھى دووھە لەسەر پرۆژە ياسايەكە، تكايە ھەندى پرسىيار ھەيە رەنگە پېويستى بە دانىشتنېكى كراو ھەبى، بۆيە داوا ئەكەين ئەكرى دواى جەژن دانىشتنېكى تايبەتى پەرلەمان بكەين و ھەر بەريزېك ھەر پرسىيارېكى ھەبى لەسەر كەرتى وزە ئەتوانى ئاراستەى بەريز وەزىرى بكات، فەرموو كاك بزار.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

كە كاك عباس لە بىدايهت راپورتى ليژنەى ياسايى خویندەو پيش ئەوھى بېيتە بە دەنگدان، بېيتە بنەما، دوو بېرگەى تېدا بېرگەى پېنجەم رېزى سېيەم تا بەرکارەكان نوقتە، ئەوھى ترى نەخویند بۆ ئەوھى ئەندامان ئاگادار بن لە راپورتى داھاتوو، چونكە تىكرارە لەگەل ماددەى (۱۰)، لە بېرگەى ھەشتەميش ھاوورده كردن و ھەناردە كردنى ووزە نوقتە، ئەوھى تىريش لای ئيمە مەسح بوو، كاك عباس نەخویند، لە پرۆتۆكۆلىش تەسجیل نەبوو، بەلام لە و راپورتە ھەيە لەبەر دەستى ئيوھى، سوپاس.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو ماددەى دواتر.

بەريز گليزار رشيد حاجى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵):

۱- وەزارەت بۆ ھەيە وايەر و كەييل لەسەر يان لە ژيرەوھى ريگا گشتييهكان يان شەقامەكانى ناوھوھ يان دەرەوھى شارەكە رابكيشى و مافى ھەيە ستوون دابنيت و تونيل لى بدات و كارى ديكەى پيوست ئەنجام بدات بۆ ئەنجامدانى پرۆژەكانى وەزارەت، بۆ ئەركەكانى لەگەل رەچاو كردنى ماستەر پلان و پاراستنى ژينگە و حوكمەكانى ياسا بەرکارەكان.

۲- وەزارەت بە گوپرەى پيوست بۆ ھەيە بېيتە خاوەن زەوى و بەناوى وەزارەتى كارەبا تۆمار بكري بەپيى ياسا بەرکارەكان.

۳- قەرەبوو كردنەوھى ھەر كەسكى زەرەرمەند ئەبى لە ئەنجامى چالاكييهكانى و جى بەجى كردنى ئەركەكانى بەپيى ياسا بەرکارەكان.

۴- بېيارەكانى وەزير شياوى تانەلپدان لە بەردەم دادگاي كارگيري بەپيى ياساى ئەنجومەنى شوراي ھەريمى بەرکار.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە؟ فەرموو مامۇستا عوسمان.

بەريز عثمان على سمايل:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخپرهاتنى ميوانەكان ئەكەين، بەريزت وتت ئەكرى ئەو پرسيارانەى تايبەت نين بەو بابەتە لە دانيشتنىكى كراوھ بكرين، من لە ۲/۱۷ داوايەكم تەسليمى بەريزتەن كردووھ بۆ ئەوھى بەريز وەزير بېتە ئيرە و وەلامى پرسيارى پەرلەمانتاران بداتەوھ لەسەر زياد كردنى نرخى كارەبا، لە كاتيكدا قەيرانى بى مووچەيى و روبع مووچەييه كەس وەلامى نەداوھتەوھ، بەپيى ماددەى (۶۶) بېرگەى (۱)، سوپاس.

بەريز ھيمن احمد حمە صالح/ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

كى لەگەلى ئيمزا كرديوو؟ ئەكرى دواى جەژن دانيشتنى لەسەر بكرى، ئەو بەريزانە ناويان نووسيوھ (نەجات خان، كاك ھيقيدار، كاك شيخ زاھير، سوسن خان، دكتورە گەلاويش، كاك

هه لکهوت، کاک عوسمان سیدهری، مه لا ناصر، دکتور شیرکو، دکتور محی الدین، دکتور اسماعیل، ماموستا ابو بهکر، سهرچنار خان، سهرچنار خان فهرموو.

بهريز سهرچنار احمد محمود:

بهريز سهرۆکی په رله مان.

برگه‌ی دووه‌می مادده‌ی (۵) ئه‌لی وه‌زاره‌ت بو‌ی هه‌یه بی‌یته خاوه‌نی زه‌وی به‌ ناوی وه‌زاره‌ته‌وه تۆمار بکری، ئه‌م ئیزافه بکری، وه‌زاره‌ت به‌ گو‌یره‌ی پی‌ویستی پرۆژه‌کانی بو‌ی هه‌یه بی‌یته خاوه‌نی زه‌وی، له‌ برگه‌ی (۳) ئه‌لی قه‌ره‌بوو کردنه‌وه‌ی هه‌ر که‌سیک زیانمه‌ند ئه‌بی له‌ ئه‌نجامی چالاکیه‌کانی، به‌س دیاری نه‌کراوه ک‌ئ ئه‌و قه‌ره‌بووه ئه‌کات، برگه‌ی دوو باسی وه‌زاره‌ت ئه‌کا، به‌س سی‌یه‌م هه‌یچ نه‌وتراوه، وه‌زاره‌ت بیکات یان به‌ری‌وه‌به‌ری گشتی پارێزگا یان یه‌که کارگیریه‌کان، ئیزافه بکری، برگه‌ی چوار، بریاری وه‌زیر شی‌اوی تانه‌لیدانه له‌به‌رده‌م دادگای کارگیری، ئه‌و له‌به‌رده‌م دادگای کارگیریه‌یه به‌ بر‌وا‌ی من لابرئ، چونکه ئیمه یاسای ئه‌نجومه‌نی شورای هه‌ریممان هه‌یه، له‌و‌ی دادگای کارگیری و هه‌یه‌ی به‌رزه‌فته دوو به‌شن له‌ یاسای ئه‌نجومه‌نی شورای هه‌ریم، مه‌رج نییه هه‌موو بریاریکی وه‌زیر قایل به‌ ته‌عن بی بجیته دادگای کارگیری، چونکه ته‌نیا بریاره کارگیریه‌کان ئه‌چیته دادگای کارگیری، به‌لام ئه‌و بریارانه‌ی ئینزیباتی و به‌رزه‌فتین یان راژه‌یه هه‌یه‌ی به‌رزه بریاری لی ئه‌دات، له‌به‌ر ئه‌وه مه‌نتق نییه دادگای کارگیری بی‌نی ئیختی‌ساسی له‌سه‌ر ته‌عن دانه له‌ بریاره کارگیریه‌یه‌کان، ئه‌وه هه‌ر لابرئ، به‌پی‌ی یاسای ئه‌نجومه‌نی شورای هه‌ریم به‌سه، ئه‌گه‌ر واشنه‌کری بلی به‌پی‌ی یاسا به‌رکاره‌کان، سوپاس.

بهريز هیمن احمد حه‌مه صالح/ جیگری سهرۆکی په رله مان:

فهرموو کاک عوسمان سیدهری.

بهريز عثمان کریم سواره:

بهريز سهرۆکی په رله مان.

برگه‌ی س‌ئ قه‌ره‌بوو کردنه‌وه‌ی هه‌ر که‌س زیانمه‌ند ئه‌بی له‌ ئه‌نجامی چالاکیه‌یه‌کان به‌پی‌ی یاسا به‌رکاره‌کان، پيشنیار ئه‌که‌م ئه‌و که‌سانه‌ی له‌و پیناوه گیان له‌ ده‌ست ئه‌ده‌ن وه‌کو شه‌هید ئیمتیا‌زاتیان پی بدرئ، ئه‌و که‌سانه‌ش که‌مه‌ندام ئه‌بن پی‌ویسته وه‌کو که‌مه‌ندام و مافی ئه‌وانیان هه‌بی، سوپاس.

بهريز هیمن احمد حه‌مه صالح/ جیگری سهرۆکی په رله مان:

فهرموو سوسه‌ن خان.

بهريز سوسن محمد میرخان:

بهريز سهرۆکی په رله مان.

سه‌باره‌ت به‌ برگه‌ی یه‌که‌م وه‌زاره‌ت بو‌ی هه‌یه وایه‌ر و کپیل له‌سه‌ر یان ژیره‌وه‌ی ریگا گشتیه‌یه‌کان یان شه‌قامه‌کانی ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی شاره‌کان رابکیشیت، پیم باشه لیره ئیزافه‌یه‌ک بکری به‌ مه‌رجی ئه‌و کپیلانه له‌ شوینی دابنری نه‌بنه ریگر له‌ چاندنی دار و شوینه‌کان و ماله‌کان، چونکه زۆر له‌ شاره‌کان که‌ دروست ئه‌کری هه‌ندی کپیل له‌ شوینک دروست ئه‌کری که‌ ناھیلدری هه‌ندی جار له‌به‌رده‌م شوسته‌کان دروست بکه‌ن، پی‌ویسته ئه‌وه ئیزافه بکری، له‌ برگه‌ی (۳) ئه‌لی

قەرەبوو كوردنەو ە لېرە بوون نېيە ھەر كەسك كېيە، چونكە ئەگەر ئاماژە بدرى بە فەرمانبەرى
و ەزارەت باشترە، پېم باشە فەرمانبەرانى و ەزارەت لېرە زياد بكرى، سوپاس.

بەريز ھېمن احمد حمە صالح / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتور صباح.

بەريز صباح محمود محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

فەقەرەى يەكەم و ەزارەت بۆى ھەيە و ايەر و كېيل راکيشى تا دوايى، ئەمەوى ئيزافە يەك بکەم،
لەگەل رەچا و كوردنى ماستەر پلان و پاراستنى ژينگە و تەندروستى گشتيش، چونكە زەختى
عالى نزيك مال بى ئەبېتتە ھۆى نەخۆشى، ئەگەر تەندروستى ئيزافە بكرى باشە، سوپاس.

بەريز ھېمن احمد حمە صالح / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ھېقىدار.

بەريز ھېقىدار احمد سلمان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر و ەلامەكانى بەريز و ەزير موقنەع كەر نەبوون، باسى نەكرد نرخی پيشەسازى چۆن عيلاج
ئەكرى، مەسەلەى ژينگە و ەلامى نەبوو، لە ماددەى (5) مادام ماستەر پلان ھەيە ئەبى لەمەودوا
و ەزارەتى كارەبا ھەر ھېلپكى كارەبا راکيشى كېيلەكان لە دەرى نەبن، لە بن عەرد ئەبى، دوو،
كامە زەوى بە ناوى زەوى، روون كوردنەو بە تەفاسيل باس نەكراوہ ليژنەى ياسايى، كامە زەوى
بە ناوى و ەزارەتى كارەبايە، ھەر زەوييەكى ھەبى بۆ خۆى، سېيەم. زيانمەند، بۆ تەعريف
نەكراوہ، چۆن زيانمەندە، دەعم ئەكا، دەستى ئەبرى، سوپاس.

بەريز ھېمن احمد حمە صالح / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو نەجات خان.

بەريز نجات شعبان عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بامادا (5) برگا ئىكى، و ەزارەت بۆى ھەيە و ايەر و كېيل لە سەر يان لە ژيرەوہ لە ريگا
گشتيەكان يان شەقامەكانى ناوہوہ يان دەرەوہى شارەكان رابكېشيت، ل قېرى من قېت
ئيشارەتى ب ھندى بدەم پېتقييە و ەزارەت گرنگيەكا زيادتر بدەتە كيم كرنا و ايەر و كېيل ل
سەر عەردى، ئو زيادتر گرنگيى بدەتە شپوازا نو يا گەھاندنا كەھرەبى، يەنى بەدەل سەر عەرد
بیت ديف شپوازى نو يى گەھاندنا كەھرەبى چەوايە زيادتر گرنگيى پى بدەت، سوپاس.

بەريز ھېمن احمد حمە صالح / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك دكتور شيركو فەرموو.

بەريز شيركو جودت مصطفى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيرى لە وتەكانى بەريز سەرچنار خان دەكەم، سەبارەت بە دادگا، سەبارەت بە نرخەكان، وە
دوو پيشنيارم ھەيە بۆ ئەوہى كە دەليت و ەزارەت بۆى ھەيە بە قەدەر ئەوہى كە تەوليدى كارەبا
گرنگە بە قەدەر ئەوہ تەرشيدى كارەبا گرنگە، موستەلھچك ھەيە لە دونيا پيى دەلين

(Bel di ng code) وه له لیژنه کهش زۆر موناغه شه مان کرد (Bel di ng code) واتا ئه وه بینایانهی که ده کریت له ههریمی کوردستان ده بییت مواسه فاتی وای تیدا بییت که تاقه بگپریتته وه، ئه مه وه کو ئه وه وایه تۆ ته ولیدی کاره با زیاتر بکه ی، چونکه (Bel di ng code) به لای که مه وه (۲۰%) تاقه ده گپریتته وه که کو دی بینا کردنه، چونیه تی بینا کان چون بن وه زاره تی کاره با بو ی هه بییت قسه له سه ر مواسه فاتی بینا کانی ههریمی کوردستان بکات ئه مه ریک به لای که مه وه (۲۰%) به کاره پنانی کاره با که م ده کاته وه به لای که مه وه، بو ئه مه نه که ین به ده سه لاتیک له ده سه لاته کانی وه زاره تی کاره با که بو ی هه بییت له بینا کانی ههریمی کوردستان قسه بکات، وه بو ی هه بییت ئه وه (۲۰%) هه بگپریتته وه بو ئه وه موسته له حه ی که پیی ده وتریت (Bel di ng code) واتا کو دی بینا کردن، خالیکی تر وه زاره تی کاره با بو ی هه بییت له به کاره پنانی ئامپیری خراپی کاره با قسه ی هه بییت ئیستیرادی ته کنه لۆجیایی به کاره پنانی خراپ بو کاره با وه زاره تی کاره با بو ی هه بییت قسه ی هه بییت، یه عنی ئه م شته مسته ورده ستۆکه یان زۆر کاره با به کار ده هییت به مه عایی وه زاره تی کاره با ناخوات مه نع بکریت له وه ی که بیته ههریمی کوردستان که ئه مه ش به کاره پنانی کاره با بیگومان ته رشیده له دا هینانی کاره با، به م دوو ته رحه به رپزان که وه زاره تی کاره با بو ی هه بییت له (Bel di ng code) قسه ی هه بییت وه بو ی هه بییت له ئیستیرادی ئامپیری کاره با پی خراپ و به کاره پنه ری زۆر بو کاره با قسه ی هه بییت، زۆریک له تاقه ی کاره با ده گپریتته وه له ههریمی کوردستان، بو یه من ئه وه پيشنیاره ده که م که وه زاره تی کاره با بو ی هه بییت له وه دوو بواره قسه ی هه بییت وه له م قانونه ئه مه ته سه بییت بکریت، بو ئه وه ی که رپزه یه کی زۆر له هه دری کاره با بی له وه (۳۶%) ی که له رپی نه قل و گواسته وه تووشی ده بییت و له رپی هه در و گهنده لیه کانی تر تووشی ده بییت، ئه مه ش بگپریتته وه وه ئه م هه دره له وه دوو رپگایه وه رپگای لی بگپریت و زۆر سو پاس.

به رپز هیمن احمد حمه صالح / جیگری سه روکی په رله مان:

زۆر سو پاس، کاک دکتۆر محی الدین فه رموو.

به رپز محی الدین حسن یوسف:

به رپز سه روکی په رله مان.

ماده ی (۵) برپگه ی یه که م باس له راکیشانی کییل له ژپرزه وی یا خود له ری گشتیه کان و شه قامه کان ده کات، یه کییک له سیفاته کانی ئه وه یه که ده بینین یه کییک له و کیشانه ی شاره وانیه کان وه به شیک له ئه وه ی کیشه یان هه بییت له راکیشانی کییلات به تایبه تی ئه وه ی په یوه ندی هه بییت به ئه نته رنیت و ئه وانه ده بینیت سیما ی شه قامه کان له زۆربه ی ناو شار و ده ره وه ی شار تی کچوو، بو یه ئی زافه ی ئه وه ده که م و پيشنیار ده که م به هه ما هه نگی بکریت له گه ل وه زاره ت و لایه نه په یوه ندی داره کان بو راکیشانی کییل و یا خود لیدانی تونیه کان، پشتگیری رایه که ی دکتۆر صباح ده که م سه باره ت به وه ی که په یوه ندی به باری ته ندروستی گشتیه وه هه یه، وه به نیسه ت به برپگه ی دووه م که وه زاره ت به گویره ی پیویست بو ی هه یه بیته خاوه نی زه وی پيشنیاری ئه وه ده که م که ئه وه زه وویانه له به رپوه به رایه تی خانوو به ره ی تۆماره وه بکریت وه به ناوی وه زاره تی کاره با وه بکریت، برپگه ی سییه م و چواره م پشتگیری رایه کانی سه رچنار خان ده که م و زۆر سو پاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك مەلا ناصر فەرموو.

بەرپز عبدالناصر احمد على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خىواي گەورە و مېھرەبان، لە ماددەى (۵) بېرگەى سى قەرەبوو كوردنەوھى ھەر كەسپك زىانمەند دەبىت لە ئەنجامى چالاكى جىبەجى كوردنى ئەركەكانى بە پىيى ياسا بەركارەكان، من لېرە دوو خالم ھەيە، يەكەم مافى ئەو كەسانەى زىانمەند دەبىت ئەندازىار يان كرېكارى كارەبا لە كاتى دەوامى فەرمى لە كار كردن كارەبا لىي دەدات و گيان لە دەست دەدات بە شەھىدى رووناكى ئەژمار بكرىت ئىستحقاقى شەھىدانە وەر بگرىت بە مووچەيەكى شايستە، دوو مافى ئەو كەسانە كە لە كاتى دەوامى فەرمى كارەبا لىي دەدات و پارچەيەك لە جەستەى يان لە ئەندامى لەشى لە دەست دەدات وەكو دەست، قاچ يان ھەر ئەندامىكى لەشى پىويستە ھەتا تەواو بوونى راژەى خانەنشىنى مووچەى تەواو وەر بگرن و پاشان خانەنشىن بكرىن، زۆر سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، دكتورە گلاويژ فەرموو.

بەرپز گلاويژ عبىد عثمان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بە نىسبەت ماددەى (۵) يەكەم وەزارەت بۆى ھەيە واپەر و كىبىل لە سەر يان لە ژىرەوھى رىگا گشتىيەكان يا شەقامەكانى ناوھوھ يان دەرەوھى شارەكان رابكيشىت ھەرەوھە مافى ھەيە ستوون دانىت، لېرە ستوونەكان دىارى نەكراوھ ئايا پالە پەستۆى كىيلەكانى بەرزە؟ يان ستوونى ئىعتىادىيە؟ بۆيە دەبىت لېرە دىارى بكرىت وە تونىل لى بدات و كارى دىكەى پىويست ئەنجام بدات و بۆ ئەنجامدانى پرۆژەكانى وەزارەت وە ئەركەكانى لەگەل رەچاوكوردنى ماستەرپلان و پاراستنى ژىنگە و تەندروستى گشتى و سەلامەتى بە پىيى حوكمەكانى ياسا بەركارەكان، ئىمە دەزانىن ئەگەر ھاتوو ھىلەكانى پالە پەستۆى بەرز لە نزيك مالەكان بوو ئەو دەبىتە ھۆى چەندىن نەخۆشى وەكو ژانە سەر و كەمى تەركىز و ماندوو بوون كە پىپۆرەكانى مېشك و دەمار ئامازەيان پى داوھ، بۆيە چەند تۆژىنەوھەيەكى زانستى راسپاردە دەكات ئەو ھىلە پالە پەستۆ بەرزانە دەبىت نزيكەى يەك ھەتا دوو كىلۆمەتر لە شوپىنەكانى نىشتەجى بوون دوور بىت ھەتا كارىگەرى تەندروستى نەبىت، وە ھەرەوھە چەند پىوھرىكى ترىش ھەيە بۆ ما بەينى ستوونەكان پىويستە لە ياساكە دابنرىت، مەسەلەن ئەگەر ھاتوو (جھود عالى) بوو كىيلەكان (۱۳) سىزدە مەتر بىت يان (جھود متوسط) بىت (۵) پىنج مەتر، وە ھەرەوھە چەند جھودى (مستوى و منخفص) بوو (۲) دوو مەتر ئەمانە ھەمووى پىويستە، وە ھەرەوھە پىويستە لە رىگاي ئىرەشەوھە بە خاوەن مۆلىدەكانىش رىكارىكى نوئ بۆ تەوزىع كوردنى ئەو واپەرانە لە گەرەكەكان ببىننەوھە بە شىوھەيەكى مۆدىرنتر بىت وە پالپشتى دكتور صباح دەكەم، سوپاس.

بەرپز ھېمىن احمد حمە صالح / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ھەلكەوت فەرموو.

بەرپز ھەلکەوت انور خلیفە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەخیرھاتنی بەرپز وەزیر و ستافە بەرپزەکە دەکەم، دەستخۆشی لە خوشکە لیزا دەکەم، ماددە (۵) بەرگە دوو ھاتوو وەزارەت بە گوێرە پێویست بۆ ھەبە بێتە خاوەنی زەوی بە ناوی خۆیەو، نەھاتوو کاتیک وەزارەت دەبێتە خاوەنی زەوی بە ناوی خۆیەو چۆن و بە چ شپۆھەبە قەرەبووی خاوەن مولک دەکاتەو ئەگەر تاپۆ بوو یا خود عەقدی زەراعی بوو، خالیکی تر پێشنیار دەکەم یا خود داوا لە بەرپز جەنابی وەزیر دەکەم بپاریک ھەبە لە وەزارەت ئەوێ کە قەرزى کارەباى لە لایە ئەگەر بگەرپنیتەو (۱۵%) لێى خۆشبوونی بۆ دەرکراو، من داوا دەکەم بە تاییەتی بۆ ھاوولاتییان و پرۆژە کشتوکالییەکان ئەو (۱۵%) کەمە بکریتە بە لایەنی کەمەو (۳۵%)، لەبەر ئەوێ دلنیام بپریکی باش پارە دەگەرپتەو بۆ وەزارەتی کارەبا و خەزینەى حکومەت، زۆر سوپاس.

بەرپز ھینم احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، کاک کاروان فەرموو.

بەرپز کاروان عبدالرحمن عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۵) لە بەرگە دوو ھەبە تیبینیەکە ھەبە وەکو پێشتریش ئاماژەم پێدا، راستە من ئەندامی لیژنەکەم بەلام تەحەفوزم لە سەر ماددەیک ھەبە بە ئیجازەى جەنابتان، ماددە (۵) بەرگە دوو ھەبە کاتیک کە باس لەو دەکات کە وەزارەت پێویستی بەو ھەبە کە بە گوێرە پێویستی خاوەنی زەوی بێت، ئیمە پێشتریش لەگەڵ جەنابی وەزیری کارەبا ئەو گەتوگۆیەمان کرد من بەش بە حالى خۆم پیموایە وەزارەت ئیجاب ناکات کە خاوەنی زەوی بێت، چونکە خۆی وەزارەت وەزارەتی حکومەتی ھەریمی کوردستانە، ئەو زەوییانەش زەوی حکومەتی ھەریمی کوردستان، وە لەم حالەتە پێویست بەو ناکات کە بلیین وەزارەت خاوەنی زەوی دەبێت، بۆیە پێشنیاز دەکەم وەکوو بەشیک لە برادەران ئاماژەیان بە تەعدیلات دا لەم بەرگە، من پێشنیاز دەکەم بەرگە دوو ھەبە لایبەریت لەم ماددە، سوپاس.

بەرپز ھینم احمد حمە صالح / جیگری سەرۆکی پەرلەمان

سوپاس، کاک دکتۆر اسماعیل فەرموو.

بەرپز اسماعیل علی طه :

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بسم الله الرحمن الرحيم، ماددا (۵) خالا ئیکى ئەز پشته قانیا دکتۆر صباحی دکەم کو تەندروستییا گشتی بێتە زیادکرن، خالا دووی ئەز پشته قانیا خوشکا سەرچنار دکەم پرۆژەکان چونکە نابیت ئەو بیتە خاوەن زەوی ئەگەر پرۆژیت وی پێویست نەبن، وە ئیزافا کەلیم (خانێ) بۆ بکریت یەعنی بێتە پێویستی بە پرۆژەکان ھەبە بێتە خاوەن زەوی و خانێ، چونکە خانێ دەبیت مەنسب ھەبیت یەعنی مومکنە چەند خانیبەک بۆ مۆزەفەکانی وەزارەتی کارەبا دروست بکرین ئەز وی زەرور دینم، خالا سیتی بێتیت قەرەبوو کردنەو دەبیت قانون یەعنی ھندی مە بێ چى بېت یەک تەفسیری ھەلگریت چ قەرەبووی مەعنەوی یان ماددی یان ھەردوو، چونکە

بەياني مومكىنە شوكراننامەيەك بە مۇزەفيك بەدەت بېژىت ئەويش قەرەبوويە رەفەى دەرهجە و
 علاوہ و ئەوہش پى دەكرىت دەپىت تەحدىد بكرىت قەرەبوو كردنەوہى ماددى تا تەفسىرى
 نەھەلگرىت ئەويش ئەز بىنم پىويستە، خالا چارى ئەز پىشتەئانىيا خوشكا سەرچنار خان دكەم،
 فەلەن ئەو بىيتە دادگاي تايبەتمەند، قەرئ سەر خەلكى جەنابى وەزىرى لىرە جەنابى سەرۆك
 وەزىران حازر بوو وەختى مە موقتەرەح دايى خەلكى پاشەكەوتى ھەى ئەوي مەقاسە بكەن
 دگەل ديون و قەرپت وانا سەر خەلكى ئەفە دىبىتە ئەگەرئ ھندى خەلك ھەمى بھپت
 چارەسەرىيا دەينىت وەزارەتا كارەبى بكەت ئەگەر جارەكا دى وەزىر تەئكىدى سەر قى پىشنيارى
 بكەت، چونكى دوى وەختى جەنابى سەرۆك وەزىران گوتى پىشنيارد جھى خۇدايە مادام د
 جھى خۇدايە مە قيا كەتبا بواري جىبەجى كرنى، سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ابوبكر فەرموو.

بەرپز ابوبكر عمر عبداللە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش تىبىنىم لە سەر خالى دووم ھەيە لەگەل زەوييەكان، ئەو دامەزراوانەى كە سەر بە
 وەزارەتى كارەبان تۆمار بكرىن بەناوى وەزارەتى كارەبا وانا كۆمەلىك خانوو لە وىستگەكان لە
 محەتەكان و شوپنەكانى بەرھەمھىنانى كارەبا يان موشەعاتى وەزارەتى كارەبا ئىستا دەستيان
 بەسەر داگىراوہ لە لايەن حزب و گروپ و كەسايەتییەكان لەگەل زەوييەكان دەيانەويت بە ناوى
 وەزارەتى كارەبا تۆمار بكرىت، وە پىشتگىرى سەرچنار خانىش دەكەم لەسەر بىرگەى چوارەم كە
 ئىختىساسى دادگاي كارگىرى بۇ فەرمانبەران و حقوقى فەرمانبەرانە، بۆيە ئەمە بوتزىت شياوى
 تانە لىدانە لە بەردەم دادگاكان بە پىي ياسا بەركارەكانى ھەرىم، سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، سلمە خان فەرموو.

بەرپز سلمە فاتح توفىق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

مولكەكانى حكومت و دەولەت بەناوى وەزارەتى دارايى تۆمار دەكرىت وە وەزارەتى دارايى و
 وەزارەتى كارەبا ھەر دوو وەزارەتن و وەزارەتى حكومتى ھەرىمى كوردستان، بۆيە دارپشتنى
 قسەكانى من سەرچنار خان كردى، ماددە (۵) بىرگەى دووم و سىيەم و لە بىرگەى چوارەمىش
 پىشتگىرى لە قسەكانى سەرچنار خان دەكەم، زۇر سوپاس.

بەرپز ھىمن احمد حمە صالح / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك شىخ ظاھر فەرموو.

بەرپز ظاھر محمد على حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۵) يەكەم وەزارەت بوى ھەيە وايەر و كىبىل ھەتا دوايى، بۇ ئەنجامدانى پىرۆھەكانى
 وەزارەت بۇ ئەركەكانى لەگەل رەچاوكردنى ماستەرپلان و پاراستنى ژىنگە و حوكمەكانە ياسا
 بەركارەكان لىرە ئەوہ زىاد بكرىت بە ھەماھەنگى لايەنى پەيوەندىدار، خالى سىيەم

قەرەبوو كوردنەۋەى ھەر كەسنىڭ زىانمەند دەپىت لە ئەنجامى چالاكىيە كان و جىيە جى كوردنى ئەركە كانى بە پىپى ياسا بەركارە كان پىم باشە ئەم بىرگە يەش بەم شىۋە يە لى بىكرىت قەرەبوو كوردنەۋەى ھەر كەسنىڭ لە ئەنجامى چالاكىيە كان و جىيە جى كوردنى ئەركە كانى زەرەمەند دەپىت بە پىپى حوكمە كانى ياسا بەركارە كان، خالى چوارەم بىپارە كانى ۋە زىر شىاۋى تانە لىدانە لە بەردەم دادگاي كارگىپى بە پىپى ياساى ئەنجومەنى شوراي ھەرىمى بەركار، پىشنىياز دەكەم بەم شىۋە يە لى بىكرىت تانەدان لە بىپارى ۋە زىر لە بەردەم دادگاي كارگىپى دەپىت بە پىپى ياساى ئەنجومەنى شوراي بەركار لە ھەرىم، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك سروان فەرموو.

بەرىز سروان محمد على:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناۋى خوداي گەرە ۋە مېھرەبان، من ھاورام لە گەل پىشنىپارى كاك كاروان بۇ لا بردنى بىرگەى دووہم لە ماددەى (۵)، لە بىرگەى يەكەم ۋە زارەت بۆى ھە يە ۋا يەر و كىپل لە سەريان لە ژىرەۋەى رىگە گشتىيە كان ببات، دروستە ئىمە ھەموومان دەبىنن، چونكە خەلكى ئەم نىشتىمانە ۋە ئو شارانەين ھەر ۋە زارەتتىك بە پىپى كارى خۆى كارى خۆى دەكات، بەلام رىگاكە ۋەك خۆى بە جى دەھىلپىت بۇ نمونە ۋە زارەتى كارەبا كىپل بە ژىر زەۋى دەبات رىگا شەق دەكات بۇ ئەۋەى كىپلەكەى خۆى ببات، بەلام كە كىپلى برد خەرجى چاك كوردنەۋەى دەپىت لە سەر ۋە زارەتى كارەبا بىت، چونكە ئىستىفادەكە بۇ كى دەگەرپتەۋە؟ بۇ ۋە زارەتى كارەبا رىگاكە ۋەك خۆيان بە جى نەھىلدرىن كە كاربان تەۋاۋ دەپىت ھەر ۋە زارەتتىك جا چ ۋە زارەتى شارەۋانىيە ۋە زارەتى كارەبا يە ھەر ۋە زارەتتىكە رىگاكەش ۋەك خۆى دروست بىكرىتەۋە، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، بەرىز ۋە زىرى كارەبا سەبارەت بە قسەى ئەندامانى بەرىزى پەرلەمان فەرموو.

بەرىز كمال محمد صالح / ۋە زىرى كارەبا:

زۆر سوپاس، ب راستى چەند پرسىپارى ژوانا ئەز بىژم دووبارە بوون ئىك ژوانا زەۋى ب ناھى ۋە زارەتا كارەبى بىنە كرن، ئەم داخازا چ زەھىيا ناكەين، بەس پىرۆژە يەك ۋە ختى مە ھەبىت بۇ نمونە ۋىستگە ھا خەبات مە يا ھەى ئەف ۋىستگە ھە يا مەوجودە ەردى ھاتىيە گرتن ئىجرائاتىت خۆ بىت ھاتىنە كرن ئەفە دكە قىتە سەر ناھى ۋە زارەتى، نەكوو ژنىكا زەھىيەكا بەتال بىتە سەر ناھى چونكى دىھىتە ئىستغلال كرن نەخىر بۇ ئەۋ پىرۆژىت سەر ب ۋە زارەتى قە ئەۋىت كار سەر تىتە كرن، بۇ نمونە بەرى دوو ھەفتىيىال شاۋبىس محەتە يەكەى (۱۳۲) دانىن لازمە ئەۋ بىتە سەر ناھى ئەۋ سنوورى دىپاركرى بۇ پىرۆژەى، بى دىترى بابەتى قەرەبوو مەبەستامە لقىرى نە قەرەبووايا كارمەند و يان ئەقېت گىانى خۆ ژ دەست دەن دكارى دا چونكى قانونا تەقاعودى و قانونەكا دىترىيە يا مە ئەفە ۋە ختى خەتەكى بۇ نمونە (۱۰۵) كىلۆمەترىت خەتى ئەم ژ بازيان بەينە راپەرىن تەبەن ئەفە دى ناف ەردىت خەلكى را چىت جووتىارىت مەنە خەلكى مەنە يەنى ئەم سوپاسيا وان دكەين كو رىك دا يە مە چونكى بۇ مەسلەحەتا عام

بەس قەرەبوویا وان بېتە کرن ئەو لیژنە ژى نە ل دەف مەنە ل دىف ئەو ياساىت بەرکار لیژنە عادتەن ژ وەزارەتتە مەعنىنە ئەگەر عەردى زراعى بېت ئەگەر دار و درەختەك بیت عەمرى وى نەوعىيەتا وى دىف ئەوان رېنماييا قەرەبوويا وان بېتە کرن، دكتور صباح بەحسنى (ضغط العالى) كر وەكوو نەخوشى تىنى بۆ بەرچاق رۇنييا هەو هەمىيا (ضغط العالى) چ ئىشا چى ناكەت تىنى بورجىت ئىتيسالاتن ئەف كېشە چى دىت هەكە د بوارى كارەبى دا ئەف كېشە سەحى نىنە، بەس گەلەك ژ وانا دىژن ئەگەر نەبىت بۆچى ئەف محەرەماتە هاتىنە دانان؟ ئەف محەرەماتە بىت هاتىنە دانان وەختى بورج بکەفىت كو نەكەفىتە سەرچ بىنايا هەكە وەكوو سەحى چ كېشىت سەحى چىناىت، چونكى عالەمى هەمى كارەبا د مالىت وان د جادىت وان بەس ئەوئىت زەرەرى دكەن بورجىت ئىتيسالاتانە، زەوى مە گوئ ئەون ئەوئىت كو پىرۆژە ل سەر، كىم كرنا وایەرا تەبەن ئەو وایەرىت ئەغلبە خەلك دىنىت و ئەم هەمى ژى بىزار بىت مۆلیداتانن هەر وەختى مە شىيا كارەبەكا بەرەف باشتر بەنى ئەف وایەرە ژى دى بەرەف كىمى چن، بەرىز دكتور شىركۆ بەحسنى تەرشىدى ماددى (۴) ل برگا دوازده مە گوئى هەماهەنگى ل ناف وەزارەتتە مەعنى هەبىت، چونكى جەنابى دكتور تو ب خو دزانى خەلك وەختى دچىت ئىجازەتتە وەرگىت ل شارەوانىي وەردگىت، دى بىناىي خو خلاس كەت ئىنجا دىبىزىت كارەبا يەعنى مەفروزە وەزارەتا شارەوانى ئەو (Belding code) ئەفنى چارەسەر بکەت و مە ئەفە ژى بى ژى داخاز كرى، ئو فىعلەن دقېت ئەفە بېتە کرن چونكى گەلەك ژ تاقىت بەرز دىت ل نەتىجا (Insulation) ئەفا د خانىيا دا نەهاتىيە ب كار ئىنان ئەفە بى دىتە سەبەبى هەدرەكا مەزن، رېنمايىت پىدانا كارەبى بەرىزەكى پرسىيار كىبوو بىت عەموود كا چەند بلندن ئەفە د رېنماييا مە بىت هەين...

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز وەزىرى كارەبا بەرىزتەن بەتەنها وەلامى ئەو پرسىيارەى پەرلەمانتاران بەدەنەو كە پەيوەندى بەو ماددەپەو هەپە، خو ئەگەر بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان دەيانەوئىت بەرىزان رۆژىك لە كۆبوونەو پەپەكى پەرلەمان ئامادە بن بۆ ئەو پەرسىيارگەلى تىرە دەرەوئى ئەو پىرۆژەپەتەن لى بکەن ئىمە وەكو سەرۆكايەتى حازرىن و نووسراوئەكە ئاراستەى بەرىزان ئەنجومەنى وەزىران دەكەپن و ئەوانىش بەرىزان رادەسىپىرن، ئىستە لە دەرەوئى نەسى ماددەكە بەرىزان وەلامى پرسىيارەكان مەدەنەو، بۆ ئەو دانىشتنەش ان شاءالله ئەگەر پىويست بوو ئىمە هىچ لارىمان نىبە وە دلنىام ئىوئەش لارىتان نىبە.

بەرىز كمال محمد صالح / وەزىرى كارەبا:

پا گەلەك ژوان پرسىيارا باوەر بکە هىچ عىلاقە ب قى بابەتى قە نىنە، سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

وەلام مەدەنەو بەرىزان، سوپاس بۆ بەرىزان، ماددەى (۶).

بەرىز گلىزار رشىد حاجى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۶):

بەكەم: هاووبەشەكانى كارەبا پۆلىن دەكرىن بەم شىوئەپەى خوارةو:

۱ - يەكەي نىشتە جى بوونى مالەكان.

۲ - بازرگانى.

۳ - پيشە سازى.

۴ - كشتوكالى.

۵ - كەرتى گشتى.

دووهم: وهزارهت دهتوانيت جۆرى ديكەي هاوبەشى كارەبا زياد بكات.

سىيەم: ديارى كردنى جۆرى پۆلئىنەكان وه بنەماي جياكردنەوهيان به رىنمايىهك ديارى دەرئىت كه وهزير دەرى دەكات.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، هەر بەرپىزىكتان دەيهويىت له سەر ماددهى (6) قسه بكات، بەرپىزان ناوهكان دەخوينمەوه (هەلەز خان، دكتور اسماعيل، كاك عثمان، ماموستا عومەر، كاك زياد، كاك چيا، دكتور زېدان، حاجى سفين، دكتور محى الدين) كەس هەيه نەمان نووسىيىت؟ (دكتور شيركو، شيخ ظاهر)، بەلئى هەلەز خان فەرموو.

بەرپىز هەلەز احمد محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تېبىنييت من سەر ماددا (6) برگا ئىكى، پۆلين كرن يىت هاتينه دانان بەس بەحسى كەرتى تايهت نەهاتيه كرن، ل بەر هندی پيشنيار دكەم خالەك بيتە ئيزافە كرن كو كەرتى تايهت زى زمنى خاليت سەرەكى بيت، تېبىنييا دوويى سەر برگا سىيى بوو ديار كرنا جۆرى پۆلينا دەركرنا رىنماييا دەسەلات يا دايە وهزيرى ل قيرى، ئەز پيشنيار دكەم دەسەلاتى بدەنە ئەنجومەنى وهزارەتى، يەعنى شينا وهزيرى بيتە گوپىن ب ئەنجومەنى وهزارەتى، چونكى ل ديف ماددا هە زى دى هيت برگا ئىكى بەحسى ئەنجومەنى وهزارەتى كرى، ئايا ئەركى ئەنجومەنى وهزارەتى چييه ئەگەر بەزدار نەبيت د قى دەسەلاتى دا؟ زور مەنون.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، ماموستا عثمان فەرموو.

بەرپىز عثمان على سمايل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە ناوى خوداي بەخشندەي مېهرەبان، ئەگەر مۆلەتم بەدى يەك فەرموودەي پېغەمبەرى خودا (د.خ) روون بکەمەوه ليرە كە سى كەليمەيه، ئىمامى ئەحمەد رىوايهت دەكات بەو زاراوهيه دەفەرمووت (المسلمون شركاء في ثلاث في الماء و الكلاء و النار) ئىمامى ئەلبانى تەسحىحىي كرىوو شارىح دەفەرموون (نار) برىتييه له رووناكى ئەو رووناكىيهش كارەبايه دەرئىت لىژنەي فتواي هەريم فتوايهك دەرئىت بە تەحرىم كردنى هەر سەرپىچييهكى كارەبا، دووهم داوا دەكەم پالپشتى ئەو قسەي خوشكە هەلەز دەكەم كە كەرتى تايهتى مرۆيىي خىرخوازي زياد بكرىت، يەعنى وهكوو كەرتىكى گشتى سەير نەكرىت كە پرۆژەيهكى هەبيت بۆ نمونە دەزگاي

خېرخوازی بازارنى ھەيە، دەزگايى بەخشىنمان ھەيە ئەگەر موساعەدەيان بىكرىت ھەم خېرە بۇ جەنابىشتان و ھەم بۇ حكومت و ھەم بۇ خەلكىش ئىستىفادەي ھەيە، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس بۇ بەريزت، كاد زياد فەرموو.

بەريز زياد جبار محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بىرگەي يەكەم خالى دووھم و سىيەم بازارگاني و پيشەسازى، بازارگاني بچووك و گەورە، پيشەسازى بچووك و گەورە، بۇ نمونە كارگەيەكى چىمەنتۆ ناكىرت موقارەنە بىكرىت لەگەل دوكانىكى ميكانيكى لە پۆلئەنەكە حەقە ئەمە باشترىك بىكرىت يان مۆلئىكى گەورە ناكىرت لەگەل دوكانىكى ناو كۆلانان بە ھەمان شىوہ لە يەك پۆلئەن دا بن، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، دكتور زىدان فەرموو.

بەريز زىدان رشيد خان اودل:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تېببىنى من لە سەر خالى سىيەمە لە سەر ئەوہى كە بەريز وەزىر رېنمايى دەرىكات لەو ياسايەدا لە ماددەي (۱۳) ئاماژەي بىكراوہ كە وەزىر رېنمايى دەردەكات بۇ كارئاسانى ئەم ياسايە، بۆيە بە پىويستى نازانم و دووبارەيە، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، كاك حاجى سفىن فەرموو.

يەريز سفىن اغا عمر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (۶) خالى يەكەم ھاوبەشەكانى كارەبا پۆلئەن دەكرىن بەم شىوہى خوارەوہ، يەكەي نىشتە جىبوون يەئنى مالەكان دەگرىتەوہ، پىم باشە ئەو پۆلئەن يەكەم بزائم ئەم پۆلئەن دەربارەي پىدانى كارەبايە لە رووي پۆلئەنەوہ يان بە نىسبەت پارەيە تەرخانكردى نرخە؟ ئەگەر پىدانى كارەبا بىت پىم باشە بەم شىوہيە لى بىكرىت، يەكەم نىشتە جىبوون مالەكان، دووھم بىكرىتە كشتوكال، سىيەم بازارگاني، چوارەم پيشەسازى، پىنجەم كەرتى گشتى، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك چيا فەرموو.

بەريز چيا حميدشريف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تېببىنيا من زى ھەر سەر پۆلئەنكرنىيە مادام پيشەسازى و كشتوكال و كەرتى گشتى وەك ھلز خانى ئىشارەت دايى كەرتى تايبەت زى بىتە زىدە كرن و ئەز زى گەل رەئىيا ھلز خانىمە، ھەرەسا خالا دووھم وەزارەت دەتوانىت جوړى دىكەي ھاوبەشى كارەبا زياد بكات، ئەو جوړى دىكە د مەجالى قانونى پىچەكى بەرفرەھى و وازحىيەك تىدا ھەبىت، چونكى جوړەكانى دىكە پىنج پۆلئەن كرىنە جوړەكانى دىكە لقيرى زىدەبە و ئەز بىژم ئەف خالە زىدەيە، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:
بەلئى سوپاس بۇ بەرپزت، دكتور محى الدين فەرموو.

بەرپز محى الدين حسن يوسف:
بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە پۆلپنەكان من ھاوپاي كاك زيادم بە تايبەتى لە پۆلپن كوردنى كەرتەكان قەبارەيان لە گەورەيى و بچوو كويان، وە پيشنيار دەكەم شوپنە گەشتييارىيە كاميش ئيزافە بكرت، چونكە ئەوانيش بەشپكن لە شوپنە تەفرىحييەكان، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:
بەلئى زۆر سوپاس، دكتور اسماعيل فەرموو.

بەرپز اسماعيل على طه :
بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز پشته قانييا دكتور محى الدين دكەم و هيژا زيادى دكەم فيعلەن بازرگانى و پيشە سازى و كشتوكالى ئەبيت قەبارى وانا بيته ديار كرن هەمى وەكوو ئيك نينن، وە ل خالا سيىي پشته قانييا خوشكا هلز دكەم كو ئەنجومەنى وەزيران دانيت نە وەزير، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:
بەلئى سوپاس، مامۆستا عمر فەرموو.

بەرپز عمر عبدالله فتاح:
بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بە ناوى خوداى بەخشنە و ميهره بان، سەبارەت بە ماددەى (٦) بپرگەى يەكەم پشەتگيرى لە قسەكانى مامۆستا عثمان دەكەم، بە جيا كوردنە وەى دام و دەزگا خپرخوازييەكان لەوانە يە لە سەدا سەد كارى خپرخوازى مرۆپى دەكەن، چونكە ئەوانە نە يەكەى نيشتە جيپوونن نە بازرگانين نە پيشە سازين نە كشتوكالين نە كەرتى گشتين، وە گرنگە حكومەت لە و روو وە پشەتگيريان بكات ئەگەر پۆلپنەكان جيا كران ئەوسا بە دلنپاييە وە جەنابى وەزير لە كاتى دەركردنى رينماييەكان موراعاتى نرخە كانيشيان بۇ دەكات بە بى بەرامبەر ياخود بە داشكانديكى گونجاو بۆيان، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:
بەلئى سوپاس، دكتور شيركو فەرموو.

بەرپز شيركو جودت مصطفى:
بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشەتگيرى لە قسەكانى (مامۆستا هلز و كاك زياد و دكتور اسماعيل و مامۆستا عمر) دەكەم، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، كاك شېخ ظاهر فەرموو.

بەريز ظاهر محمد على حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

برگەى دووهم وەزارەت دەتوانىت جوۆرى دىكەى ھاوبەشى كارەبا زياد بكات، دەكرىت پرسىيار لە جەنابى وەزىر بكم جوۆرى دىكەى ھاوبەش چىيە؟ لە كاتىكدا پىنج جوۆريان ژمىردراو، وە پىشتگىرىش لە رايى براى بەريز چىا دەكەم، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، بەريز وەزىرى كارەبا يەك دوو پرسىيارىان ئاراستەى بەريزتان كرد.

بەريز كمال محمد صالح / وەزىرى كارەبا:

گەلەك ژ وان پرسىيارا ئەز بىژم دووبارەنە، سەبارەت ب نرخ نە وەزىر مە گەلەك جارا تىكرار كر وەزىر ئەندامەكى ئەنجومەنى وەزىرانە ئەو پىشنيار دچىتە ئەنجومەنى وەزىران و ئو لوپىرئى ئەز نەك وەكى وەزىر ئەنجومەنى وەزارەت دەستنيشان كرنا وان نرخا دكەت و تىتە بەرزكرن بۆ ئەنجومەنى وەزىران و لوپىرئى موناقتەشە گەل مە تىتە كرن ب قەناعەت ھەتاكوو ئەنجومەن موافقى ل سەر دكەت، پرسىيارەكا دىترئى كا چ پۆلىت دىترئى ھەنە مە بۆچى كرىبە تىدا، مە ھندەك ژوان نەقابات و ئەوئىت مونەزەماتىت (NGO) ئەقە يىت ھەين، ئەقە ھەرچەندە ھەتا نوكە مە دگەل پۆلى حكومى مە تەعامولا گەل كرى، چونكى ئەقە پىنج پۆلە نوكە ھەنە نەك قى گاقى ئەقە بىست سالا ھەر ئەقە جوۆرە بووبنە، بەس مە مافەك ھەبىت قى گاقى نەقابات و ئەو مونەزەماتە گەلەك ژ وانا دىيژن ئەم نە حكومىنە ئەم سەر بخۇنە و مە ژوا حساب نەكەن يەنى وى دەمى مە حەق ھەبىت ئەم دى پۆلىت دى ترئى ژى پىداچوونەكى د سنفەكى دى ترئى بۆ قەكەين، بەحسئى كەرتى تايبەت كر تەبەن بەس خالا پىنجى كەرتى گشتى تەبەن پىشتر دەق مە ميرى بوو ئەقە دى ترئى ھەمى كەرتى تايبەت بوون، يەنى چ مال بيت چ بازرگانى بيت چ پىشەسازى بيت چ كشتوكالى بيت ھەمى كەرتى تايبەتن، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس بۆ بەريز، لىژنە قسەتان نىبە؟ ماددەى (۷).

بەريز جلال محمد امين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۷):

يەكەم: ھەر كەسئىك زىدەرپۆيى بكاتە سەر سىستەمى كارەبا و تۆرەكانى بە پىبژاردنىك سزا دەدرئى بر و رىكارەكەى بە رىنمايى رىك دەخرئىت كە وەزىر لەسەر پىشنيارى ئەنجومەن بە رەزامەندى ئەنجومەنى وەزىران دەرى دەكات.

دووهم: وەزىر بە رەزامەندى ئەنجومەنى وەزىرانى ھەرئىم بۆى ھەيە رىژەيەك لە و برە پارانەى لە پىبژاردنى زىدەرپۆيى سەر سىستەمى كارەبا و تۆرەكانى وەرگىراون تەرخان بكات بۆ ئەو كەسانەى راسپىردراون بە ئاشكرا كردنى زىدەرپۆيى و لابردنى ئەمەش بە رىنمايەك رىك دەخرئىت كە وەزىر بە ھەماھەنگى لەگەل وەزىرى دارايى و ئابوورى دەرى دەكات.

سېيەم: ئەو كەرەستانەي لە زېدەرپۆيى سەر سيستەمى كارەبا و تۆرەكانى بەكارهاتوو دەستيان بەسەر دا دەگيريت.

چوارەم: ئەو سزايانەي لەم ماددەيە هاتوون رېگر نابين لە سزاي تووندتر هاتوو لە ياسا بەركارەكان.

پېنجەم: پېويستە لەسەر وەزير داواي قەرەبووي ئەو زيانانە بكات كە لە دەرئەنجامي زيادەرپۆيى بە پېيى حوكمەكانى ياسا بەركارەكانى هەرېم.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، فەرموون هەر بەرپۆزىك دەيەويئ قسە بكات (دكتور محى الدين، سەرچنار خان، كاك مسلم، دكتورە شايان، شيرين خان، ئاشنا خان، كاك ياسين، دكتور شيركو، كاك هەلكەوت، دكتورە گلاويژ، گلستان خان، كاك حاجى سفين، مامۇستا مەلا ويسى، مامۇستا عمر، مامۇستا عثمان، دكتور اسماعيل، شيخ ظاهر)، كاك مسلم فەرموو.

بەرپۆز مسلم عبدالله رسول:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخير هاتنى بەرپۆز وەزير و شاندىكەي دەكەم، ديارە قسەي من لەسەر ماددەي (۷) هەرچەندە لە خالى يەكەم دەلئيت بە پېيى رېنمايى دواچار ئەو بپرە ديارى دەكرئيت كە وەكوو سزا بۆ ئەو كەسانەي كە زېدەرپۆيى دەكەنە سەر سيستەمى كارەبا، بەلام لە خالى دوووم دەلئيت وەزير بە رەزامەندى ئەنجومەنى وەزيران رېژەيەك لەو پارەيە كە دەگەرئيتەو ديارى دەكات بۆ ئەو كەسانەي كە ئاشكرائى زېدەرپۆيى كارەبا دەكەن وە ئەو تيمەشى كە دەرەچن لە وەزارەتى كارەبا لە زيادەرپۆيى بۆ سەر تۆرەكانى كارەبا دەكەن وە ئەو تيمەشى كە دەرەچن لە وەزارەتى كارەبا لە بنكەكانى كارەبا دەچن بەجئەينانى ئەو فەرمانانە دەكەن كە وەزارەت ياخود بەرپۆه بەرايەتيەكان پېيان دەسپيرئيت، چونكە زۆر جار ئەو تيمانە تووشى هەرەشە و ليدان وگرزى دەبنەو ئەوانەش پېويستە لەسەريان كە پاداشت بكرئين چونكە مەترسيسان لەسەر گيانيان هەيە كە كارەبا مەترسى تەندروستيان لەسەر دروست دەكات، سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، تېيدايە دەلئيت ئاشكرا كردنى زېدەرپۆيى و لابردنيان، كاك هەلكەوت فەرموو.

بەرپۆز هەلكەوت انور خليفە:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (۷) برگەي پېنج هاتوو دەلئيت پېويستە لە سەر وەزير داواي قەرەبووي ئەو زيانانە بكات كە لە دەرئەنجامي زيادەرپۆيى بە پېيى حوكمەكانى ياسا بەركارەكانى هەرېم، بەرپۆز جەنابى وەزير ئەگەر هاتوو وەزارەت زيانى هەبوو نەك هاوولائى ياخود هەر پەرۆزەيەك بە چ شيوەيەك تەعامول لەگەل ئەو حالەتە دەكرئيت؟ بۆ نمونە پەرۆزەي كشتوكالى هەيە كاتيك كە پەرۆزەكە تەواو بوو مۆزەفى وەزارەتى كارەبا هاتوو بە پەرۆزەي بازرگانى ناوزەندى كردوو لە كاتيكدا وەحدەي كارەبا بۆ پيشەسازى يا خود بازرگانى وەحدەي بە (۱۳۰) سەد و سى دینارە بەلام بۆ پەرۆزەي كشتوكالى (۳۰) سى دینارە واتا فەرقى هەر وەحدەيەك (۱۰۰) سەد دینارە، دە دانە سالى رېكە ئەو پەرۆزە كشتوكاليه بەو شيوەيە پارەي داووتە حكومەت و وەزارەتى كارەبا، ئىستا

ماوهى سى مانگىكە زانىاريم ھەيە گەراندىيانەتەوۋە بۇ كشتوكالى و وەھدەى كراوۋە بە (۳۰) سى دىنار، ئايا بېرى ئەو دە سالە كە پارەى زىادى داوۋە بە وەزارەتى كارەبا بە چ حالەتېك بۇى دەگەرېئىتتەوۋە؟ لېرە خالىكى تر ئەگەر ئىجازەم پىئ بدەى، ھەر ھەمان ھاوولالتى پىرۆژەى بازىرگانىشى ھەيە يا خود پىشەسازى لەو پىرۆژە قەرزارى وەزارەتى كارەبايە، ئايا دەكرىت بەراوردىك بكەى لە قەرزى ئەو زىادە كە لە لاي وەزارەتە ئەو قەرزەى بۇ بەدل بكرىت؟ زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، كاك ياسىن فەرموو.

بەرىز ياسىن خىرطە :

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە ناوى خودا، بەخىر ھاتنى جەنابى وەزىر دەكەم، لە ماددەى (۷) دەلئىت ھەر كەسېك زىدەپۇيى بكاتە سەر سىستەمى كارەبا و تۆرەكانى بە پىبىژاردنىك سزا دەدرىت، ھىچ ماددەيەك ھىچ شتىك دىارى نەكراوۋە كە پارەكە چەندە، يەنى ھىچ نالئىت مەسەلەن پارەكە سەد دۆلارە دوو سەد دۆلارە، لەبەر ئەوۋەى كارەبا جەنابى وەزىر دەزائىت خەتى (ضغظ عالى) ھەيە خەتى دىكە ھەيە كە زەربەى چەند دەكەوئىت، خالى پىنجم دەلئىت لە سەر وەزىر داواى قەرەبوو بكات، وەزىر يان وەزارەت؟ خۇ ئەو وەزىرە بۇ خۇى داوا ناكات دەپىت وەزارەت داوا بكات نەك وەزىر، سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، ئاشنا خان فەرموو.

بەرىز ئاشنا عبدالله قادر:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر چەندە ئىمە دەنگمان داوۋە لە سەر ئەو راپۆرتەى كە لىژنەى تايبەتمەند ئامادەى كردووۋە و راستاندى بۇ كردووۋە لە لايەن لىژنەى قانونى، بەلام من پىم باشە ماددەى (۷) بىرگەى يەكەم بكرىتەوۋە بە ھەمان ئەو پىرۆژەى كە سەرەتا ئىمە خوئىندەوۋەى يەكەممان بۇ كردووۋە بە ھەمان شىوۋە بەو پىيەى كە پىبىژاردنەكە بىرەكە دىارى كراوۋە (۵۰۰۰۰۰) پىنچ سەد ھەزارەكە دىارى كراوۋە، من جارىكى ناخوئىنمەوۋە چى لئى بكرىت، بەلام بكرىتەوۋە سەر ھەمان دارشتن، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى، لىژنە قسەتان ھەيە؟ سەبارەت بەو ماددەيە بە گشتى بۇ گۆرپوتانە؟ روونكردەوۋە بەدەنە ئەندامانى پەرلەمان، كاك عەلى فەرموو.

بەرىز عالى حمە صالح:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە قەرەبوو ئىمە فەكرەيەكمان ھەبوو زۆرىش موناقتەشەمان كرد، دانانى بىر لە ھەموو لەھزەيەكدا تووشى گرفت دەكات لە قانون چونكە ئەگەرى گۆرانكارى ھەيە بۇ ئەوۋەى گۆرانكارى لە بەھاي دراوۋە، لەوانەيە (۵۰۰۰۰۰) پىنچ سەد ھەزار سالىكى تر بەھاكەى بگات بە (۶۰۰\$) شەش سەد دۆلار يا كەم بىتتەوۋە يا خود نەخىر سى سفر لە پارەكە دەھىنرىتتە خوارەوۋە سى سفر زىاد دەكات، ئەم سەلاھىيەتە داومانە بە وەزارەت لە زووترىن كات رىنمايى دەرىكات،

چونکہ عەمەلییە دەستکاری کردنی رێنمایی عەمەلییەکی خێرایە ئەنجومەنی وەزارەت کۆ دەبێتەووە لە لەحزەییەك بە پێی ئەو دۆخەیی هەیه وە لە رووی قانونیشەووە پرسیارمان کرد هیچ گەرفتیکی نییە، بۆیە فکەرەکی ئێمە ئەو بوو.

بەرپێز د. رێواز فائق حسێن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس بۆ بەرپێز، مامۆستا عمر فەرموو.

بەرپێز عمر عبدالله فتاح:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (۷) بڕگەیی یەكەم سەبارەت بە زێدەرۆیی، بابەتی زێدەرۆیی لە هەرێمی كوردستان لە سەر تۆرەکانی کارەبا بابەتیکی بچووک نییە بابەتیکی گەورەیه ئەو رێژە ون بوووە لە وزە كە نزیكە (۴۴%) شتیکی لەو جۆرە بەشیکی گەورەیی بە هۆی زێدەرۆییەووە، وە خەلکانیک كە قیلابە نایاسایی دەكەنەووە دوایی بە نایاسایی کارەبا رادەكێشن تەجاووزیکی گەورە دەكەن، بۆیە من پێم باشە ئەم دوو لیژنە بەرپێزە لەم بڕگەیی یەكەم تۆزێك روونکردنەووەی زیاتر بەدەن مەسەلەن زێدەرۆییەكان چی بن وە جۆری سزاكان چۆن بێت قەیناكات با هەر بە رێنماییەك بڕی سزاكان دەستنیشان بكریت، بەلام کاریکی باشە لە رووی تەکنیکییەووە بۆ ئەووەی کارمەندی وەزارەتی کارەبا بەرچاو روون بێت كامە زێدەرۆییە بە دوو سێ بڕگە ئێووە مادام بێداچوونەووە بەم پێشنیازە یاسایە كرددووە بە دلنیااییەووە دەتوانن بڕگەیی باش لەم بارەووە زیاد بکەن ئەگەر بشفەرموون ئێمە لە خزمەتانی لەو روووەووە پێشنیارتان دەخەینە بەردەست بە نووسراو، زۆر سوپاس.

بەرپێز د. رێواز فائق حسێن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ زۆر سوپاس، دکتۆرە گلاویژ فەرموو.

بەرپێز گلاویژ عبید عثمان:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۷) سەبارەت بە خالی یەكەم دەلیت بە پێژاردنیک سزا دەدریت لێرە لە خالی چوارەم دەلیت ئەوسزایانەیی لەم ماددەییە هاتوون، هیچ سزایەك دیاری نەكراوە رێگر نابن لە سزای توندتری هاتوو لە یاسا بەرکارەكان، بۆیە نازانم روونکردنەووەبەكەم دەوێت لەو دوو ماددەییە مەسەلەن دەلیت ئەو سزایانەیی لەو ماددەییە هاتوون، بەلام هیچ سزایەك لێرە دیاری نەكراوە، وە بە نێسبەت بڕگەیی دوو دەلیت وەزیر بە رەزامەندی ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێم بۆی هەیه رێژەییەك لەو بڕە پارانەیی لە پێژاردنی زێدەرۆیی لە سەر سیستەمی کارەبا و تۆرەکانی وەرگیرون تەرخان بکات بۆ ئەو كەسانەیی كە راسپێردراون بە ئاشکراکردنی زێدەرۆیی و لابردنیان، ئایا لێرە مەبەستی تیمی وەزارەتە یا ئەو كەسەیی هەوال دەدات كە ئەو زێدەرۆییە هەیه؟ چونكە ئەگەر مەبەستی كەسەكە بێت بەس زێدەرۆییەكە دەگریتەووە، ئەگەر مەبەستی تیمی وەزارەتی کارەبا بێت زێدەرۆیی و لابردنی دەگریتەووە، سوپاس.

بەرپێز د. رێواز فائق حسێن / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس، مامۆستا مەلا ویسی فەرموو.

بەرپز وىسى سەئىد وىسى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (۷) لە بېرگەى يەكەم پېشنيار دەكەم ئەو بەزىاد بىكرېت ھەركە سېك سروشتى بېت يان مەعنەوى، چونكە جار ھەيە كۆمپانىيەك دەزگايەك زېدەرپوييەكە دەكات، ھەروەھا لە دېرى دواوەش كە وەزىر لە سەر پېشنيارى ئەنجومەن يەعنى ئەنجومەنى وەزارەت و ابزانم لە كۆى گشتى ياساكەش ئەنجومەنى وەزارەت ھاتوو پېشنيار دەكەم وشەى ئەنجومەنى وەزارەت زىاد بىكرېت، زۆر سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، سەرچنار خان فەرموو.

بەرپز سەرچنار احمد محمود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

تېبىنيەكى گشتىم ھەيە لە سەر ياساكە ئەوئيش تېكە لاوييەك ھەيە لە ياساكە ئەگەر بەش بەش بىكرايە بۆ نموونە بەشى يەكەم پېناسەكان بەشى دووھ ئامانجەكان بەشى سېيەم ھەتە ئەخىرى، چونكە ياسا ھەمووى تېكە لاو لە سەر يەكە جيا ناكريتەو ئاوا باشتر دەبوو، خالى دووھ بە نىسبەت ماددە (۷) بېرگەى يەكەم لەگەل بېرگەى دووھ لەگەل بېرگەى چوارەم باسى سزا دەكات ئەمە گرفتېكى ياساييمان بۆ دروست دەبېت كاتېك كە فەرزى غەرامە تۆ دەدەيتە دەست وەزىر لەسەر پېشنيارى ئەنجومەنى وەزارەت و بە موافقەقەى ئەنجومەنى وەزىران، ئايا بە پېى قانون وەزىر دەتوانېت بە رېنمايى فەرزى غەرامە بىكات؟ حەتمەن ناكات يەك حالەتەمان ھەيە ئەوئيش لە ياسايى ھاتووچۆيە كە ئەوئيش مەئلوف نىيە ئەصل واپە قانونى بېت، ئېمە ياسايى بەركارمان ھەيە ياسايى وەرگرتنى قەرزەكانى حكومەتەمان ھەيە ياسايى سزاكانمان ھەيە كە سزاكانى ھەموو ديارى كەردوو تا گرفتى بۆ ئېمە پەرلەمانتار درست كەردوو نازانېت ئەو ياسايە راستېش دەكات مەسەلەن ديار نىيە تۆ بېرەكەت ديارى نەكەردوو لە بېرگەى چوارەم چۆن دەپھېنېت بە ھەمان شېو، لەبەر ئەو پېموايە ھەر وەكوو لە ماددە (۱) بېرگەى شەش باسى سزاكان كرا ئەم ياسايە ياسايەكە بۆ رېكخستنى ھەيكەلى وەزارەت وە ياسايەك نىيە بۆ رېكخستنى سلوكى ھاوولاتى مەئلوف نىيە لە ياسايى وەزارەتەكان ئەم جارەش دەلېم سزا ھەبېت ئەكرې رجوع بىكرت بۆ ياسا بەركارەكان خۆشمان لەو كېشە ياسايە رىزگارمان دەبېت و كۆتايى پى دېت، خالى پېنجەم دەلېت پېويستە لەسەر وەزىر داواى قەرەبووى ئەو زيانانە بىكات كە لە دەرئەنجامى زىادەرپويى بە پېى حوكمەكانى ياسا بەركارەكانى ھەرېم، لە داويى وشەى وەزىر بۆ ئەوئيش شتەكە حەسل نەبېت لە سەر وەزىر داويى لە تەبىقات كېشەمان بۆ دروست دەكات دەتوانېن بلىين وەزىر و بەرپۆبەر گشتىيەكانى پارېزگاكە و يەكەى ئىدارە سەربەخۆكان بە پېى تايبەتمەندى، ئەوئيش بۆ زىاد بىكەن و داواى قەرەبوو بىكرېت، سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، سەبارەت بەو ماددەيە ھەر لە بىدايەتەو مادەيەكى جەدەلى بوو كە پېرۆژە ياساكە ھات بۆ پەرلەمانى كوردستان، وە ئېمە لەگەل وەزارەت قسەمان كەرد و ابوو كە بابەتى سزا دەبېت يا بۆ پاراستنى تەحتىيە كارەبا لە ھەرېمى كوردستان چۆن پېشنيازە ياسايەك لە

پەرلەمانى كوردستان تەبەنى كرا بۇ پاراستنى تۆر و بنچىنەكانى ئاو و ئاوەرۆ، واتا ژىرخانى ئاو و ئاوەرۆ ئەسل ئەو ەيە كە حەقە پېشنيازە ياسايەك يا پرۆژە ياسايەك بۇ پاراستنى ژىرخانى كارەبا لە ھەريىمى كوردستان ئامادە بكرىت بە ھەمان شپو، بەلام ديارە ئەو كاتەى كە بەرپىز وەزىرى كارەبا ھاتبوو ە ليژنەى تايبەتمەند ئەوان لە ليژنەى تايبەتمەند لەسەر ئەم سيغەيە رېككەوتبوون بۇ خۆشم ئىستاشى لەگەل بېت وەكو قانونىيەك، بەلام ئەندامىكى پەرلەمان وەكوو بەرپىزتان باوەرم وايە كە ئەو ماددەيە ئەو ە شوينەكەى نييە، بەلام ئەو ە دوا جار پەرلەمان برپارى لەبارەيەو ە دەدات، دكتورە شايان فەرموو.

بەرپىز د. شايان كاكە صالح محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى كاك ياسين و ئاشنا خان و بەرپىزىشت دەكەم، سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، مامۇستا عثمان فەرموو.

بەرپىز عثمان على سمايل:

لېرە ئەو پېبژاردنەى كە بۇ سەرپىچىكار دانراو ە سالى (۲۰۲۰) لەگەل كاك حاجى سفين و كاك شوان زارى كە ئەو كات سەرۆكى ليژنەى كشتوكال بووم پۆليەك لە جووتيارانى بەرانەتى سەردانيان كردين بۇئەو ەى كەوا تەنانەت مانگىك كارەباى سەرپىچىيان راکيشاو ە بۇ ماو ەيەكى كاتى (۲۰۰۰۰۰۰) بيست مليۆن غەرامە كرابوون، ئەو شپوازە سەرپىچى كرددنە جەنابت وەزىرى چۆن تەخمين دەخات سەرپىچىيان بكات، دوو ەم حەز دەكەم بە راستى ئەو كەسانەى قەرزارى وەزارەتى كارەبان لەو پاشەكەوتى مووچەيە بە راستى بۇيان ە ژمار بكرىت و بۇيان رېك بخرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، كاك حاجى سفين فەرموو.

بەرپىز سفين اغا عمر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۷) خالى دوو ەم دەلېت وەزىر بە رەزامەندى ئەنجومەنى وەزىرانى ەريىم بۇى ەيە رېژەيەك لەو برە پارانەى لە پېبژاردنەى زيادەرپۆيى بۇ سەر سيستەمى كارەبا و تۆرەكانى وەرگىراون تەرخان بكات بۇ ئەو كەسانەى راسپىردراون بە ئاشكرا كرددنە زيادەرپۆيەكە، ئايا ئەو كەسانەى راسپىردراون خەلكى ئاسايينە يان كارمەندى وەزارەتى كارەبان؟ ئەگەر كارمەندى وەزارەتى كارەبان ئەو ە ئىشى خۇيانە و بۇ پارەيان پى بدرىت ئەگەر خەلكى تريفش بن ئەو ە جودايە، ئىشى كارمەندى كارەبا ئەو ەيە بەدوايى زيادەرپۆيى بچيت و ببىرپت، پېشنيار دەكەم ئەو پيدانى پارەيە ەلبگىرىت، سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، كاك شېخ ظاهر فەرموو.

بەرپىز ظاهر محمد على حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من لەلايەن براى بەرپىزم كاك مەلا ويسى كران و پشتگىرى دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، گلستان خان فەرموو.

بەرپىز گولستان باقى سلېمان:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت ب ماددە (۷) بىرگا ئىككى يىن گوتى ھەر كەسىك زىدەپۇيى بىكاته سەر سىستەمى كارەبا و تۆرەكانى بە پېبىژاردنىك سزا دەدرىت، ل قېرى سەبارەت ب زىدەپۇيى سەر سىستەمى كارەبا ئەقە چەندىن سالە زىدەپۇيى سەر سىستەمى كارەبا دەيتە كرن، ئو كەسىن بالادەست ب چەندىن رىكان كارەبا دىبىيە و كىبلىن ژ ھەمىيا ب ھىزتر و پتر دىبە ب ھەدەر دانا وزا كارەبى بىكار ئىنايە، ئو ئەقە ژى ھەمى ژ بۇ مەزرەپىن وان و جەپىن وان بىت گەشتىارى ھاتنە بىكار ئىنان، ل قېرى من دوو پىرسىار بۇ جەنابى ۋەزىرىت پەيوەندىدار ھەنە بزىنن كوو دەمەك درىژ دەپت تا ئەق زىدەپۇيى نەمىنىت لى ل دەمى جەنابى ۋەزىرى بوويە ۋەزىرى كىبىنى نەھى يىن حكومەتا ھەرپما كوردستانى ئەرى ئەق زىرپۇيىا دەيتە كرن تا چەند ۋەكوو ۋەزارەت ھىن شىايەنە دەست سەردا بگرن و وئ رىژا كارەبا زىدە بۇ مولكى گشتى قەگەرىنن؟ ئەرى ھەتا نوكە كەس ژ وان سەرىپچىكاران ھاتىنە سزادان يان ژى ھەر بەردەۋامن سەر وئ دىاردى؟ زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، شىرىن خان فەرموو.

بەرپىز شىرىن امىن عبدالعزىز:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بۇ ماددە (۷) بىرگە يەكەم ھەر كەسىك زىدەپۇيى بىكانە سەر سىستەمى كارەبا و تۆرەكانى بە پېبىژاردنىك سزا دەدرىت، منىش ھەمان تىبىنىم ھەيە كە جۆر و رىژە سزاكە لىرە دىارى نەكردوو، بۇيە پىشتىگىرى لە قسەكانى بەرپىزان كاك ياسىن و ئاشنا خان و سەرچنار خان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېۋاز فائق حىسېن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، دىكتور محى الدىن فەرموو.

بەرپىز محى الدىن حىسېن يوسىف:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەۋەي كە گىرنگە سەبارەت بە زىدەپۇيىەكان من لەگەل ئەۋەم پىرۆژە ياسايەك يا پىشنىيازە ياسايەك چۆن بۇ پاراستنى تۆر و بنچىنەكانى ئاو كرا بە ھەمان شىۋە بۇ ۋىستگەكانى كارەبا و تۆرەكانى كارەبا بىكرىت تا ئەو كاتە من لەگەل دەركردنى رىنمايىيەكانم، بەلام پىشنىيار دەكەم پاشكو بىرپىن بە خودى ياساكە تا ئەو كاتە پىرۆژە ياسايەك دەبىت، سەبارەت بە بىرگە دوۋەمى ماددەكە ئەۋەي كە بەشىك لەو پارانە تەرخان بىكرىت بۇ ئەۋانەي كە ئەو زىادەپۇيىانە دەبىن ھەست دەكەين ئىمە لە چەند ياسايەك ئەو پاداشتە بەو كەسانە دەدرىت بە تايبەتى لە ياسايى ماددە ھۆشبەرەكان و ھەرەۋھا بە ياسايى پاراستنى بنچىنەكانى ئاو، من لەگەل ئەۋە نىم فەرمانبەرى گشتى بە راستى بەو شىۋە پاداشت بىكرىت كە ئەركى سەرەكى خۇيەتى ۋەكوو فەرمانبەرىكى گشتى، لە برى ئەۋە پىشنىيارى ئەۋە دەكەم لە ھەر فەرمانگەيەكى كارەبا ھۆبەيەك

يان بەشيك بکریتەوہ کہ تاییەت بیەت بە سەریچییه کان بیەت و لەوئ دەرمالییه کی تاییەت بۆ ئەو فەمانبەرانیە یان پداشتیک کی تاییەت بۆ ئەو فەمانبەرانیە کی لە بەشی لایەردنی سەریچییه کان و کارکردن لەو ھۆبەیه دەکن، زۆر سوپاس.

بەریز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس بۆ بەرپۆز، دکتۆر اسماعیل فەرموو.

بەریز اسماعیل علی طە :

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

بسم الله الرحمن الرحيم، ئاخفتنیەت من ژ لایێ پەرلەمانتار خوشکا سەرچنار ھاتنە کرن و پشترگیا وئ دکەم، سوپاس.

بەریز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس، دکتۆر شیرکو فەرموو.

بەریز شیرکو جودت مصطفی:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

پشترگیری لە وتەکانی کاک یاسین و مامۆستا عمر و مامۆستا سەرچنار دکەم، سوپاس.

بەریز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس، بەرپۆزان لە لیژنە ئیوہ قسەتان نییە؟ بەرپۆز وەزیری کارەبا ریگە بە لیژنە دەدەین دوایی ریگە بە بەرپۆزتان دەدەین، چونکە گۆرانکارییە کراوہ، بەلێ کاک بژار فەرموو.

بەریز بژار خالد عبداللە:

بەریز سەرۆکی پەرلەمان.

پێویست بوو لە سەر ماددە (5) یش تەوزیح بەدەین لەویش باسی کەس کرا زۆر جار باس دەکەین ئەگەر کەس ھات دەستەواژە کەس بە تەنیا موعەرفە لە قانون کەواتا کەسی سروشتی و مەعنەوی دەگریت بە نەسبەت قەرەبووش ھەرەوھا، سەبارەت بە بڕگە یە کەم مەسەلە سزا و غەراماتانە ئەوہ لە یاسایی تۆر و بنچینە کای ئاو و ئاوەرپۆشدا ئەو مەوزووعە زۆر گفتوگۆیی لە سەر کرا لەویش تەوزیحماندا ئەگەر تەماشایی سیستەمی یاسایی عێراقی بکەین ئەمە بوونی ھەیه نالیم باشترە، بەلام بوونی ھەیه وە ئیستاش ئەگەر جەنابی وەزیری یی باش بیەت قسە جەنابت سەرۆکی پەرلەمان مەنتقی تپدایە ئیستا ئەگەر مەعقول بیەت دەتوانین ئەمە ھەلبگرین ئەگەر وەزارت و جەنابی وەزیر تەوزیح بەدات ئەگەر بە نیاز بن مانگی دوو مانگی تر پڕۆژە یاسایە کی تر تاییەت لە سەر غەرامات و ئەو جۆرە سزا و غەراماتانە کی شەمان نییە، بەلام کە ئیستا ھاتۆتە لای ئیمە ناتوانین وەکو لیژنە یاسایی رەفز بکەین بۆ؟ چونکە پێش بیست روژ مانگی نەبووہ یاساییە کمان پەسند کردووہ بەم شیوہیە، زۆر سوپاس.

بەریز د. رێواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ سوپاس، بەرپۆز لە لیژنە پێشەسازی بەرپۆزان کاک علی قسەت ھەیه؟ تەواو روژان تۆ دەستت بەرز کردوہ؟ بەلێ فەرموو.

بەريز رۆژان محمد كرىم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من پيشتر دەستم بەرز كرده وە ھەر تيبينيەكانى خۆم بلیم نەك وەكو لیژنەى یاسایى، ھەر لە سەر ھەمان بڕگە بڕگەى یەكەم تيبينیم ھەبوو، وە بە راي منیش ئەم یاسایە یاسایەكى سزایى نییە لەبەر ئەوەى یاسایى سزاكان ھەیە پيوستە ئەم بڕگەىە لا بیریەت بە ھەمان شیوە بڕگەى شەشەم لە ماددەى دووھەم لا بیریەت لەگەڵیدا، وە لە حالەتى مانەوەشى لە یاساکە پيژاردنەكان دیارى بکریەت یاخود ئەوەى بە رینمایى نووسراوە بڕ و ریکارەكەى بە پەپەرھەویك ریک دەخریەت كە ئەنجومەنى وەزیران دەرى دەكات، سوپاس.

بەريز د. ريواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، بەريز وەزیری كارەبا فەرموون بەريزتان.

بەريز كمال محمد صالح / وەزیری كارەبا:

زۆر سوپاس، ب راستى ئەف بابەتە مە د رینماییدا جەھى بۆ كرى ئەفە ئيك، ئو ئەف رینمایىە ل عیراقى ژى تەبعەن يیت ھەبووینە مە وەكوو وەزارەتا كارەبا ھەريمی ل سالا (۲۰۰۷) ھەبوونە و سالا (۲۰۰۸) يى ھاتیە ھەموار كرن ئو ل سالا (۲۰۱۸) وە ئەفە ئاخر نوسخا ژ (قانون وقایع الكوردستان) ل (۲۰۱۹) ئەفە يى ھاتیە ریکخستن، سەبارەت ئەفە چت گریە ئەوئ سەريپچيئ ئەفە نە ھەر ھاوبەشەك ديچیت ئەوا سزایا تنى ئەوئ ئەوئ سەريپچي ل سەر تۆرئ كرى، سەريپچي ژى ھەتا سەريپچيئ فەرە گەلەكا بەحسئ ئەو (۵۰۰۰۰) پینچ سەد ھزار پي باشە، تەبعەن ديەف قا رینمایىا چ سزاییت مە ژ (۲۰۰۰۰) دوو سەد ھزارا نابوو ریت بۆ مالا ئەگەر (single phase) بيت (۶۰۰۰۰) شپست ھزار دینارە بۆ پيشەسازى (۱۰۰۰۰۰) سەد ھزار دینارە بۆ كشتوكالى (۷۵۰۰۰) ھەفتى و پینچ ھزارە ئەگەر (three phase) بۆ مالا (۱۲۰۰۰۰) سەد و بيست ھزار دینارە پيشەسازى و بازرگانى و ميري (۲۰۰۰۰۰) دوو سەد ھزار دینارە كشتوكالى (۱۵۰۰۰۰) سەد و پینچە ھزار دینارە، بەس يى ديترئ يیت مینیت ئەفیت سەريپچيئ مەزن ديەف ھەجمئ محاوېلى يى ھەى كابرایەكئ محاوېلەكا (۲۵۰) یا برى ب سەريپچي بۆ ھەر كە يقیەك ئەوا (۲۵۰) بيت (۱۰۰۰) ھزار دینار يیت ھاتینە دەستنيشان كرن، مە گۆتى (۱۷۰۰۰) ھەفدە ھزار سەريپچي د قئ كابينئ مە يیت راكړين وە نزيكى چار مليار دینارا يى ھاتینە سزادان ئەگەر سزایەك نەبيت مانە غايەت ژ عقوبئ چيیە؟ ئینتقام نینە ئیسلاحە ئەفە ژیرخانە یەكە تشتەكئ نیشتیمانیە دئ تەجاوز ب ساناهى سەر ھیتە كرن، شەف سزایە چەوا تیتە دابەشكرن تەبعەن مە موافقەقا ئەنجومەنى و گەل وەزارەتا دارايى یا ھەى (۳۰%) سى ژ سەدئ بۆ گەنجینا حكومەتى ئەتزقريت ئەف سزاییت ھەنى يیت مە بەحس كرى ئو (۷۰%) ھەتئ ژ سەدئ بۆ ئەو كارمەندیئ دژن ئەو سزایا رادكەن زائیدەن ئەو موخبریئ ئیشارەت داى مەسەلەن چیت بيت ژ دەرەقى وەزارەتى كابراییەك دیھیت بیژیت مەزرەعا فلان كەسى تەجاوزە وەختئ چن بپن تەبعەن ئەگەر (single phase) بيت مە گۆت (۶۰۰۰۰) شپست ھزار دینارە یەعنى (۳۰%) سى ژ سەدئ ھندەك بۆ موخبریە ھندەك بۆ ئەو تیما چیت وەرگریت، یەعنى ئەگەر بۆ نمونە ئەم بیژين ئەو (۶۰۰۰۰) شپست ھزار دینار (۱۸%) ھەژدە ژ سەدئ بۆ گەنجینی زقريت (۴۲۰۰۰) چل و دوو ھزار دینار بۆ ئەفئ تیمئ ئەو تیم ئى سایەقى فەنییە ئەوئ دەرچكى بۆتگریت وە زائیدەن موخبر، بەريزان ئەگەر پادا شتەك بۆ قان نەبيت كەس ناچیت خۆ بکەتە نەخۆش مرۆف وەلاھى يى ھەى ب

غەدارى تېتە كارمەندى ناھىلىت قى تەجاوزى راکەت، مە يى ھەبووى مە نەقېت ناھا بېژىن يى ھەبووى ل سەنتەرا پارىگەھى يى دەرەجا دا ھاقتى پېت وى يى شكاندى، ئەگەر پادا شتەك بۇ قى تىمى نەبىت نەبىت كەس قى شۆلى ناکەت، بەرپىز سەرۆكا پەرلەمانى ئەز بېژم ئەف رېنمايىيە گەلەك ت وازحن و گەلەك ژ وى رەقەمى ژى كېمترە يەئنى چ سزا ژ (۲۰۰۰۰۰) دوو سەد ھزار دىنارا ناتىپەر بېت، قىجا ئەز بېژم ئەو رەقەمى مە (۵۰۰۰۰۰) پېنج سەد ھزار دىنار ھاىيە دەستىشان كرن تىشتەكى باشە كو ئەف رېنمايىيە جىبەجى بىن پتر د مەسلەھەتا ھاوولاتى دايە ژى، بەس ئەوېت مېنىت ئەو تەجاوزا ھاىيە كرن بۇ دوو ساللا تېتە حسابى چىت بىت كابرە چار ساللا تەجاوز كرىبىت بەس كرپيا دوو ساللا دى سەر وى ھاوولاتى دېھتە حسابى، وە ئەف سزايە تى سزايەكا ماددىيە نە چ سزايىت دىترى گەل ھەنە، لەوما مە ب فەر دىت كو ئەم ئەفى بابەتى د قى ياسايى جى وى بكن دا ئەم پتر بشىپىن ئەفى سامانى بىارپىزىن، چونكى ئەف سامانە سامانى مە ھەمىانە ئو پېنەقېت ژى ئەم نەرمىى دەرھەقى سەرپىچىكارەكى بدەين بلەكس مەفروزە چونكە ئەفە مافى خەلكىيە ئەم قى مافى بزقېرىن چ نەبىت ب شان سزايە، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رېواز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، ماددەى دوايى ئەو ئەگەر كەس نەماو.

بەرپىز گلىزار رشىد حاجى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۸)

يەكەم: ئەنجومەنىك لە وەزارەت پىك دەھىنرېت بە سەرۆكايەتى وەزىر و ئەندامىتى ھەر يەك لە:

۱ - بىركار دەبىتە جىگىرى سەرۆكى ئەنجومەن.

۲ - راوېژكارەكان.

۳ - بەرپوئەبەرە گىشتىيەكانى وەزارەت.

۴ - ھەر شارەزايەكى پىسپۆر كە وەزىر لە ناوھە يان دەرھەقى وەزارەتەو دەستىشان دەكات.

دووھم: ئەنجومەنى وەزارەت دەربارەى ئەو كاروبارانەى خوارەو گەتوگۇ دەكات وە بىرپار و رېنمايى و راسپاردەى پىويست دەرەكات:

۱ - رېكخستنى سىياسەتى بەرھەمپىنان و كۆنترۆل و گواستەو و دابەشكردى وزەى كارەبا، وە دانانى پلانە ستراتىژىيەكان.

۲ - رېكخستنى وەبەرھىنان لە بوارى كارەبا.

۳ - رېكخستنى بەيكەر وە ئەرك و وەزىفەى پىكھاتەكانى وەزارەت.

بەرپىز د. رېواز فائق حىسېن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس، نوقتەى نىزامى.

بەرپىز سەرچنار احمد محمود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە سەر ئەو ماددەيە لە بابى سزاكان ياسايى پاراستنى تۆرەكانى ئاو جىاوازە لە ياسايى وەزارەتى كارەبا، سبەينى پرۆژە ياسايى وەزارەتى پەرورەدەش دىت پىش يەئنى ئەمە ياسايى

وہزارہ تہکانی حکومتی ہریم ہموو یاسا کانی وایہ ہر بہ یاسا کونہ کھشی کہ ئیمہ ئیلگامان کردوتہ وہ ژمارہ (۵) ی سالی (۲۰۰۶) ہر نو ماددہ کہ ہیچ باسیکی سزایی تیدا نییہ، ئیمہ لہ گہل سزا نین، بہ لام لہ شوینی خویدا لہ رووی قانونیہ وہ بہ قہناعہ تی من کیشہ مان بو دروست دہبیت وہ جینگای نابیتہ وہ، سوپاس.

بہرپیز د. ریواز فائق حسین / سہرۆکی پەرلہ مان:

بہلئ رہئیہ و ئہوہ لیژنہ ہہیہ و دوایی دہخہینہ دہنگدان ئیمہ رہئیمان وتووہ وکو قانونی، قسہ لہ سہر ماددہی (۸) دہکھی یا جواب دہدہیہ وہ، بہلئ فہرموو.

بہرپیز گلزار رشید حاجی:

بہرپیز سہرۆکی پەرلہ مان.

خوویی ئہم بابہ تہ (مال العامہ) خوومان دہزانیں چہند سہرپیچی دہکرین لہ سہر کہرتی کارہ با ئہگہر بچیتہ مہ حکمہ مہ عہملیہی مہ حکمہ مہ زور متہوہلہ بدریتہ و ہزارہت ئہو سہلأحیہ تہ تہنہا بو غہرامہ کردن ئہمہ ہاشترہ خوئی لہ قانونی عیراقیش و ہختی تہ عدیلیان کرد ہر لہ بہر ئہو ماددہیہ بوو دہبیت ئیزافہ بکریت نہ چیتہ مہ حکمہ مہ، چونکہ مہ حکمہ مہ عہملیہ کہ دوور و درپژتر دہبیت.

بہرپیز د. ریواز فائق حسین / سہرۆکی پەرلہ مان:

بہرپیزان ئہو کہ سانہی لہ سہر ئہو ماددہیہی کہ گلزار خان خویندیہیہ وہ دہیانہ ویت قسہ بکہن فہرموو دہست بہر زبکہ نہ وہ، (مامؤستا ابوبکر، شیرین خان، دکتورہ شایان، ئاشنا خان، کاک یاسین، حسیبہ خان، کاک حاجی سفین، کاک چیا، کاک ارشد، کاک بہختیار، کاک مہلا ویسی) کہ س ہہیہ نہ مان نووسی بیت؟ (مامؤستا عمر)، کاک بہختیار فہرموو.

بہرپیز بہختیار شوکری سلیمان:

بہرپیز سہرۆکی پەرلہ مان.

سہبارہت بہ ماددہی (۸) ئہنجومہ نیک لہ و ہزارہت پیک دہہینریت بہ سہرۆکایہ تی و ہزیر و ئہندامیت ہر یہک لہ بریکار و راویژکارہ کان بہرپوہ بہرہ گشتییہ کانی و ہزارہت، چوارہم نووسراوہ ہر شارہزایہ کی پسپور کہ و ہزیر لہ ناوہوہ یان لہ دہرہوہی و ہزارہت دہستنیشان دہکات، لپرہ ہہیئہت لہ سہر ئہساسی موئلہ قی نہ لہ سہر ئہساسی حہسری یہعنی دیاری نہ کردوہ دووہ؟ سییہ؟ پینجہ؟ پہنجا کہ سہ؟ پیم باشہ ئہو ماددہیہ تیدا دیار بکات ئہو شارہزایانہ چہند کہ س بن، بہ نیسبہت راویژکارہ کان بہ خوئی چوار راویژکاری ہہیہ ئایا ئہو ہر چوار راویژکارہ دہبنہ ئہندامی ئہو ئہنجومہ نہ یان بہ شیک لپیان؟ بہ عامی ہاتووہ، زور سوپاس.

بہرپیز د. ریواز فائق حسین / سہرۆکی پەرلہ مان:

بہلئ سوپاس بو بہرپیزت کاک بہختیار، کاک ارشد فہرموو.

بہرپیز ارشد حسین محمد:

بہرپیز سہرۆکی پەرلہ مان.

منیش ہر لہ سہر خالی چوارہم لہ برگہی یہکہمی ماددہی (۸) قسہ دہکہم پیموایہ لہ خالی دووہم راویژکاران ہہیہ دہتوانن راویژکارہ کان ئیختساسیان بدریتن و ہ موختہ ستر بن لہوہ، ئہو

بەرگه يه هەر لابدريّت كه شاره زايهك له دهره وه يان له ناوه وهى وه زارهت دهستنيشان بكرّيّت، چونكه خۆى چوار راويزكارى ههيه بهرپوه بهره گشتييه كان و بريكاريش ههيه، دهست خۆش.

بهريز د. رپواز فائق حسيّن / سهروكي په رله مان:

به لئ زور سوپاس، شيرين خان فهرموو.

بهريز شيرين امين عدالعزیز:

بهريز سهروكي په رله مان.

بۆ ماددهى (٨) بۆ پيکهينيانى ئه نجومه نيک پيويست دهکات زياتر له راويزکاريکى ههبيّت له خالى دوو نووسراوه راويزکاران له هه مان کاتدا له خالى چوار ههر شاره زاييهكى پسپور كه وهزير له ناوه وه يان له دهره وهى وه زارهت دهستنيشان دهکات، بۆيه پيشنيار دهکهين كه راويزکاران بكرّيّت به راويزکاريک، سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسيّن / سهروكي په رله مان:

به لئ سوپاس، دکتوره شايان فهرموو.

بهريز شايان کاکه صالح محمد:

بهريز سهروكي په رله مان.

له خالى دوو منيش پيشنيار دهکهم كه راويزکاران بكرّيته راويزکاريک له وه زارهت، وه له خالى چوار پشنگيري بهريز کاک بهختيار دهکهم وه پشنگيري شيرين خانيش دهکهم، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسيّن / سهروكي په رله مان:

سوپاس دکتوره، ماموستا عمر فهرموو.

بهريز عمر عبدالله فتاح:

بهريز سهروكي په رله مان.

ئه نجومه نى وه زارهت ئه نجومه نيکى گرنهگه دهتوانيت زهمانى دهرکردنى برپارى دروست و پلانى دروست و ستراتيژى دروست بۆ وه زارهت بکات، وه له بهر ئه وهى زورينهى پرۆسهکانى کارهبا له بهر هه مهينيانى وه له گواستنه وش په يوه نديدارن به دۆخى ژينگه و تهندروستى هاوولاتييان، من پيشنيار دهکهم ئه نداميک به نوينه رايه نى دهستهى ژينگه بيپته ئه ندامى ئه م ئه نجومه نه پله کهى له بهرپوه بهرى گشتى که متر نه بيپت، بۆ ئه وهى ئه و ئه ندامه هاوکارى ئه م ئه نجومه نه بيپت له سه رجه م برپار و پلانه کانيان ره چاوى بابه ته ژينگه ييه کان بكرّيّت، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسيّن / سهروكي په رله مان:

سوپاس ماموستا عمر، ماموستا ابوبکر فهرموو.

بهريز ابوبکر عمر عبدالله:

بهريز سهروكي په رله مان.

منيش سه رنجه کهم له سه ر پيکهاتهى ئه م ئه نجومه نيه له سه ر خالى چوارهم ته بيه عيه ئه نجومه ن پشت به پسپور و شارهزا بيه ستيت، به لام له بهر ئه وهى ئه م ئه نجومه نه ره سمى سياسه تى وه زارهت به ته وليد و به نه قل و وه به ره ينان به ته وزيع و ئه مانه دهکات ناکريّت ئه و شارهزا و پسپورانه دواتر له برپاردان به شدار بن، چونكه ئه مه شتيكى نوقسانه دوايى ده بي بوتريّت کارهکانى ئه م ئه نجومه نه و برپاردان به په يره ويک ريک ده خريّت، چونكه ئه مه ههر

راویژکاری نییه ده بیټ سیغه یه کی هه بیټ به زورینه به که مینه به چی برپاره کانی ئەم ئەنجومه نه یه لایه ده بیټه وه، بۆیه ئەگەر پسیپۆر و شاره زا کانی ش ئیستیغانه یان پی بکریت پشتیان پی به ستریت، به لام نایټ به شیک بن له پیکهاته ی برپاردانی ناو ئەنجومه ن، هه ر ئەوانه ی پیشه وه کافیه وه زیر و بریکاری وه زیر و راویژکاران و به رپوه به ره گشتیه کان، زور سوپاس.

به ریز د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

به لئ زور سوپاس، کاک چیا فهرموو.

به ریز چیا حمید شریف:

به ریز سه روکی په رله مان.

ئاخفتنیټ کو من قیا بیژم کاک به ختیار و کاک ارشدی کرن ئەز پشته فانی هه ردووکا دکه م ئەگەر جه نابئ ته روخسه ت بده ت خاله کئ په یروی به حس بکه م، ب مخابنی قه ئەم به ری خۆ بدهینه هۆلا په رله مانی نوکه من ژماردن نزیکی شپست که سا ئاماده ی کۆمبوونی نینه جهئ داخیه ئەف پرۆزه یاسایه ژیا نا خه لکه کئ پیقه گریدایه گه له ک جارا خه لکه ک گازندی دکه ن گه نده لی و دزی هه می هه یه پیقتیه د وان پرۆزه یاسایا ئەم هه می ئاماده بین، به س ئەز به ری خۆ دهمه هۆلی براستی جهئ داخیه هه ر که سیک ژمه ل ده سته پیکا کۆمبوونی خاله کئ په یروه ی دکه ت و بۆ موزایه داتیټ سیاسی تشته کی بیژیت و پشتی پینج ده قا هۆلی ته رک که ت و دچیت راستی جهئ داخیه سه روکیټ فراکسیونا هیقیدارم به رچاف وه رگرن، سوپاس.

به ریز د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

قسه که ت دروسته هه موو جاریک ئەمه دووباره ده که یه وه به ریزان سه روکی فراکسیونه کان ئاگادار ده که یه وه که به به ریزان ئەندامانی په رله مان بلین که پابه ندی دانیشته کانی په رله مان بن، چونکه دانیشتنی په رله مان هه ر ئەو نیو سه عاته نییه که شتیکی تیدا عه رزه کریت که به ناوی خالی په یروه ی دانیشته کانی په رله مان دوابی ئەوه ش ده گریته وه که ئەرکی په رله مان به ته نها یه ک شت نییه په رله مان قانون ته شریع ده کات و بودجه په سند ده کات وه چاودیڤی حکومه تیش ده کات، له بهر ئەوه دانیشته کانی په رله مان به س نیو سه عاتی یه که م نییه دانیشتنی په رله مان تا ئەو کاته یه که ئیمه ئەو چه کوشه له میزه که ده دین و ده لین کۆبوونه وه کان ته واو بوو، به لام ئیمه ناتوانین ئیجباری ئەندامانی په رله مان بکه ین که دیټ غیاباته که ی دنوو سیټ و ده روات په یوه ندی به خۆیه وه هه یه، ئاشنا خان فهرموو.

به ریز ئاشنا عبدالله قادر:

به ریز سه روکی په رله مان.

تیبینی منیش له سه ر ماده ی (۸) هه مان شته راویژکاره کان وه کو پیشتەر ئاماژه ی پیډرا چوار راویژکار هه یه ده بیټ ژماره که دیاری بکریت یا خود لایه نی که م ژماره ی ئەندامانی ئەم ئەنجومه نه ی که پیک دیټ دیاری بکریت، چونکه له خالی چواره میش ده لیټ هه ر شاره زایه کی پسیپۆر که وه زیر له ناوه وه یا له ده ره وه ی وه زاره ت ده ستنیشان ده کات، ئەمه ره هایه تیه کی ته واو ده دات به وه زیر که له ناوه وه وه له ده ره وه ی وه زاره ت ئەو کاته له وه ده چیت ژماره ی ئەم ئەنجومه نه زور گه وه به بیټ، وه کو کاک ابوبکریش وتی پشتیوانی ده که م له خالی چواره م که

باسى ئەو ۋە كەرد خۇ ئەمانە لە كۆتايى دەبىت قەرارىك بدەن، بۇيە ئەگەر ژمارەكە تاك بىت ژمارەى لىژنەكەش ھەر دەبىت تاكىش بىت ئەگەر قەرار بىت بېباريان لايىت، ۋە پشتگىرى قسەكانى خاتوو شىرىن دەكەم ۋە خاتوو شايان، سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حىيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس ئاشنا خان، حىببە خان فەرموو.

بەرىز حىببە سەيد ابراهيم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۸) ھەمان ياسايى ژمارە (۵) ى سالى (۲۰۰۶) ە بەلام ھەندىك لە پىكھاتەكانى ۋە زارەت كەم كراۋەتەۋە، بۇيە من پىشنيار دەكەم ماددەكە ۋەك خۇى لە ناو ئەو ياسا نويىە جىگىر بىرئىت بەم شىۋەيە، ماددەى (۸) ئەنجومەنى راۋىژكارى ۋە زارەت پىك دىت لە يەكەم ۋە زىر دەبىتە سەرۆكى ئەنجومەنى راۋىژكارى، دوۋەم راۋىژكاران بە مەرجىك لە سى كەس زياتر نەبن، سىيەم بەرپۋەبەرە گىشتىيەكانى ۋە زارەت، چوارەم لايچىت يەئنى لە شوينى چوارەم خالى پىنجەم نويىنەرى ۋە زارەتى سامانە سرووشتىيەكان لە ناو بىت كە پەلى لە بەرپۋەبەرى گىشتى كەمتر نەبىت، شەشەمىش نويىنەرى ۋە زارەتى ژىنگە ئەۋىش پەلى لە بەرپۋەبەرى گىشتى كەمتر نەبىت، ۋە لە بەشى دوۋەمىش دوايى زنجىرەى سىيەم خالىك زىاد بىرئىت بەم شىۋەيە، چوارەم لەسەر پىشنيازى ۋە زىر ۋە بەرپارى ئەنجومەنى راۋىژكارى ۋە زارەت كرىى كارەبا ديارى دەكرىت بە مەرجىك ئەنجومەنى ۋە زىران پەسندى بىكەت، سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حىيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس حىببە خان، كاك مەلا وىسى فەرموو.

بەرىز وىسى سەيد وىسى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۸) ئەم ئەنجومەنە زۆر گىرنگە، بەلام لەگەل ئەۋەى كە گىرنگە دەبىنن زۆرىش قەرەبالغ بوۋە، بۇيە من لە سەر راۋىژكارەكان پىم باشە بە مەرجىك ديارى بىرئىت لە دوو راۋىژكار زياتر نەبىت، ۋە بەرپۋەبەر گىشتىيەكانىش نازانم مەبەستى ئايا بەرپۋەبەرى گىشتى پارىزگاكانىشە؟ ئەگەر ئەۋىش بىت ئەۋا زۆر دەكەت پىشنيار دەكەم ئەۋىش كەم بىرئىتەۋە، ۋە ھەرەۋا لە خالى چوارەمىش ھاۋرام لەگەل كاك بەختيار ۋە كاك ارشد، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حىيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى سوپاس، كاك ياسىن فەرموو.

بەرىز ياسىن خىرطە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من زۆربەى كرا پشتگىرى شىرىن خان ۋە ئاشنا خان ۋە دىكتورە شايان ۋە كاك بەختيار دەكەم، سوپاس.

بەرىز د. رېواز فائق حىيىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، كاك حاجى سفىن فەرموو.

بەرىز سفىن اغا عمر:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۸) بىرگەى دوۋەم خالى يەكەم ئەۋ پىرسىارەم بۇ جەنابى ۋە زىرە، رىكخستنى سىياسىيەتى بەرھەمھىيان ۋە كۆنرپۇل ۋە گواستىنەۋە ۋە دابەشكىردنى وزەى كارەبا دانانى پلانە ستراتىژىيەكان بە پىى ئەۋ بىرگەيە دەبىت خەلكىكى شارەزا ھەبىت پلانە ھەبىت بۇ دابەشكىردنى كارەبا

خېبرەى ھەبىت چۆن ئەو كارەبايە تۆرپەكانى كارەبا محەتەكانى كارەبا دابەش دەكرىت ماوھىيەك پېش ئىستا دە رۇژىك دەبىت لە محەتەى (جېژنىكان ئەفەندى) ھاتن كارەباى (جېژنىكان ئەفەندى) كە پەنجا مەتر دوورە لە محەتەى كارەبا بە خۆى چل مالا دوو محاويلەى تېدايە ھەستا دەستكارى كارەبايان كرد كارەباى (جېژنىكانيان) كرده دوو فیدەر محاويلەيەكيان خستەر سەر فیدەرى محەتەى (جېژنىكان) محاويلەيەكيشان خستە سەر محەتەى موبايلى (بەرھەشتر) كە دە كيلۆمەتر دوورە لە (جېژنىكان ئەفەندى) تەلەفونم بۆ مديرى كارەباى كرد وە لا غەلەتمان كردهووە كاربرايەكيان داناو مودير كارەباى بەحرەكەيە ئەسلەن خویندەوارى نييە، ئەسلەن ھەر لە كارەباى نازانیت نازانیت چ دەكات شەو و رۇژىك لايەكى گوند بى كارەبا كرد لايەكى تريش لەسەر (جېژنىكان) بوو، داوا لە جەنابى وەزير دەكەم بەدواداچوونىك بكات بۆ ئەو مەبەستەى، پيمان باشە خەلكى شارەزا خەلكىك مودير كارەبا بىت شارەزايى ھەبىت لە تۆرپەكانى كارەبا و لە محەتەى كارەبا، زۆر سوپاس.

بەرپۆز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى زۆر سوپاس، بەرپۆز وەزيرى كارەبا بەرپۆزتان يەك پرسىيارم ھەيە وەك ئەندامىكى پەرلەمان پرسىيار دەكەم، چوارەم ھەر شارەزايەكى پسپۆر كە وەزير لە ناوھووە يا لە دەرھووەى وەزارەت دەستنيشانى دەكات، دەبىتە ئەندامى ئەنجومەنى وەزارەت؟

بەرپۆز كمال محمد صالح / وەزيرى كارەبا:

زۆر سوپاس، تەبعەن وەزارەتا كارەبى پەيوەندى گەل چەندىن وەزارەتا بىت ھەين نە دبىتە ئەندامى بەردەوام بۆ نموونە بەرى ھەيھەكى تەقريبەن دوو ھەيھە مەدەست ب محەتا شاوئيس كر ئاسار ل وئيرى دەرکەتن ئىچا مە كۆمبەونەك كر گەل مودير عامى ئاسار ھاتن ھەتا ئەو پارى ئەو ئاسار مە دەرئىخست ئى مە وەكوو وەزارەتا كارەبى مە بى دای ئىدى بۆ وەحالتان كە نەبى ھەمى جارا مەسەلەن دائىرەش شين وەپا دگەل مەبى، يان بابەتەكى دى ترن مەسەلەن مەحەتەيەكن بى دانن بى دىجلە بى غازيبە ئەوى دى، يانى ئايا مەصدەرى وقوت سامانى سرووشتى دبىتە مە، ئەرى غاز ھەيە مەحەتەيەكى غاز دانيم ئەرى نەفتا رەش ھەيە دانيم، بۆ فاستى ئىشارەتا يانى جار ھەيە وەزارەتا زراە بەژداربن گەل مە، جارا ھەى ژينگە، جارا ھەى سامانى سرووشتى، جارا ھەى ئاپار، بەس بۆ وا حالەتان ھەى وەكىتر نەخىر، وەكو گەلەك پرسىيار كرن ھەدەئى راپوئىكارا كم بكن راپوئىكار تەبعەن مە گووتى چوار راپوئىكار ھەن، ھەريەك ژبۆ ئىختساسەكە ئىك بەرھەمەينانە، ئىك گواستەنەوھىە، ئىك دابەشكردنە، ئىك كونترۆلە، تنى وى بابەتى دا يانى ئەف راپوئىكارە گەل مە بەژدار بى، بەس كەبابەتەكى ئەم بىژن بى دابەشكردنى پى نەقبت راپوئىكارى بى بەرھەمەينانى دگەل مە بەژداربى، يان بابەتەكى گواستەنەو پىنەقبت راپوئىكارى كونترۆل دگەل مە بيت ئەز بىژم گەلەك جار پرسىيارا دووبارا ھاتن دپەيوەندىا شۆلى، ھەكە ئەف شۆلە پىويستى نينەرى ژينگە بى بىتەن قى گەل مە بيت، سامانى سرووشتى بىتەن قى گەل مە بيت شونواردن قى گەل مە بيت زراە بيت قى گەل مە بيت، راپوئىكاربى ھەمان شپوہكانى ئەف راپوئىكارە ئەف بابەت چ ئىختىصاص دايە وئيرى دگەل مە بى بەژداربىت تنى مە ھەبوو، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك على.

بەريز على حمە صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

والله ئەوھى پەيوەندى بە راوئىژكارەوھىيە ئەو حەزەرەى برادەران باسيانكرد حەزەرئىكى زۆر جدييه بەم دىكىۆمپىنتەى خوارەوھە كە ئەپخەمە بەردەست بەرپىزت وجەنابت ئەگەر وابى، ئەگەر ئەو دەستكراوھە زۆرە ھەبىت خەتەرە بۆ، لە (۲۰۱۴/۴/۵) وەزارەتى كارەبا گرىبەستى لەگەل كۆمپانىي (BP) كەرد بە سالانەى حەوت مليۆن و شەست و دوو ھەزار دۆلار، بەپىي راپۆرتى ديوانى چاودىرى دارابى ھىچ سوودىكى نەگەياندوھ بە وەزارەتى كارەبا ئەو گرىبەستانەشى كە لەم فەترەو زەمەنيەيا كراون ھەمووى لەخزمەتى كۆمپانىياكە بووھە نەخراوھەتە خزمەتى گشتى، خۆم لەسالى (۲۰۱۶) لەسەر ئەم گرىبەستە سكالام تۆماركرد دواى ئەوھە گرىبەستەكە ھەلۆھەشايەوھە بە فەترەيەك دواتریش دواى ئەوھە، بەلى لە راپۆرتيشا ئەلى حەوت مليۆن و شەست و دوو ھەزار دۆلار زۆر زۆرە لە سالىكا بەبى ئەوھى ئىستيفادە بكا، ئىستيفادەى ئەم پارەش بۆ كۆمپانىياكان بووھە يەنى لەكاتىكا وەزارەت ئەمسال بۆنموونەو سالى پىشتەر بەبى ئەم كۆمپانىيا راپۆرتكارىيە خۆى ھات ئەم گرىبەستانەى ھەموو موراجەعە كەردوھە نرخەكانى ھەموو ھىناوھە بۆ نيوھە بۆ خزمەتى گشتى ئىستا پىمان واپە وەكو لىژنە ئەو تاقانەى كە ئىستا لە وەزارەتى كارەبا ھەن، دانىشتون لەگەليان مديرعامەكان خۆيان ھەموويان پسپۆن وەزىرى كارەباو برىكارەكەشى پسپۆرە لە كارەكەى خۆيانا چوار راپۆرتكارەكەش پسپۆن لە بوارەكەى خۆيانا وە رۆژانەش لەگەل ئەم مەشاكيلانە ژيان جياواز لەوھى كۆمپانىيايەكى بيانى كە نە لەواقەى كوردستان نە لەمەشاكيلەكان تىدەگات، بۆيە ھيوامان واپە بەنەزەرى ئىعتىبار وەربگىرئىت، زۆر سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، بەلام بەرپىزتەن سەرۆكى لىژنەى پيشەسازين وە ئيوھە راپۆرتان نووسيوھە، كاك على قسەكە لەسەر ئەوھىيە كە ئەمەى لەبەر دەستى ئىمەيە راپۆرتى بەرپىزتەن ولىژنەى قانونى راستاندوييەتى، ئەم حەزەرەتان ھەبوو، ئەبوو لەوئى بەرپىزان بەلەبەرچاوگرتنى گفتوگوئى ئەندامانى پەرلەمان وەلامى بەرپىز وەزىرى كارەبا، وە دواى ئەوھى كە خۆتان رىكدەكەون لەسەر سياغەيەك ئەوھە بەنەزەرى ئىعتىبار وەربگرن، كە ئايا ئەندام دەبىت دەنگ ئەدات بەژدار دەبىت دائىميە زەروورەتە رەقەمە، بەلى كاك دكتور بزار فەرموو.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر خالى چوار ئىزافە بكەين كەمافى دەنگدانى نيە ئەوھە كيشەكە تەقريبەن حەل دەبىت، دوو ناتوانين يانى بلىين ئەگەر ئەمەى ئىزافە نەكەين ناتوانين بلىين نوينەرىكى مەسەلەن دەستەى چاكدەنوھى ژينگە سامانە سرووشتيەكان، چونكە لە وەزارەتەكى تر بىت وەزارەتى كارەبا لەوئى دەنگيش بدات ئەوھە راستە مەعقول نيە، بەلام دەبىت ئىعتيادي بىت، چونكە

ئەنجوومەنىكى راپوژكارى نىيە لىرە ئى وەزارەتە، مادام واىە دەبىت بنووسىن كە مافى دەنگدانى نىيە، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس لەبەر پۇشنايى ھەموو ئەو قسانەى كە كراوھو ئەو تىببىيانەى كە كراوھ ئەوھى كە خۇتان رەئىتان ھەيە بۇ دواى جەژن كە راپوژتەكە ئامادە دەكەن بەجۇرىك رېكى بخەنەوھ كە ئەم بابەتەنە لەبەرچاوبىگىرئىت، زۆر سوپاس، ماددەى دواى ئەوھ ماددەى(۹).

بەرىز گلىزار رشىد حاجى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى(۹) وەزىر بەگوپرەى پىويستى وەزارەت بۇى ھەيە گرئبەست بكات لەگەل ژمارەيەك راپوژكارو شارەزاي خاوەن ئەزمون وەپسپۆر لەوھى پەيوەستە بە وزەى كارەبا بەپىى ئەو رېكسازانەى لەھەرىم كارىان پىدەكرئىت، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىزان ھەر بەرىزئىك لەسەر ئەم ماددەيە قسەى ھەيە ناوھكان بنووسە، بەرىزان كى قسە ئەكات دەست بەرزكاتەوھ؟ بۇ ئەوھى منى خان ناوى بنوسئىت، د. اسماعىل، كاك شاخەوان، كاك عوسمان سىدەرى، كاك بەختيار، كاك بەھجەت، د. گەلاوئىژ، كاك ياسىن، مامۇستا ابوبكر فەرموو نوقتە نىزامىەكەت بلى.

بەرىز ابوبكر عمر عبداللە:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو لىستى غىباباتە پىموايە ناپەپرەوييە، چونكە ئىمە لە بەيانىەوھ دانىشتن ھەنەگىراوھ ئەمە جەلسەى دواى نىوەرۇ بىت، دووھ من جارئىكى دىكەش گوتەم بەراستى بەردەوامى گفوتوگو پەيوەندى بەنىصابەوھ نىيە، سىيەم تەبىعيە ئەو خوشك وبراىانەى كەلپرەنن پىسپۆريان نەبىت شارەزايان نەبىت پشوو وەرگرن، لەبەر ئەوھى با ئەو وئىنە لەسەر پەرلەمان نەگىرئىت كە پەرلەمانتار يەنى بە ئىھتىمامەوھ سەيرى ئەو پرۆژەيە ناكات، زۆر تەبىعيە لەو پىسپۆرپەى خۇتا قسەنەكەى مەلوماتت نەبىت زانىارى نەبى جىگاي بايەخى تۆ نەبىت، لەبەر ئەوھ من پىموايە ئەو ئىمزا كۆكردنەوھى ئىستا ناپەپرەوييە، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

خۇى قسەنەكەى ئاسايىە، بەلام ئىمزا كردن و چوونەدەرەوھ مامۇستا ابوبكر ھىچ ئاسايى نىە، يەنى قسەناكا ئەندامئىكى پەرلەمان ھىچ قسەناكاو لە دانىشتنەكەيا مووشكىلە نىيە، بەس چۆلكردنى ھۆلى پەرلەمان بەو شىوہيە ھىچ ئاساي نىيە، يەك جەلسەيە ئىمە بۇ زانىارى خۇمان ئەمانەوئىت ھەمان بىت لەراستيا، چونكە پىويستە ئىمە فراكسىونەكان ئاگادار بكەينەوھ لە غىباباتى ئەندامەكانيان بەتايبەتى غىباباتى ئىواران، بەلى دەزانم ئاسايىە ئەندام قسەنەكات لەسەر بابەتئىك ئەصلەن ھەر باش نىيە لەسەر ھەموو بابەتئىك قسەبكات، بەلام ناكريئت ھۆلەكەش بەمشىوہيە چۆل بكرئىت، ماددەى(۹) بەرىزان ئەو بەرىزانەى ناوتان نووسىوھ كاك بەھجەت فەرموو قسەبكەن.

بەريز بەجەت على ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ماددەى (۹) وەزىر بەگوڧرەى پڧوڧستى وەزارەت بۆى ھەيە گرڧبەست بکات لەگەل ژمارەيەك راوڧژكارو شارەزاي خاوەن ئەزموون و دەستوورى، پڧوڧستە بە وزەى كارەبا بەپڧى ئەو رڧكسازيانەى لە ھەرڧم كاربان پڧدەكرڧتن، بەرڧ خۆ دەمە ئەف ماددە (۸) خالا چوارڧ، يانى چ جياوازى ھەيە يانى ئەز بڧژم ئەوە يان ئەف دڧيت نەمڧنڧت يان ئەف دڧيت نەمڧنڧت؟ زۆر سوپاس.

بەريز د. رڧواز فائق حسيڧن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلڧ بەرڧزان ئەوە پرسيارە، بەرڧزان ئەو قسەيەى كاك بەجەت پرسيارڧكى ھەيە ئەلڧ برڧگەى چوار كە لەماددەى (۸)دا لەگەل ماددەى (۹) فەرقيان چيە؟ وايە پرسيارەكە.

بەريز بژار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت پرسيارا كاك بەجەتى خالا چارڧ برڧگەى يەك ماددا (۸) بەعسڧ ئەندام بوونا ئەف كەسى بکەت ناف ئەنجوومەنڧ وەزارەتڧ دا بەردەوامى بڧتە ئەندامى ئەنجوومەنى دا...

بەريز د. رڧواز فائق حسيڧن/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلڧ بۆ ئەوە جواب دەداتەو وەو جوابەكەش بۆ كاك بەجەت و ئەندامانى پەرلەمانە.

بەريز بژار خالد عبدالله:

ئەف ماددە نە وەكى ھەرياسايەكا وەزارەتڧ خو دەسەلاتا ھەى گرڧبەستەك گرڧ دات ئڧستيفادەش ل خيبراتەو پسپۆريا وى بکەت يەعنى ل ماددڧ دى تنى وەكو ئەندام بوونڧ ئەنجوومەنڧ دا بۆ ئڧستفادا كرىنا ھەمى پسپۆريا وى شول وەزارەتڧ وەكو گرڧبەست دەوام بکەتن، يەعنى عقد دوو شتى ليك جوودانە نەك ماو، زۆر سوپاس.

بەريز د. رڧواز فائق حسيڧن/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك على.

بەريز على حمە صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

نڧيەتى ئڧمە لە دارڧشتنەو وەى ئەم ماددە ئەوە بوو بۆ ئەو وەى ئەو دەستكراو وەى پڧشووتر، وە وەلامبشە بۆ كاك بەجەت، بۆ ئەو وەى ئەو دەستكراو وەى پڧشووتر نەھڧنڧن كۆمپانڧا بڧت عەقدڧك بەھەميشەى سالانەى ھەبڧت چەنڧك بۆ حالەتڧكى ديارڧكراو كەسڧكى ديارڧكراو بۆ كاتڧكى ديارڧكراو ھەرسڧكڧان، بۆ نموونە پلان دانەنرڧت وڧستگەيەكى كارەبا بە با دروستكرڧت، وەزارەت خۆى پسپۆرى نڧيە كەسڧكى ديارڧكراو ئەھڧنڧ بۆ دوو مانگ بەس بۆ ئەو حالەتە، يەعنى نڧيەتى ئڧمە لەم ھڧنە ئەگەر دارڧشتنەو وەكەشى وەكو پڧوڧست نەبڧت نڧتەكەى ئڧمە تەنيا ئەوە بوو ئەو وەى بەئەزموون گرتنى ئەو دۆخەى كە لەپڧشووترا ھەبوو، بەلام ناتوانڧن تۆ بڧڧى بەتەواو وەتى راوڧژكار نابڧت بڧت، چونكە لەوانەيە ئەگەر راوڧژكارەكەى زەرەرڧك بدات زەرەرەكە چەندڧن ملڧون دۆلار بڧت وە زيانەكەى زياترڧت، زۆر سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

نه وه نبيته موشه رع باس دهكات كاك على حمه صالح، وه ده بيت داواي پروونكر دنه وهش بكه ين له بهريز وه زيري كاره با بزائين مه به سته كه چييه؟ ياني بهريزيان پيمان نه لي، دواتر ئاخير كه س كاك به ختیار فهرموو.

بهريز به ختیار شوکری سلیمان:

بهريز سهروكي په رله مان.

من پشنگيري قسه كاني كاك به هجهت ده كه م، به پراستي مداخه له له سه ر ماده دي (۸) كرد، نه گهر ماده دي (۹) بمينيت ده بيت ماده دي (۸) برگه ي (چوارهم) نه مينيت، نه گهر نه وهش ماوه به كيتريش ده مينيت، به پراستي هه ردووكيان ئاماژه به وه دهكات كو وه زارعت پيويستي به راويژكاران هه يه، نه و راويژكارانه ديار نه كريبه ماوه كه ي چهنده له سه ر نه ساسي تعقيته يان تعبیده ياني بو ماوه ي ساليكه دووه پينجه ديار نه كرايه ليره، نه وجه پيم باشه ماده دي (۹) برگه ي (چوارهم) له ماده دي (۸) لادرا، ماده دي (۹) ماوه ي ديار بكرت وه لوچ مه به سته له سه ر نه و نه ساسه بيته دامه زاندين، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك دكتور عوسمان.

بهريز عثمان على سمايل:

بهريز سهروكي په رله مان.

ماده دي (۹) وه زير به گویره ي پيويستي وه زارعت بو ي هه يه به گريبه ست گريبه ست بكات له گه ل ژماره يه ك راويژكارو شاره زاي خاوه ن نه زموون و پسيوري له وه ي په يوه سته به وه ي كاره با به پي ي نه و ريكسازيانه ي له هه ريم كاري پي ده كريت، من پيشنيار ده كه م نه م رسته يه شي بو زياد بكرت ئيمه با هه رباسي راويژكار نه كه ين ئيستا من به پي ي نه و به دوا داچوونه ي كردوومه له به شيك له فهرمانگه ي كاره با كردوومه شارو و شاروچكه كان فهاغچكي زور هه يه له بواري كارم نه د له بواره جيا جيا كاندا به تايبه تي خویندنه وه ي حداد له هه موو بواريكيش كريكاريش جاري وا هه يه په يژه هه لگريكيش زهرووره، بو يه نه مه ي بو زياد بكرت و بو ي هه بيت به گريبه ست فهرمانبه ر دابمه زرينن له كاتي فهاغدا، زور سوپاس.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

فهرمانبه ر؟

بهريز عثمان على سمايل:

به لي.

بهريز د. رپواز فائق حسين / سهروكي په رله مان:

سوپاس، فهرموو كاك شاخه وان.

بهريز شاخه وان رؤوف مصطفى:

بهريز سهروكي په رله مان.

ليره ش ته قريبه ن جاريكي ديكه وه كو براي بهريزم كاك به ختیار ئيشاره تي پيا وه كو پيشتر له ماده دي (۸) هاتووه ليره ش تا راده يه كي زور دووباره بوته وه ياني به پرواي من نه و پيويستي به

سیاغەییەکی تر ھەییە و دەستکاری بکری، وە چونکە صلاحیەتی کردنی ڤاویژکارو شارەزا لێرە نییە، چونکە صلاحیەتەتە کە تا چەندەو دیاری نەکراوە چەند ڤاویژکار بوونە جەنابی وەزیر بۆی ھەییە چەند ڤاویژکار داخیل بکات یان دایینی وە لەگەڵ شارەزا چەند ئەو بەکات، تارا دەییە ک ئەو ماددە لەگەڵ ماددە (۸) یانی وەکو یەك ھاتووە یانی ئەو پێویست دەکات جاریکی دیکە سیاغەییەکی بکری، وە پشتیوانی قسەکانی کاک بەختیار دەکەم، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ڤیواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک یاسین.

بەرپز یاسین خضر طە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش ھەر پشتگیری قسەکانی کاک شاخەوان و کاک بەختیار دەکەم، بەلام کاک علی ڤوی ڤوونکردنەو ھەمان داتی ئیحتمالمان ھەییە پیمان خۆشە ئاوابیت، من پیم خۆشە ھەموو کەس مەعاشی بدریتی ئەگەر بەنووسین نەبیت چۆن ئەبیت بۆخۆی بەمیزاجی خۆی کاک ئاواہ.

بەرپز د. ڤیواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

یەعنی چۆن؟

بەرپز یاسین خضر طە:

کاک علی قسەکی کرد، کە ئەمە ئیحتیمالی ئەو ھەمان ئەو ھە کردووہ کە بتوانی ڤاویژکار بێنیت، ئاخر ئەو نابیٹ دەبیت شت بە نووسین بیٹ، بۆیە من پشتگیری قسەکانی کاک شاخەوان و کاک بەختیار دەکەم..

بەرپز د. ڤیواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ ئیمە ئەگەر دواي بەرپز وەزیر ڤوونکردنەو ئەدات، بۆ ئەو نییەتە ی کە لیژنە ھەببووہ بمانەویٹ وازحتر یکەین ئەتوانین نەصەکە وازحتر یکەین، واکەین کە ئەو مانایە بدات کە کاک علی ئەیەویٹ، بەلام با جاری گوی لە بەرپز وەزیر بگرین، زۆر سوپاس.

بەرپز ابوبکر عمر عبداللە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من ھەرچەندە لە ماددە (۳) و (۸) باسی ڤاویژکار کراوە، بەلام بوونی ئەم ماددەییە مانەوہی بە زەرور دەزانم، بەلام ئەمە ی بۆ زیادبکریٹ دواي پەییوہستە بە وزە ی کارەبا بۆ ئەرکیکی دیاریکراو بابەتیکی دیاریکراو.

دوو: شیوازی گریبەست لەگەڵ ڤاویژکار و شارەزایان و ژمارە و پسپۆری و ماوہی گریبەستە کە بەرپنمای رپکبخریٹ کە ئەو بۆ مووھیمەییەکی دیاریکراو، زۆر سوپاس.

بەرپز د. ڤیواز فائق حسین / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دکتۆرە گەلاویژ.

بەرپز گەلاویژ عبید عثمان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (۹) من پیم باشە لەجیات ی وەزیر بنووسریٹ ئەنجومەنی وەزارەت بەگوێرە ی پێویست وەزارەت بۆی ھەییە گریبەست بکاتن، وە ھاوڤام لەگەڵ قسەکانی کاک بەختیار پێویستە دیار

بكریت، بەلام لېره هېچ پېناسەيەك بۇ شارازاي خاوهن ئەزموون و پسپوړې نه لەماددەي (۱) كراوه نه لېره، ئايا هەندېكجار زورجار هەيە بازرگانېك هەيە بەهۆي مەنەكەي بەهۆي كارەكەي شارەزايي و پسپوړيەكە زور پەيادەكات، بەلام هېچ ئىختصاصيكي نيبە لە بواري كارەبا، بەلام بەس بەهۆي مەنەكەيەوه ئەو شارەزايەي پەياكردووه ياني شەهادەكي نيبە لەو بواره شتيكي نيبە، بۆيە لېره دەبي ديارى بكریت ياني پېناسەيەك بۇ شارەزاو خاوهن ئەزموون و پسپوړ بكریتن. زور سوپاس.

بەرپز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دکتۆر اسماعيل.

بەرپز اسماعيل على طه :

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگيريا مامۆستا ابوبكرى دكەم، دگەل قى ئىزافيش، ياني بۇ ئەركەكي دياركرى و بۇ دەمەكي دياركرى ياني ئەرك ئى دياركرى بيت وه دەم ئى دياركرى بيت دايە فەكرى نەبيت ئەگەر فەكرى بيتن ئەز بېژم ئيشكالا دى دروست بن، زور سوپاس.

بەرپز/ رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو جەنابى وهزير.

بەرپز كمال محمد صالح/ وهزيرى كارەبا:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

زور سوپاس ئەفە دوو مەوزووعى گەلەك گەلەك ئى جودانە وه گەلەكا پۇنە ئى بەس ئەم نزانم تېكەلېهەكا هەي، لە ماددەي (۸) ئەفە وهختى ئەنجوومەن پيكدىت مە گوتى وهزير بريكار پاووژكار دگەل مديرعام و هەر پسپورهك ياني مەپەلەن ئەفە بابەتنى شاويسە ئەم دى بېژن ئەم موحتاجى مديرعامى يى شونوار بوون، ئەمە چ عقدا دگەل كرينە ئەمە چ راتب دايىنى نە بەس وەرە ئالياتە چارەسەر كرنا قى كيشى چيبە، گوتى قيت ئەم قى تەقيمتى بيننە دەرى پاشى هندی شولى خۇ بکەن چ پيكدىت چار مليون و حەوت سەد هەزار پيكدىت هەتا قى ئالياتى نە ئەقنى بۇ تەئمين كرى ياني چۆن مە نەبووه پاووژكارين مە بۇ چارەسەر كرنا قى كيشە تنى، ئان ئى بابەتەكى ئەم دى بېژم گەرميانە مەحەطەيەكە (۱۶۵) ميگاوات ييت غازى مە دانە ئەرى ئەو (۱۶۵) يەكەم پرسيار دىبېژم چەند راستە لۇ ئيرا هەيە شولى مە نينە ئەز دى وهزارەتا سامانى سرووشتى مديرعامەكى وان دىت داخوازكەن بى بابەتەن چەند غاز هەيە وه نەوعیەتا وى چيبە داچن بريارا خۇ دروست بەدن يەعنى ماددەي (۸) هېچ ئيلتزامەكى دگەل مە نينە، و بۇ دەنگدان ئى بەژدارنينە دگەل مە چنى وهكى بېژن راييا خويا فەنى دەربارى وى بابەت دەداتە مە ماددەي (۹)...

بەرپز د. رېواز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز وهزيرى كارەبا بۇ ئەوهى بزائن ئەمە نەصيكي ئابوورپە ئامانجەكە دەپيكدىت يەعنى برپگەي (۴) لە ماددەي (۸) هەر لايەنيكي پەيوەندى داريان شارەزايەكى پسپوړ كە وهزير لە ناوهوه يان دەرەوه وهزارەتەوه دەستنيشانی دەكات و بەژدارى كۆبوونەوهكانى ئەنجوومەنى وهزارەت دەكات بى ئەوهى مافى دەنگدانى هەبيت كيشەكە چارەسەر دەكات...

بەريز كمال محمد صالح / وهزيرى كارەبا:

تەبعەن بەلئى بى ھىچ ئىلتىزامەكا مالى ژكەفتە سەريان چ عقدا من دگەل ناكەم..

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى ئەو ھەش ئىزافە كەين...

بەريز كمال محمد صالح / وهزيرى كارەبا:

بەلئى، ماددى (۹) تەبعەن ئەقە بۆ يانى ئەز بېژم پەيوەندىيەت قووت مە دگەل لىژنا وزە مە يىت ھەين وديسان مە دگەل لىژنا ياساى ژمە ئەقە گوتى، ئەقە تەقريبەن دوو سالا، سالاك و دە ھەيقە، ئى كابينى بى ھىچ راويژكارەك مە نەھىنايە، ھەمە چ گريپەستيش لەگەل نەكرينە بەس ھاتوچوو ئەم دىيژم بابەتەكا مەھتەكى كاهرەبايى ھەبيتن، ئەم شارەزايى نينە وكو وەزارەت، چونكە ھىچ مەھتەكى كاهرەبايى پشتكى دوكان و دەربەنديخان نەھاتينە دانان، ئەز موحتاجى يان كۆمپانايەكى راويژكارى يان راويژكارەكى مە بۆ فەرترەكى موحدەدەد و جەھەكى موحدەدەد راتبەكى موحدەدەد ھەتا ئەو خلاص يىت و ئەو ف راويژكارە ھىچ علاقەكى ب مە نينە، تنى بۆ سەرپەرشتيارە ئى پرۆژەيى و ديڤ مواسەفاتى فەنى بيتە جى بەجى كرن.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريز وهزيرى كارەبا بەرمەبنای ئەو ھى ئەندامانى پەرلەمان وتیان بزانه ئەو ھەتوانى ئىشەكەى ئپو ھەكەت؟ وهزير بەگوپرەى پيويستى وەزارەت بۆى ھەيە بە شپو ھى كاتى و بۆ ماو ھى ديارى كراو گريپەست لەگەل ژمارەيەك راويژكار و شارەزاي خاوەن ئەزموون و پسپورى لە بوارى تايبەت بە وزەى كارەبا بۆ ئەركيكي ديارى كراو بە پيى ئەو ريكسازيانەى لە ھەريم كاريان پى ئەكرىت ھەكەت.

بەريز كمال محمد صالح / وهزيرى كارەبا:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دروستە، ھىچ كيشە نيبە.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو ماددەى (۱۰).

بەريز گليزار رشيد حاجى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۰): ئەو كۆمپانايانەى مۆلتیان پى دراو ھى يان گريپەستيان لەگەل كراو ھە بوارى كارەبا تەنيا بە رەزامەندى وەزارەت ئەتوان دەست لە كارەكانيان ھەلگرن، ئەو ھەش بە پەيرەويك ريكتەخرىتەو ھەكە ئەنجومەنى وەزيران دەريئەكەت.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە؟ (مامۇستا ابوبەكر، شيرين خان، شايان خان، ئاشنا خان، شىخ ظاھر، كاك چيا، كاك ياسين)، فەرموو كاك ياسين.

بەريز ياسين خضر طە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەلئى ئەو كۆمپانايانەى مۆلتیان پى دراو ھى يان گريپەستيان لەگەل كراو ھە بوارى كارەبا تەنيا رەزامەندى وەزارەت ئەتوان دەست لە كارەكانى ھەلگري، ئەمەش بە پەيرەويك ريكتەخرى، كۆمپانايە ھەيە چۆن ئەبى بەس وەزارەت رى پى بدات، ئەگەر بيتە كوردستان لەوانەيە ژينگە

تېكىدات، كاك سەروان جوانى قسە كرد، ئەبى رەزامەندى ئەنجومەنى ۋەزىرانى لەسەر بى نەك ۋەزارەتەكە، جادە ۋ كۆلان ھەلدەكەنن، چاكى ناكەنەو، ئەبى بە رەزامەندى ئەنجومەنى ۋەزىران بى نەك ۋەزارەت.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو ئاشنا خان.

بەريز ئاشنا عبدالله قادر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش ھەمان تېيىنىم ھەيە، ئەو ماددەيە دووبارەيە، لە ماددەيە (۴) بىرگەي (۵، ۸) باس كراوہ.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوان لاياندا، بۇ ئەوہى ماددەيەكى سەربەخۆي ھەيىت، كاك شېخ زاھىر فەرموو.

بەريز زاھەر محمد على حسين:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو كۆمپانىيانەي مۆلەتيان پى دراوہ يان گرىبەستيان لەگەل كراوہ لە بواری كارەبا تەنيا رەزامەندى ۋەزارەت ئەتوانى دەست لە كارەكانى ھەلگىرى، ئەمەش بە پەيرەويك ريكتەخرى كە ئەنجومەنى ۋەزىران دەريئەكات، تېيىنم لەسەر ئەوہيە كاتى كۆمپانىيايەك عەقدىك ئەكات لەگەل ۋەزارەت، ئەو مەرجانەي لە ناوہرۆكى عەقدەكە ھاتووہ كۆمپانىياكە پابەندە بەو مەرجانە، بەپىي قاعيدەي (العقد شريعة المتعاقدين)، ئەگەر مەرجەكان جى بەجى كرد كۆمپانىياكە بۆي ھەيە ھەلوہ شىئىتەوہ يان كار نەكات، بۆيە پيشنيار ئەكەم رەزامەندى ۋەزارەت ئەتوانن لە كارەكانيان، رەزامەندى ۋەزارەت لابرئ بەو شىئوہيە (ئەو كۆمپانىيانەي مۆلەتيان پى دراوہ يان گرىبەستيان لەگەل كراوہ لە بواری كارەبا تەنيا بە جى بەجى كردنى بىرگەكانى گرىبەست ئەتوانن دەست لە كارەكانيان ھەلگىرن كە بە پەيرەويك ريكتەخرى ئەنجومەنى ۋەزىران ريكتى ئەخات.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك چيا.

بەريز چيا حميد شريف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش ھەمان تېيىنىم ھەبوو، دگەل ھندى مە كو بە پەيرەويك ريكت ئەخرى، دووماھى بىتە نقيسين، ئەنجومەنا ۋەزىران دەربەكەتن ۋ گەنگى ۋ چ زەمان دەست نيشان نەكريە.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو مامۆستا ئەبو بەكر.

بەريز ابو بەكر عمر عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو سىغەيە ھەست ئەكەم پەيوەندى بە كۆمپانىياكەوہ ھەيە، راستە ئەلى بە رەزامەندى ۋەزارەت، واتە كە دەستى ھەلگىرت، بۆيە بە راي من ھەلوہ شاندىنەوہ ۋ نوئى كردنەوہي مۆلەتەكەش نەك دەست ھەلگىرتن تەنيا ئەبى بە رەزامەندى ۋەزارەت بى، دوو، ئەو بابەتە قانوون ھەيە بۇ عقود، ناكرى بە پەيرەو بى، ئەبى بە پىي ياسا بەركار بى، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو شيرين خان.

بەريز شيرين امين عبدالعزيز:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەپيى ئەو ماددەى ھەيە ھەمان تېببىنى ئاشنا خانم ھەيە، دووبارەيە، ئيمە پيشنيارى ئەو ھەمان
کرد ئەو دوو بېرگەيە لېك بدرئ.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دكتورە شايان.

بەريز د. شايان كاك صالح محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

وھكو شيرين خان باسى کرد تەعامول لەگەل ئەو وەرەقانە دەكەين كە لەبەردەستمانە، بەريزان
لە ليژنە دەستيان خۆش بى، تېببىنيەكانيان ھەندئ جار لە ناو جەلسە سەرلېشپواوى دروست
ئەكات، ئەوان شتيك ئەلېن و ئيمەش شتيكى تر ھەيە لە وەرەقەكان، ماددەى (۱۰) بېرگەى (۴، ۵،
۸) لە ماددەى (۴) دووبارەيە، ئەبى رېك بخرئ يان لەوئ يان لېرە، پشستگيرى شيرين خان و ئاشنا
خان ئەكەم، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ديارە تەبع كرابوو يەو، ئەگەرنا لە كاتى خوئندنەو ھەكو پېست كراو، فەرموو ماددەى (۱۱)،
فەرموو بەريز وەزير.

بەريز كمال محمد صالح / وەزيرى كارەبا:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو بابەتە كە ليمەيەكى كەمە، بوارى بەرھەمھېنانى كارەبا تئى ئەو وشە زياد بكرئ ئەو
ئيشتيباھە نامېنى، يەعنى ئەو كۆمپانيا مۆلەتى پى دراوھ يان گريبەستى لەگەل كراوھ لە بوارى
بەرھەمھېنانى كارەبا، ئيمە وھكو وەزارەت بەرپرسيارىيەتى لەسەر شانى ئيمە، كۆمپانياى ماس
چوار ھەزار ميگەواتى كارەبا لە ھەرئيمى ھەى، يەعنى شتەكى ياسايى نەدیت، وشەى
بەرھەمھېنانى كارەبا، (۲۳۸) مەحەتە ھەيە، بەلام چوار ھەزار ميگەوات لای يەك موستەسميرە،
ل بوارى بەرھەمھېنانى كارەبا زەمانەتەكى زياترە تا بتوانين دگەل موستەسمەرەكانى
بەرھەمھېنانى كارەبا كۆنترۆليان بکەين، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ليژنەكان گوئيان لە بەريزت بوو، وشەى بەرھەمھېنانى بۆ زياد بكرئ، فەرموو دكتور بزار.

بەريز بزار خالد عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لاى خۆمان نووسيمان، ئەو ماددەيە موستەقىل نەبوو، پيشتر لە راپورتەكە ھەبوو، لە پرۆژەى
ھكومتەيش ھەبوو، لېرە بە دارشتنيكى تر كەردمانە ماددەيەكى سەرەخۆ، ھەندئ جار

تەۋزىحات ۋا بزانم خەلەل لە لیژنە تاییبەتمەندەکان نییە، كاك عەباس كە راپۆرتەكەى ئەخویندەووە یەكسەر باسى كرد ئەوانەى تر مەسح ئەكەین دووبارەییە، بەرێز سەرۆكى پەرلەمان لێرە نەبوو، جیگرەكەى كە ئیدارەى جەلسەى ئەكرد جاریكى تر تەۋزىحم دا، بېرگەى (۴، ۸) ئەو فەقەرەییە زیادە، بەلام هەندى جار تەۋزىجیش ئەدەین زیاتر (۱۰) ئەندام پەرلەمان دووبارەى ئەكات.

بەرێز د. رېۋاز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو ماددەى (۱۱).

بەرێز علی حەمە صالح:

بەرێز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۱): یاسای ۋەزارەتى كارەباى هەریمی كوردستان_عیراق ژمارە (۵) ی سالى (۲۰۰۶) هەلەدەۋەشپتەووە و گشت ئەو رېنمایانەى پالپشت بەو یاسا دەرچوون كاریان پى ئەكرى، ئەگەر ناكۆك نەبن لەگەل حوكمەكانى ئەو یاسایە.

بەرێز د. رېۋاز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى هەییە؟ فەرموو كاك حیکمەت.

بەرێز حكمت محمد عبو زید:

بەرێز سەرۆكى پەرلەمان.

ئیشارەت درایە كو یاسایى ژمارە (۵) ی (۲۰۰۶) بپتە هەلەوشاندن، ئەو رېنمایییە ئەگەر ناكۆك نەبن، ئیشارەت پى داتن كو كار پى دكەتن، بەس مادام دپتە هەلەوشاندن، پى باشە ئەو برگی دووى نەمیتن، سوپاس.

بەرێز د. رېۋاز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك شیخ زاھیر.

بەرێز ظاهر محمد علی حسین:

بەرێز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگیری رای كاك حكمت ئەكەم، ئەگەر یاسا ئەسلیەكە هەلەوشایەووە رېنمایییەكانیش هەلەوشپتەووە.

بەرێز د. رېۋاز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو بەرێز ۋەزیر.

بەرێز كمال محمد صالح / ۋەزیری كارەبا:

بەرێز سەرۆكى پەرلەمان.

لەبەر ئەوێ ئیمە لەسەر ئەساسى قانونى (۵) (۲۰۰۶) ئیشى خۆمان كردیە، سزایە، پیدانى كارەبا، ئەگەر ناكۆك نەبن باش نییە نەمپنیتن.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

يەنى تا رېنمايى تازە دەرئەچى ئەو رېنمايىيە ئەگەر ناكۆك نەبى لەگەل ئەو ياسا نوپىيە ئىشى پى ئەكرى، بەلام كە رېنمايى نوپى بە گوپرهى ياسا نوپى دەرچوو ئەوانەى تر هەلدەو شىتەو، فەرموو ماددەى (۱۲).

بەريز على حمە صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۲): كار بە هيچ دەقيكى ياسايى يان بريارىك ناكۆك لەگەل حوكمەكانى ئەو ياسايە ناكرى.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى هەيە؟ فەرموو سەرچنار خان.

بەريز سەرچنار احمد محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر دارشتنەكەى بەو شىوازه بيت (كار بە هيچ دەقيكى ياسايى يان بريارىك ناكريت كە لەگەل حوكمەكانى ئەو ياسايدا ناكۆك بيت).

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو دواتر.

بەريز على حمە صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۳): پىويستە لەسەر وەزير رېنمايى پىويست بۆ ئاسان جى بەجى كردنى حوكمەكانى ئەو ياسايە دەرېكات.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى هەيە؟ فەرموو كاك هەلكەوت.

بەريز هەلكەوت انور خليفە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پىويستە لەسەر وەزير رېنمايى پىويست بۆ ئاسان جى بەجى كردنى ئەو ياسايە دەرېكات، دوو پيشنيارم هەيە، يەكەم ئەلى پىويستە لەسەر وەزير، وەزير لابرئى بكرىتە وەزارەت، ئەگەر مايەو وەزير لەگەل ئەنجومەنى وەزارەت رېنمايى دەرېكات.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك رزگار.

بەريز رزگار محمد محمود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پىويستە وەزير لەگەل وەزارەت، پشتگيرى كاك هەلكەوت ئەكەم.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان وەزىر ئىمزاى ئەخىر ئەكات، بېگومان لەگەڵ ئەنجومەنى وەزارەت كۆئەبنەو و بە ناراستە و خۆ رەزامەندى ئەنجومەنى وەزىرانىش وەرئەگرن، مەبەست لە ئىسدارە. فەرموو ماددەى (۱۵).

بەريز على حەمە صالح

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۴): پېويستە لەسەر ئەنجومەنى وەزىران و لايەنە پەيوەندارەكان حوكمەكانى ئەو ياسايە جى بەجى بكەن.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو ماددەى (۱۵).

بەريز على حەمە صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (۱۵): ئەو ياسايە لە رېكەوتى بلاوكردنەو وەى لە رۆژنامەى فەرمى وەقائىعى كوردستان جى بەجى ئەكرى.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى هەيە؟ فەرموو هۆيەكانى دەرچوواندن.

بەريز على حەمە صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

هۆيەكانى دەرچوواندن.

لەبەر بايەخى وزەى كارەبا لەسەر ژيان و تەندروستى گشتى هاوئىشتيمانىان و كارىگەرى لەسەر ژيىرخانى ئابوورى و رېكخستنەو وەى كارەكانى وەزارەت بە هۆى گرنگى ئەو چالاكيانەى كەرتى گشتى بە تايبەت پيى هەلدەستى و بو هپنانەدى ئامانجى وەزارەت و بەجى گەياندى ئەركەكانى ئەو ياسايە درچووئىرا.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى هەيە؟ فەرموو حەسيبە خان.

بەريز حسيبە سعيد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پيم باشە بەو شپووى لى بكرى (لە پيناو گەشەپيدان و پالپشتى كردنى كەرتى كارەبا و بايەخى وزەى كارەبا لەسەر ژيان و تەندروستى گشتى هاوئىشتيمانىان و كارىگەرى لەسەر ژيىرخانى ئابوورى و رېكخستنەو وەى كارەكانى وەزارەت بە هۆى گرنگى ئەو چالاكيانەى كەرتى گشتى و تايبەت كە پيى هەلدەستن و پالپشتى كردن و هاندانى فرە سەرچاو وەى وزەى كارەبا و رېگىرى

کردن له سهرپيچي كردن و زيده روځاري بو سهر توره كاني كاره با و هينانه دي ئامانجه كاني
وهزارهت به جئ به جئ گه ياندى ئهركه كاني ئه و ياسايه ده رچووينا.
به ريزد. ريواز فائق حسين / سه روكي په رله مان:
به ريزان ئه نداماني په رله مان، ئيمه تا دواي چه ژني پيروزي ره مه زان دانيشتنى تر ئه نجام ناده ين،
داوا له ليژنه ي ياسايى و ليژنه ي پيشه سازى و وزه ئه كه ين بو دانيشتنى يه كه مى دواي جه ژن
خويندنه وهى سيبه م و دهنگدان ئاماده بكن، سوپاستان ده كه ين.

د. ريواز فائق حسين
سه روكي په رله مانى
كوردستان - عيراق

هيمن هه ورامى
جيگري سه روكي په رله مانى
كوردستان - عيراق

منى نبى قهوچى
سكرتيرى په رله مانى
كوردستان - عيراق

پەروەردەيە لە ھەريئى كوردستان، ئىمە ياداشتىكىمان داوھتە سەرۆكايەتى پەرلەمان داوامان
كردووھ چەند ھەفتەيەك بەر لە ئىستا

بەريئى د. رىواز فائق حسين/سەرۆكى پەرلەمان:

كاتەكەت تەواو، تۆ پرسیارت كردووھ دەبى چاوەريئى جواب بكەي، سەبارەت بە ياداشتەكەتان
ئىمە ناردبوومان بۆ حكومەتى ھەريئى كوردستان، ئەوان وەلاميان داينەوھ كە ئەو سېشەمەي
ئىمە داوامان كردووھ ناتوانن سېشەمەي دواتر ئەتوانن، بەريئان لە پەرلەمانى كوردستان
سەرۆكى فراكسيۆنەكان پييان وابوو ئەو ھەفتەيە ھەفتەي جەژنە لەبەر ئەوھ چوارشەمە
دەبووھ عارفە، دوئيئى جاريئى تر داوامان كردۆتەوھ كە ئەو دانىشتنەي كە تايبەتە بە رەوشى
پەروەردە و خوئيئىنى بالآ لە ھەريئى كوردستان بپيار بوو وەزبەرەكان بين و بەھۆي جەژنەوھ دوا
كەوتن، داوا دەكەين لە سەرەتاي مانگى شەشدا ئامادەي دانىشتنەكاني پەرلەمان ببن، كاك
(ريئىنگ)، فەرموو.

بەريئى ريئىنگ محمد محمد:

بەريئى سەرۆكى پەرلەمان.

لگۆريئى ماددى (٥٦) ئەز تيدا ئاخقم، ھەرچەندە ھەقاليئىت من كاك (حكمت)، (گليزار) خانى باسى
وان پيشيئىلكارى و ئان شەر و پيكدادانين تيئەنە كرن دناف بەينا پەكەكە و حكومەتا تريكادا
لدەقەرئىن مە، مە سالآچووي ئى لكوئبوونا پەرلەمانى يا (٦/٢٩) بپيار ھاتە دانا سى ليئنا ھاتنە
پيئى ئينان بۆ ھەندىئى سەرەدانا ئى سنوورى بكەن، ئەقە ليئنا بكارىئى خو رابوون و ياداشتەك دايا
سەرۆكايەتيا پەرلەمانى، گەلەك پيشنيار ئى تيدا بوون، ديتن تيدا بوون، زبان ئى كەقتى
تيدا بوون، ھۆكار تيدا بوون، ھەتاكو نووكە مە ھيچ بەرسقەكى لسەرۆكايەتيا پەرلەمانى
نەديتبيە، ھەندەگ شوان گرئىداي ھيكمەتا عيراقى بوون، ھەندەك ژگرئىداي ھيكمەتا كوردستانى
بوون، بخۆشحاليقە قئىگافى پاسەوانى سنوورى ھەندەك ھيئى ئينايەنە وان سنوورا بەلى لگەر
ويئى ئى رۆژانە خەلكى گوندا زەرەمەند دبن و كو ژبەر دبن ژگونديئى خو، زەرەر و زيانيئىتى
خەلكى لازمە بيئە قەرەبوو كرن، سوپاس.

بەريئى د. رىواز فائق حسين/سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس، كاك (ريئىنگ) ياداشتەكەي بەريئان ئاراستەي ليئنەي تايبەتمەند كراوھ، ئەو
بەشەشى پەيوەندى بە حكومەتەوھيە ئاراستەي حكومەتى ھەريئى كوردستان كراوھ، دەست بە
جيبەجيكردنى بركەيەكى ترى بەرنامەي كارى كوئبوونەوھ دەكەين، بەريئى سەرۆكى ليئنەي
ياسايى، فەرموون.

بەريئى عباس فتاح صالح:

بەريئى سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواي گەورە.

بۆ سەرۆكى پەرلەمان

بابەت/ راپۆرتى دەنگدان

ليئنەي كاروبارى ياسايى و ليئنەي ووزە و سامانە سروشتيەكان و پيشەسازى و بازرگانى رۆژى
يەك شەمە ريكەوتى (٢٠٢١/٥/١٦) كاتژمير (٦) ي ئيوارەي كوئبوونەوھى ھاوبەشيان ئەنجامدا بۆ

تاوتويۇكردن و داراشتنه وهى ئه و پيشنيارانهى كه له لايهن ئەندامانى پەرله مانه وه پيشكەش
كراوه له دانىشتنى خویندنه وهى دووه مده سەبارەت به پرۆژه ياسای وهزارهتى كاروبار له
هەرئىمى كوردستای عىراق، دواى گفوتوگۆكردن هەردوو لىژنهى تايبه تمه ندى گەيشتنه ئەم
ئەنجامهى خواره وه:

سەبارەت به ناو نیشان هىچ پيشنيار نيه وهك خۆى.

بەرپز د. رىواز فائق حسين / سەرۆكى پەرله مان:

بەرپزان ئەندامانى پەرله مان سەبارەت به ناو نیشان هىچ پيشنيازىك نيه وهك خۆى، هەر
ئەندامىكى بەرپزى پەرله مان له گەل ئەوهيه وهك خۆى دەنگى پى بدريت با بفرمويت دەست
بەرز بکاته وه؟ به دەنگى (۷۷) ئەندامى پەرله مان پەسەند کرا. ...

بەرپز عباس فتاح صالح:

..... سەبارەت به ماددهى (۱) دوو پيشنيار ههيه:

ماددهى (۱): دوو پيشنيار ههيه، ماددهكه وهك خۆى تەنيا برگه يهك له زنجيرهى نۆيه م زياد بكرى،
به و پييهى زنجيرهى برگه كانى گۆرانكارى به سەردا ديت و به م شيوه يه:
نۆيه م / وزه نويبونه وه كان به مانا و ليكدانه وه ديت بۆ وزه ي پاك كه له سەرچاوه سروشتيه كان
دەستەبەر دەكرىت، كه به ره مه پنيان پەيوهسته به شوين و كاته وه و وزه ي هايدەر و پاوهر
ئيتتۆرباينى باى وزه ي خۆر يان هەر جورىكى نوپى وزه كه له پرۆتۆكۆلى وهزارهتى كارەبا
دانپيدانراو بيت.

پيشنيارى دووه م / ماددهكه وهك خۆى.

پينا سه:

ماددهى يه كه م / بۆ مه به ستي حوكمه كانى ئەم ياسايه ئەم دەسته واژانهى خواره وه ماناكانى
به رامبهريان ده گريته وه:

۱- هەرئىم: هەرئىمى كوردستان- عىراق.

۲- وهزارهت: وهزارهتى كارەباى هەرئىم.

۳- وهزير: وهزيرى كارەبا.

۴- ئەنجومه ن: ئەنجومه نى وهزيران.

۵- به ره مه پنيان: به ره مه پنيانى وزه ي كارەبا.

۶- گواستنه وه: گواستنه وهى وزه ي كارەبا به هيلى (۳۳) كيلۆقۆلت به ره وه سەر.

۷- دابه شکردن: دابه شکردنى وزه ي كارەبا له ريگه ي تۆرى ناوه ندى له هيله كانى (۳۳-۰۴) (۱۱-۰۴) و
(۰۴) كيلۆقۆلت به ره وه خوار.

۸- وزه: وزه ي كارەبا.

۹- كۆنترپۆل: كۆنترپۆلى سەر تۆرپه كانى كارەباى هەرئىم.

۱۰- هاوبه شه كان: هەر به شداربوويك كه گرپدراوى تۆرپه كانى كارەبا بيت به مه به ستي وه رگرتنى
وزه ي كارەبا له ريگه ي پيوهرى كارەبا وه.

۱۱- تۆرپه كان: پيکهاته كانى كارەبا له هەردوو سيكتەرى گواستنه وه و دابه شکردن ده گريته وه.

۱۲- ویستگه کانی به ره مهینان: سه رجه م ویزگه کانی به ره مهینانی کاره با له ههردوو کهرتی تایبته و گشتی.

به ریژ د. ریواز فائق حسین / سه روکی په رله مان:

به لئی به ریژان سه بارهت به مادهی (۱) تهنها دوو پیشنیار ههیه، هه رئه ندامیکی به ریژی په رله مان له گه ل پیشنیازی یه که مه؟ سی که سی له گه له، هه رئه ندامیکی به ریژی په رله مان له گه ل پیشنیازی دوو مه وهك خوی؟ به دهنگی (۷۰) ئه ندامی په رله مان په سه ند کرا.

به ریژ عباس فتاح صالح:

سه بارهت به مادهی (۲) شهش پیشنیار ههیه:

پیشنیاری یه که م / ماده که وهك خوی ته نیا له گه ل ئه م گۆرانکاریانهی خواره وه له برکه کانی یه که م و سییه م و پینجهم دا به م شیوهیهی خواره وهیه: یه که م / دابینکردن و په ره پیدانی وزه ی کاره با به گوپره ی پیداو یستییه کانی گۆمه لگه و ئابووری و نیشتیمان.

سییه م / پالپشتی کردن و هاندان بۆ فره سه رچاوه کردنی وزه ی کاره با.

پینجهم / ریگه گرتن له به هه دهردانی کاره با و قورخکاری و زیده روپی کردن له سه ریان و به ده سته وه بوونی نرخه کان.

پیشنیاری دووهم / ماده که وهك خوی ته نیا له گه ل ئه م گۆرانکاریانهی له برکه کانی چواره م و شه شه م ئه م ماده یه به م شیوهیهی خواره وه:

چواره م / ریچکستن و دامه زراوه یی کردنی گشت چالاکییه کانی په یوه ست به کاره با له بواری به ره مهینان و کۆنترۆل و گواستنه وه و دابه شکردن و به کارهینانی به و شیوهیهی کارایی و به رده وامی و به ره مهینانی وزده ی کاره با پرکردنه وهی خواست مسۆگه ر ده کات وله گه ل زامن کردنی پاراستنی ژینگه و به ره نگار بوونه وهی ئالوگۆپی که ش و هه وادا.

شه شه م / سزادانی زیده روکار بۆ سه ر تۆره کانی کاره با و هه موو ئه وانیه ی پیشیلکاری یاسا و ریپنماییهی به رکاره کان له هه رییم ده کن له م بواره دا.

پیشنیاری سییه م / ماده که وهك خوی له گه ل ئه م گۆرانکاریانهی خواره وه:

برکه ی دووهم به م شیوه ی لی ده کریت:

دووهم / هاندان و وه به رهینانی ناوخوی و بیانی له بواری کهرتی کاره با و به ره چاوکردنی به رژه وهندی گشتی.

دووهم / برکه ی شه شه می ئه م ماده یه لابی ری.

پیشنیاری چواره م / ماده که وهك خوی ته نیا له گه ل ئه م گۆرانکارییه له برکه کانی دووهم و سییه م دا به م شیوهیهی خواره وه:

دووهم / هاندانی وه به رهینانی ناوخوی و بیانی له بواری کهرتی کاره با و به به ره چاوکردنی به رژه وهندی گشتی.

سییه م / پالپشتی کردن و هاندانی فره سه رچاوه یی وزه ی کاره با و وزه نویبوونه وه کان و وزه ی چیگره وه.

پیشنیاری پینجهم / ماده که وهك خوی:

ئامانجەكان / ماددەى دووھەم:

ئامانجەكانى ئەم ياسايە بریتىن لەمانەى خوارەوھ:

۱- پەرەپیدانى وزەى كارەبا بە گوێرەى پیداو یستییەكانى كۆمەلگە و ئابوورى نیشتمانى.

۲- ھاندانى وەبەرھێننى ناوخۆیى و بیانى لە بواری كەرتى كارەبادا.

۳- پالپشتى كردن و ھاندانى فرەسەرچاوەیى وزەى كارەبا.

۴- رپكخستنى گشت چالاكییەكانى پەيوەست بە كارەبا لە بواری بەرھەمھێنان و كۆنترۆل و گواستەنەوھ و دابەشكردن و بەكارھێنان بەو شیوہیەى كارایی و بەردەوامى بەرھەمھێننى وزەى كارەبا پركردنەوھى خواست مسۆگەر دەكات لەگەل زامنى كردنى پاراستنى ژینگە و بەرھەنگار بوونەوھى ئالوگۆرى كەش و ھەوادا.

۵- رپگەگرتن لە بەھەدەردانى كارەبا و قۆرخكارى و بەدەستەوھبوونى نرخەكان.

۶- سزادانى زیدەرپۆكار بۆ سەر تۆرەكانى كارەبا.

پیشنیاری شەشەم / پیشنیاری ھەردوو لیژنەى تاییبەتمەند:

بەپێى ئەو دەسەلاتەى ماددەى (۹۱) (بەرگەى چوارەم) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان كە بە لیژنەى ئاسایی و تاییبەتمەند دراوھ ئیئەمە لە كۆبەندى ئەو بژاردانەى پیشنیار كراون و لەلایەن ئەندامانى پەرلەمان لە دانیشتنى خویندەنەوھى دووھەم دا ئەم پیشنیارە دەخەینەپروو و داوا دەكەین بخریتە دەنگدان.

ماددەكە وەك خۆى تەنیا بەرگەى چوارەم و شەشەم بەم شیوہى لى بكرى:

چوارەم / رپكخستنى گشت چالاكییەكانى پەيوەست بە كارەبا لە بواری بەرھەمھێنان و كۆنترۆل و گواستەنەوھ و دابەش كردن و بەكارھێنان بەو شیوہى كارایی بەردەوامى بەرھەمھێننى وزەى كارەبا و پركردنەوھى خواست مسۆگەر دەكات لەگەل زامنى كردنى پاراستنى ژینگە و گەياندى وزەى كارەبا بۆ ھەموو جیگا و ناوچەىەكى ھەریمی كوردستان.

شەشەم / پیبژاردن و زیدەرپۆكار بۆ سەر تۆرەكانى كارەبا.

بەرپز د. رپواز فائق حسین / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى، بەرپزان ماددەى (۲) شەش پیشنیاز ھەیە، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەل پیشنیازى یەكەمە؟ دوو بەرپزى لەگەل، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەل پیشنیازى دووھەمە؟ كەسى لەگەل نییە، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەل پیشنیازى سێیەمە؟ دوو ئەندامى لەگەل، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەل پیشنیازى چوارەمە؟ كەسى لەگەل نییە، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەل پیشنیازى پینجەمە با بفرموى دەست بەرز بكاتەوھ؟ كەسى لەگەل نییە، ھەر ئەندامىكى بەرپزى پەرلەمان لەگەل پیشنیازى شەشەمە؟ پیشنیازى لیژنەى تاییبەتمەند، ھەردوو لیژنەى تاییبەتمەند، سوپاس، بە دەنگى (۷۸) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا.

بەرپز عباس فتاح صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۳) حەوت پیشنیار ھەیە:

پیشناری یه که م/ ماده که وهك خوی له گهل ئه و گۆرانکاریانهی خواره وه له خاله کانی (۱) و (۴) و برگی (یه که م) ی ئه م ماده یه دا به م شیوه یه ی خواره وه:

۱- وه زیر: سه رۆکی بالای وه زاره ته و به رپرسه له ئه رکه کانی و ئاراسته کردنی سیاسه ته کانی و سه رپه رشتی و چاودیڤری کردنی کاره کانی له پښگی برپار و فه رمان و پښماییه کانی له گشت ئه و بابه تانه ی په یوه ندارن به ئه رکه کانی وه زاره ت و پښکها ته کانی و ده سه لاته کان و سه رجه م کاروباری ته کنیکی و دارایی و کارگیری، وه زیر ده توانی هه ندی له ده سه لاته کانی له چوارچیوه ی یاسای وه زاره ت به بریکاری وه زاره ت یان به رپوه به ریه گشتیه کان یان هه ر فه رمانبه ریکی وه زاره ت که ده ستنیشانی ده کات بسپیڤریت.

۴- ژماره یه که راپوڤژکار که له چوار که س زیاتر نه بی به و مه رجه ی هه ر یه کیکیان لایه نی که م هه لگری بروانامه ی زانکوی به رای بییت و خاوه ن شاره زایی بییت.

پیشناری دووه م/ ماده که وهك خوی ته نیا خالی سییه م له برگی یه که م دا به م شیوه یه ی لی بکریت:

۳- بریکاری وه زاره ت یارمه تی وه زیر ده دات له سه رپه رشتیکردنی کاروباری وه زاره ت له چوارچیوه ی ئه و ده سه لاتانه ی وه زیر پیی ده سپیڤریت به و مه رجه ی لایه نی که م هه لگری بروانامه ی زانکوی بی له ئه ندازیاری کاره با دا و خاوه نی شاره زایی بییت.

پیشناری سییه م/ ماده که وهك خوی ته نیا خالی (۱) ی برگی یه که می به م شیوه یه ی لی بکریت:

۱- وه زیر سه رپه رشتیاری بالای وه زاره ت و به رپرسه له ئه رکه کانی ئاراسته کردنی سیاسه ته کانی و سه رپه رشتی و چاودیڤری کردنی کاره کانی له پښگی برپار و فه رمان و پښماییه کانی له گشت ئه و بابه تانه ی په یوه نیدارن به ئه رکه کانی وه زاره ت و پښکها ته کان و ده سه لاته کان و سه رجه م کاروباری ته کنیکی و دارایی و کارگیری وه زیر ده توانی هه ندی له ده سه لاته کانی بسپیڤری له چوارچیوه ی یاسای وه زاره ت به بریکاری وه زاره ت یان به رپوه به ره گشتیه کانی فه رمانبه ریکی وه زاره ت که ده ستنیشانی ده کات.

پیشناری چواره م/ ماده که وهك خوی ته نیا خالی (۱) ی برگی یه که م به م شیوه یه ی لی بکری:

۱- وه زیر: سه رۆکی بالای وه زاره ته و به رپرسه له ئه رکه کانی و ئاراسته کردنی سیاسه ته کان و سه رپه رشتی و چاودیڤری کردنی کاره کانی له پښگی برپار و فه رمان و پښماییه کانی له گشت ئه و بابه تانه ی په یوه نیدارن به وه زاره ت و پښکها ته کان و ده سه لاته کانی و سه رجه م کاروباری ته کنیکی و دارایی و کارگیری وه زیر ده توانی هه ندی له ده سه لاته کانی بسپیڤری له چوارچیوه ی یاسای وه زاره ت به بریکاری وه زاره ت یان به رپوه به ره گشتیه کان یان هه ر فه رمانبه ریکی که پله کی له به رپوه به ر که متر نه بییت و یاخود ئه زموون و پسپۆری هه بییت له و ده سه لاته ی که پیی ده سپیڤریت.

پیشناری پینجه م/ ماده که وهك خوی ته نیا خالی (۱) ی برگی یه که م به م شیوه یه ی لی بکری:

۱- وه زیر: سه رۆکی بالای وه زاره ته و به رپرسه له رپښکستن و ئه رکه کانی و ئاراسته کردنی سیاسه ته کانی و سه رپه رشتی و چاودیڤری کردنی کاره کانی له پښگی برپار و فه رمان و پښماییه کانی له گشت ئه و بابه تانه ی په یوه نیدارن به ئه رکه کانی وه زاره ت و پښکها ته کانی و ده سه لاته کانی و سه رجه م کاروباری ته کنیکی و دارایی و کارگیری وه زیر ده توانی هه ندی له

دهسه لاته كانی بسپیږی له چوارچیوهی یاسای وهزارهت به بریکاری وهزارهت یان بهرپوه بهره گشتییه کان یان هر بهرپوه بهرپکی فرمانگه یان هر فرمان بهرپکی وهزارهت دهس تنیشانی دهکات.

پیشناری شه شه م/ ماده که وهك خوی:

پیکهاته کانی وهزارهت

مادهی (۳):

یه که م/ وهزارهت پیک دیت له:

۱- وهزیر: سه رۆکی بالای وهزارهت و بهرپرسه له ئه رکه کانی و ئاراسته کردنی سیاسه ته کانی و سه ره رشتی و چاودیری کردنی کاره کانی له پښای بریار و فرمان و پښماییه کانی له گشت ئه و بابه تانهی په یوه نیدارن به ئه رکه کانی وهزارهت و پیکهاته کان و دهسه لاته کان و سه رجه م کاروباری ته کنیکی و دارایی و کارگیری وهزیر ده توانی هندیك له دهسه لاته کانی بسپیږی له چوارچیوهی یاسای وهزارهت به بریکاری وهزارهت یان بهرپوه بهره گشتییه کان یان هر فرمان بهرپکی وهزارهت که دهس تنیشانی دهکات.

۲- نووسینگی وهزیر فرمان بهرپک به پلهی بهرپوه بهر بهرپوهی ده بات که لایه نی که م هه لگری پروانامه ی زانکویی به رای بیټ و ژماره یه ك فرمان بهر یارمه تی ده دن.

۳- بریکاری وهزارهت یارمه تی وهزیر ده بات له سه ره رشتی کردنی کاروباری وهزارهت له چوارچیوهی ئه و دهسه لاتانهی وهزیر پیی ده سپیږیټ به و مه رجه ی لایه نی که م هه لگری پروانامه ی زانکویی بیټ و خاوه نی شاره زایی بیټ.

۴- ژماره یه ك راویژکار زیاتر نه بن له چوار که س به و مه رجه ی هر یه کیکیان لایه نی که م هه لگری پروانامه ی زانکویی به رای بیټ و خاوه نی شاره زایی بیټ.

۵- بهرپوه بهری گشتی دیوان: بهرپوه بهرپکی گشتی بهرپوهی ده بات و به و مه رجه ی لایه نی که م هه لگری پروانامه ی زانکویی به رای بیټ له یاسا یان کارگیری خاوه ن شاره زایی بیټ.

۶- بهرپوه بهری گشتی بهر مه پینانی وزه ی کاره با: بهرپوه بهرپکی گشتی بهرپوهی ده بات و به و مه رجه ی لایه نی که م پروانامه ی زانکویی به رای بیټ له ئه نذاری و خاوه ن شاره زایی بیټ.

۷- بهرپوه بهری گشتی گواستنه وهی وزه ی کاره با: بهرپوه بهرپکی گشتی بهرپوهی ده بات و به و مه رجه ی لایه نی که م هه لگری پروانامه ی زانکوی به رای بیټ له ئه نذاری و خاوه ن شاره زایی بیټ.

۸- بهرپوه بهرایه تی گشتی دابه ش کردنی وزه ی کاره با له بهرپوه بهرایه تی گشتی بهرپوهی ده بات و به و مه رجه ی لایه نی که م هه لگری پروانامه ی زانکوی به رای بیټ له ئه نذاری و خاوه نی شاره زایی بیټ.

۹- بهرپوه بهرایه تی گشتی پلاندانان: بهرپوه بهرپکی گشتی بهرپوهی ده بات به و مه رجه ی لایه نی که م هه لگری پروانامه ی زانکویی به رای بیټ له ئه نذاری و خاوه ن شاره زایی بیټ.

۱۰- بهرپوه بهری گشتی کاروباری وزه: بهرپوه بهرپکی گشتی بهرپوهی ده بات به و مه رجه ی لایه نی که م هه لگری پروانامه ی زانکویی به رای بیټ له ئه نذاری، کارگیری یان ئابووری یان بازرگانی یان خاوه ن شاره زایی بیټ.

دووم/ له هەر پارێزگایه ك و ئیداره یه كی سه ره به خو له هه ریم به رپوه به رایه تیه كی گشتی كار ه با پیک ده هینریت و هه ر یه كه كیان خاوه ن كه سایه تی مه عنه وی ده ب.

۲- هه ر به رپوه به رایه تیه كی گشتی ها تووه له خالی یه كه می ئەم بر گه یه له لایه ن به رپوه به رپکی گشتی به رپوه ده بر دریت كه به لایه نی كه م هه لگری پروانه می زانكۆیی به رای ی بیت له ئەندازیاری و خاوه نی شاره زایی بیت و فه رمانه رپك به پله ی یاری ده ده ر به رپوه ی به ری به رپوه به ری گشتی یارمه تی ده دات كه به لایه نی كه م هه لگری پروانه می زانكۆیی به رای ی بیت له بواری كارگیری یان یاسایی یان ئەندازیاری و خاوه ن شاره زایی بیت.

پیشناری حه وته م پیشنهادی هه ردوو لیژنه ی تایبه تمه ند: ماده كه كه وه ك خو ی ته نیا خالی یه كه می بر گه ی یه كه م به م شیوه ی لی بکری:

۱- وه زیر: سه رۆکی بالای وه زاره ته و به رپرسه له ئەر كه كانی و ئاراسته كردنی سیاسه ته كانی و سه ره پر هشتی و چاودیری كردنی كار ه كانی له رپگای بریار و فه رمان و رپنماییه كانی له گشت ئەو بابه تانه ی په یوه نیدارن به ئەر كه كانی وه زاره ت و پیکهاته كان و ده سه لاته كان و سه رجه م كاروباری ته كنیکی و دارایی و كارگیری وه زیر ده توانی هه ندیک له ده سه لاته كانی له چوار چیوه ی یاسای وه زاره ت به بریکاری وه زاره ت و به رپوه به ره گشتیه كان بسپیری ت.

به رپز د. رپواز فائق حسین / سه رۆکی په رله مان:

زۆر سوپاس، به رپزان ماده ی (۳) حه وته ی پیشنهاد هه یه، هه ر ئەندامی کی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنهادی یه كه مه با بفه رمی ده ست به رز بکاته وه؟ دوو ئەندامی به رپزی له گه له، هه ر ئەندامی کی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنهادی دوو مه؟ یه ك به رپزی له گه له، هه ر ئەندامی کی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنهادی سه ییه مه؟ كه سی له گه ل نییه، هه ر ئەندامی کی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنهادی چواره مه؟ كه سی له گه ل نییه، هه ر ئەندامی کی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنهادی پینجه مه؟ كه سی له گه ل نییه، هه ر ئەندامی کی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنهادی شه شه مه وه ك خو ی؟ كه سی له گه ل نییه، هه ر ئەندامی کی به رپزی په رله مان له گه ل پیشنهادی حه وته مه پیشنهادی هه ردوو لیژنه؟ به ده نگی (۶۳) ئەندامی په رله مان په سه ند كرا، فه رموون.

به رپز بزار خالد عبدالله:

به رپز سه رۆکی په رله مان.

سه باره ت به ماده (۴) شه ش پیشنهاد هه یه:

پیشناری یه كه م/ ماده كه كه وه ك خو ی ته نیا بر گه ی چواره می ئەم ماده یه به م شیوه یه ی لی بکری ت:

چواره م/ دانانی نرخ له لایه ن وه زیر و لیژنه یه كی تایبه تمه ند له وه زاره ت كه پیکهاتبن له ئەندامانی ئەنجومه نی وه زاره ت گفتوگو و تاو تووی بکری ت و به رز كردنه وه ی بو ئەنجومه نی وه زیرانی هه ریم بو په زامه نیدان له سه ری به و مه رجه ی ئەو بارودوخ و گوپانكار ییانه ی له سه ر تیچووی كار ه با و بژیوی هاوولاتیان و ئابووری هه ریم رووده دن له به رچا و بگری ت.

پیشناری دووم/ ماده كه كه وه ك خپۆ ته نیا بر گه كانی پینجه م و هه شته می ئەم ماده یه بکری ته یه ك بر گه و دارشته وه كه ی به م شیوه یه ی لی بکری ت به زنجیره ی پینجه م:

پېنجهم: پېدانی مۆلەت و گریبەست کردن له گەل کۆمپانیاکانی پسیپور له کەرتی تایبەت بۆ بەگەرخستن و چاکردنەوهی ویزگەکانی بەرھەمھێنان و گۆرپینی کارەبا و تۆرەکانی گواستنەوه و دابەشکردن ھاوردەکردن و ھەناردەکردنی وزە و بەرزکردنەوهی ئاستی و بەرھەمھێنانی وزە کارەباي پاك بۆ پېداووستییەکانی بەرژەوهەندی گشتی له گەل رەچاوەکردنی یاسا و پەیرەو و پێنما بەرکارەکان و پابەندکردنی ئەم کۆمپانیانە بە دەست ھەلنەگرتن لەم مۆلەتانە یېیان دراوھ مەگەر بە رەزامەندی وەزارەت بێت و ئەمەش بەرپێنمایي رێک دەخرێت.

پېشنیاری سېیەم/ ماددەكە وەك خۆی تەنیا له گەل ئەم گۆرانکاریانە ی خوارەوه له برگەکانی چوارەم و پېنجهم و ھەشتەم و سێزدەھەمی ئەم ماددەیدا بەم شێوھەیی خوارەوه:

چوارەم: دیاریکردنی نرخەکانی کارەبا لەلایەن ئەنجومەنێکی راپۆزکاری تایبەت بە رەزامەندی ئەنجومەن و بەرزکردنەوهی بۆ ئەنجومەنی وەزیرانی ھەرێم بۆ رەزامەندیان لەسەری بەو مەرجە ی ئەو بارودۆخ و گۆرانکاریانە ی لەسەر تیچووی کارەبا و بژێوی ھاوولاتیان بۆ ھەرێم روودەدەن لەبەرچاوبگێرین.

پېنجهم: بەرزکردنەوهی ئاستی و بەرھەمھێنانی وزە کارەباي پاك بۆ پېداووستییەکانی بەرژەوهەندی گشتی و مۆلەتدان بە کۆمپانیاکانی بەرھەمھێنانی کارەبا لەسەرچاوە نوێیوھەکان لەگەل رەچاوەکردنی یاسا و پەیرەو و رپنمایي بەرکارەکان و پابەندکردنی ئەم کۆمپانیانە بە دەست ھەلنەگرتن لەم مۆلەتانە یېیان دراوھ مەگەر بە رەزامەندی ئەنجومەنی وەزارەت بێت بە مەرجی ھەبوونی جێگرەوه و ئەمەش بە رپنمایي رێک دەخرێت.

ھەشتەم: پېدانی مۆلەت و گریبەست کردن له گەل کۆمپانیاکانی پسیپور له کەرتی تایبەت بۆ بەگەرخستن و چاکردنەوهی ویزگەکانی بەرھەمھێنان و گۆرپینی کارەبا و تۆرەکانی گواستنەوه و دابەشکردن ھاوردەکردن و ھەناردەکردنی وزە له گەل پابەندکردنی ئەم کۆمپانیانە بە دەست ھەلنەگرتن لەو مۆلەتانە یېیان دراوھ مەگەر بە رەزامەندی وەزارەت بێت لەسەر بنەمای کێپێرکی دا ئەمەش بە رپنمایي رێک دەخرێت.

سێزدەھەم: ئەنجامدانی کپین و فرۆشتن و لێك دەرکردن (مقاصە) بۆ وزە کارەبا نوێیوھەکان بەپێی پېویست و بەرژەوهەندی گشتی.

پېشنیاری چوارەم/ ماددەكە وەك خۆی تەنیا له گەل زیادکردنی دوو برگە بۆ ماددەكە بە زنجیرە ی چواردەھەم و پازدەھەم بەم دارشتنانە ی خوارەوه:

چواردەھەم: ھاندانی ھاوولاتیان بۆ دانانی سیستەمی وزە ی خۆر بۆ مأل و باخ و قیلاکان بە لەبەرچاوەگرتنی خۆرێکی زۆر لە ناوچەكە ی ئیمە و بەمەش ئەرك لەسەر تۆرە نیشتیمانییەکان كەم دەبێتەوه بەمە چەندین ویزگە ی و بەرھەمھێنان بۆ سەر تۆرە نیشتیمانییەکان زیاد دەكات و دانانی رپنمایي بۆ کپینەوهی وزە له ھاوولاتیان له کاتی زیادبوونی.

پازدەھەم: دابەشکردنی کارەباي بەرھەمھاتوو له تۆری نیشتیمانی بە یەكسانی بەسەر ھاوولاتیان دا.

پېشنیاری پېنجهم/ ماددەكە وەك خۆی تەنیا بە زیادکردنی برگەكە له زنجیرە ی چواردەھەم بەم شێوھەیی:

چواردەھەم: بەشداریکردن له دیاریکردنی سیاسەتی وزە له ھەرێمی کوردستان.

پېشنیاری شه شەم/ ماددەكە وەك خۆی:

ئەركەكانى وەزارەت:

ماددە (۴) وەزارەت ئەم ئەركانەى خوارەو لە ئەستۆ دەگریت:

- ۱- بەرھەمھێنان و گواستەنەو و دابەشکردنى کارەبا و دامەزراندن و بەگەرخستن و چاککردنەو و وێزگەكان و بەرھەمھێنان و گۆرپى تۆرەكانى کارەبا.
- ۲- بەگەرخستن تۆرەكانى کارەبا بە شپۆھەيەكى زانستییانە، بە پى ستانداردە نۆدەولەتییەكان لە رینگەى دامەزراندنى سیستەمى گەياندن و مسۆگەرکردنى پارىزگارىکردن لە پیکھاتەكانى تۆرەكانى کارەبا و كەمکردنەو و تىچووھەكان.
- ۳- دەستەبەرکردنى بەرژەوھەندى گشتى و كۆنترۆل کردنى بەكاربردنى کارەبا و مسۆگەرکردن و داينکردنى کارەبا و كەمکردنەو و بەھەدەردانى مافەكانى وەزارەت لە رینگەى دامەزراندنى پروژەى تۆرى زيرەك.
- ۴- ديارىکردنى نرخەكانى کارەبا لەلايەن وەزير بە رەزامەندى ئەنجومەن و بەرزکردنەو وى بۆ ئەنجومەنى وەزيرانى ھەريم بۆ رەزامەندىدان لەسەرى بە و مەرجهى ئەو بارودۆخ و گۆرانكارىيانەى لەسەر تىچوووى کارەبا و بژىوى ھاوولاتیيان و ئابوورى ھەريم روودەدەن لەبەرچاو بگيرين.
- ۵- بەرزکردنەو وى ئاستى وەبەرھێنانى وزەى کارەباى پاك بۆ پىداووستىيەكانى بەرژەوھەندى گشتى و مۆلەتدان بە كۆمپانىياكانى بەرھەمھێنانى کارەبا لەسەرچاو نوپووەكان لەگەل رەچاوکردنى ياسا و پەيرەو رپنمايە بەرکارەكان.
- ۶- گرتنەبەرى ريكارى پيوست بۆ پاراستنى ژينگە و دەستەبەرکردنى سەلامەتى و تەندروستى و گشتى.
- ۷- ريكخستن مىلاكى پيوست و پەرەپىدانى تواناى فەرمانبەران لە رینگەى ناوھەندى راھىنانى پيشەيى و ھاوکارى لەگەل دامەزراوہ فیرکارىيەكان ئەكادىمى و ناوھەندە پىپۆرەكان، يان ريكخراوہ ناوخوايىەكان يان نۆدەولەتییەكان.
- ۸- پىدانى مۆلەت و گرپەست کردن لەگەل كۆمپانىياكانى پىپۆر لە كەرتى تايبەت بۆ بەگەرخستن و چاککردنەو وى وێزگەكانى بەرھەمھێنان و گۆرپى کارەبا و تۆرەكانى گواستەنەو و دابەشکردن، ھەناردەکردن و ھاوردەکردنى وزە.
- ۹- ھەماھەنگى کردن لەگەل وەزارەت و لاينە پەيوەندىدارەكان بە چالاكیيەكانى وەزارەت و كارکردن لەسەر رینوینى و بەكاربردنى وزەى کارەبا لە رینگەى دانانى سىاسەت و رینمايى و ھاندانى بەكاربەران بۆ ئەم مەبەستە.
- ۱۰- پيشكەشکردنى پيشنيار بە ئەنجومەنى وەزيرانى ھەريم بە مەبەستى پەرەپىدانى كەرتى کارەبا لە ھەريم.
- ۱۱- نوپنەرايەتى کردن ھەريم لە ريكخراو و كۆنفرانسە نۆدەولەتى و ھەريماتىيەكانى تايبەت بە كەرتى وزەى کارەبا.
- ۱۲- ھەماھەنگى و تەواوکردنى يەكتر لەگەل وەزارەتەكانى ھەريم و وەزارەتە ئىتتىحادييەكان.

۱۳- ئەنجامدانى كېرىن و فروشتن و لېك دەرکردن (مقاصه) بۇ وزه‌ي كارها با به‌پى پېويست و به‌رزه‌وه‌ندى گشتى.

به‌رېز د. رېواز فائق حسين / سه‌رۆكى په‌رله‌مان:

به‌لئ، زور سوپاس، به‌رېزان مادده‌ي (۴) شەش پېشنياز هه‌يه، هەر ئەندامىكى به‌رېزى په‌رله‌مان له‌گه‌ل پېشنيازى يه‌كه‌مه؟ كه‌سى له‌گه‌ل نييه، هەر به‌رېزىك له‌گه‌ل پېشنيازى دووه‌مه؟ سى كه‌سى له‌گه‌ل، هەر به‌رېزىك له‌گه‌ل پېشنيازى سېيه‌مه؟ سى ئەندامى له‌گه‌ل، هەر به‌رېزىك له‌گه‌ل پېشنيازى چواره‌مه؟ كه‌سى له‌گه‌ل نييه، هەر به‌رېزىك له‌گه‌ل پېشنيازى شەشمه‌ وه‌ك خوى با بفرموى ده‌ستى به‌رز بكا‌ته‌وه؟ به‌ده‌نگى (۵۵) ئەندامى په‌رله‌مان په‌سه‌ند كرا، مادده‌ي (۵)، به‌رېزان ئەو هه‌موو پېشنيازەتان كر دووه، ليژنه‌ي ياسايى و ليژنه‌ي تايبه‌تمه‌ند داده‌نيشنى ئەو هه‌موو خو هيلاك كرده، به‌ ده‌ ساعات و دوانزه‌ ساعات داده‌نيشن گوى له‌ يوتوب ده‌گرنه‌وه، يه‌ك پېشنيازىشتان دانه‌ئى گله‌ي ده‌كەن، هيچ پېشنيازىكيش ده‌نگ ناھيئى، به‌لئ فەرموون.

به‌رېز جلال محمد أمين:

سه‌بارەت به‌ مادده‌ي (۵) چوار پېشنياز هه‌يه:

پېشنيازى يه‌كه‌م/ بره‌گه‌كانى يه‌كه‌م، سېيه‌م، چواره‌مى ئەم مادده‌ي به‌م شېوه‌يه‌ي لئ بكرىت: يه‌كه‌م: وه‌زارەت به‌ هه‌ماهه‌نگى لايه‌نه‌ په‌يوه‌نديداره‌كان بوى هه‌يه واپەر و كېيل له‌سه‌ر يان له‌ ژېر رېگه‌ گشتييه‌كان يان شەقامه‌كانى ناوه‌وه يان دەرەوه‌ي شاره‌كان رابكيشيئ و هه‌روه‌ها مافى هه‌يه‌ستوون دانيت و تونيل لېيدات و كارى ديكه‌ي پېويست ئەنجام بدات بۇ ئەنجامدانى پرۆژه‌كانى وه‌زارەت بۇ ئەركه‌كانى له‌گه‌ل ره‌چاوكردى ماسته‌رپلان و پاراستنى ژينگه‌ و حوكمه‌كانى ياسا به‌ركاره‌كان.

سېيه‌م: قه‌ره‌بووكرده‌وه‌ي هەر كه‌سېك له‌ ئەنجامى چالاكييه‌كان و جېبه‌جئ كرده‌ي ئەركه‌كانى زيانمه‌ند ده‌بيت به‌پى حوكمه‌كانى ياسا به‌ركاره‌كان.

چواره‌م: تانه‌دان له‌ برپارى وه‌زير له‌به‌رده‌م دادگاي كارگيرى ده‌بيت به‌ پى ياساى ئەنجومه‌نى شوراى به‌ركار له‌ هه‌رېم.

پېشنيازى دووه‌م/ مادده‌كه‌ وه‌ك خوى ته‌نيا بره‌گه‌ي دووه‌مى ئەم مادده‌يه‌ لابرېت.

پېشنيازى سېيه‌م/ مادده‌كه‌ وه‌ك خوى:

مادده‌ي (۵):

۱- وه‌زارەت بوى هه‌يه واپەر و كېبه‌ل له‌ سه‌ربان، يان له‌ ژېره‌وه‌ي رېگه‌ گشتييه‌كان، يان شەقامه‌كانى ناوه‌وه، يان دەرەوه‌ي شاره‌كان رابكيشيئ و هه‌روه‌ها مافى هه‌يه‌ستوون دابنيئ و تونيل لېيدات و كارى ديكه‌ي پېويست ئەنجام بدات بۇ ئەنجامدانى پرۆژه‌كانى وه‌زارەت بوى هه‌يه ئەركه‌كانى له‌گه‌ل ره‌چاوكردى ماسته‌رپلان و پاراستنى ژينگه‌ و حوكمه‌كانى ياسا به‌ركاره‌كان.

۲- وه‌زارەت به‌گوپره‌ي پېويستى بوى هه‌يه بېتته‌ خاوه‌ن زه‌وى به‌ ناوى وه‌زاره‌تى كارها و تۆمار بكرىت به‌پى ياسا به‌ركاره‌كان.

۳- قەرەبوو كوردنە وەي ھەر كەسكى زىانمەند دەبىت لە ئەنجامى چالاككېھە كان جىبە جى كوردنى ئەركە كانى بەپىي ياسا بەركارە كان.

۴- بىرپارە كانى وەزىر شىاوى تانەلپدانە لە بەردەم دادگاي كارگىرى بەپىي ياساى ئەنجومەنى شوراي ھەرىمى بەركار.

پىشنىارى چوارەم/ پىشنىازى ھەردوو لىژنەى تايبەتمەندە، ماددەكە بەم شىوہەي لى بىكرىت:

۱- وەزارەت بۆى ھەيە واپەر و كىبەل لە سەربان، يان لە ژىرە وەي رىگە گشتىيە كان، يان شەقامە كانى ناوہو، يان دەرە وەي شارە كان رابكىشىت و ھەر وەھا مافى ھەيە ستوون دابنىت و تونىل لىبەت و كارى دىكەى پىويست ئەنجام بەت بۆ ئەنجامدانى پرۆژە كانى وەزارەت بۆى ھەيە ئەركە كانى لە گەل رەچاوكوردنى ماستەرىلان و پاراستنى ژىنگەى تەندروستى گشتى و ھوكمە كانى ياسا بەركارە كان.

۲- وەزارەت بۆى ھەيە بەگوپرەى پىويستى پرۆژە كان، بۆى ھەيە بىبىتە خاوەن زەوى بە ناوى وەزارەتى كارەبا و تۆمار بىكرىت بەپىي ياسا بەركارە كان.

۳- وەزارەت ھەلدەستىت بە قەرەبوو كوردنە وەي ھەر كەسكى كە زىانمەند دەبىت لە ئەنجامى چالاككېھە كان جىبە جى كوردنى ئەركە كانى بەپىي ياسا بەركارە كان.

۴- بىرپارە كانى وەزىر شىاوى تانەلپدانە بەپىي ياساى ئەنجومەنى شوراي ھەرىمى بەركار. سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى زۆر سوپاس، بەرىزان ماددەى (۵)، بەلى كاك زانا.

بەرىز زانا خالد سمايل:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر بۆ ئىزافەى ئەو رايەى جەنابت ئىستا باست كرد لە سەر ئەو پىشنىارانەى بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان دەيكەن، ديارە بەپىي ماددەى (۹۱) لە بىرگەى چوارەم بە وازحى ھاتووہە كە لە كۆبەندى ئەو بىژاردانەى كە بەرىزان پەرلەمانتاران لە خویندەنە وەي دووہم دا دەىخەنەرپوو، دەسەلاتى لىژنەى تايبەتمەندە لە كۆبەندى بىژاردە كان پىشنىارىك ئامادە بكات.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

راستە.

بەرىز زانا خالد سمايل:

بەعنى ماناى ئەوہ نىيە كە پەرلەمانتارىكى بەرىز پىشنىارىك دەكات و دەنگ بە پىشنىارەكەى خۆى نادات، نەخىر بەو مانايە دىت كە قەناعەتى تەواوى بە جىبە جى كوردنى ئەم بىرگەيەى پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمان ھەيە و قەناعەتى بەو پىشنىارە ھەيە كە بەرىزان لە دواى ئەو ماندىوونە لىژنەى تايبەتمەند دەيانەوئى بىخەنەرپوو، بۆيە دەنگ تەنھا ئەم پىشنىارە دەبەينىت، ھەر بۆ روونكردنە وە، زۆر سوپاس.

بەرىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

دەستخۆش، راستە دەستخۆش، راستە، ئەو دىوہشى راستە، سوپاس، ماددەى (۵) بەرىزان چوار پىشنىار ھەيە، ھەر بەرىزىك لە گەل پىشنىازى بەكەمە؟ سى ئەندامى بەرىزى لە گەل، ھەر

بەرپزىڭ لەگەل پېشنىيازى دووئەمە؟ كەسى لەگەل نىيە، ھەر بەرپزىڭ لەگەل پېشنىيازى سېيەمە؟ كەسى لەگەل نىيە، ھەر بەرپزىڭ لەگەل پېشنىيازى چوارەمە؟ بەدەنگى (۵۷) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، ماددەى (۶)، فەرموون.

بەرپز گوليزار رشيد حاجى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۶) سى پېشنىياز ھەيە:

پېشنىيازى يەكەم/ ماددەكە ۋەكو خۇى تەنيا زيادكردى خالېك بە زنجيرەى (۶) بۇ برگەى يەكەم ۋ برگەى سېيەمىش بەم شېۋەيەى لى بكرېت:
۶-كەرتى تاييەت.

برگەى سېيەم: ديارىكردى جۇرى پۇلېنەكان ۋ بنەماى جياكردنهۋەى بە رېنمايەك ديارى دەكەن كە ئەنجومەنى ۋەزارەت دەرى دەكات.

پېشنىيازى دووئەم/ ماددەكە ۋەكو خۇى تەنيا ھەردوو خالى (۲) ۋ (۳) ى برگەى يەكەمى ئەم ماددەيە بەم شېۋەيەى لى بكرېت:

۱- شوېنى بازركانى گەورە ۋ بچووك.

۳- شوېنى پيشەسازى گەورە ۋ بچووك.

پېشنىيازى سېيەم/ ماددەكە ۋەكو خۇى:

ماددە (۶): برگەى يەكەم: ھاوبەشەكانى كارەبا پۇلېن دەكرېن بەم شېۋەيەى خوارەۋە:

۱- يەكەى نىشتەجېبوون مالەكان

۲- بازركانى.

۳- پيشەسازى.

۴- كشتوكالى.

۵- كەرتى گشتى.

برگەى دووئەم: ۋەزارەت دەتوانى جۇرى ديكەى ھاوبەشى كارەبا زياد بكات.

برگەى سېيەم: ديارىكردى جۇرى پۇلېنەكان ۋ بنەماى جياكردنهۋەيان بە رېنمايى ديارى دەكەن كە ۋەزىر دەرى دەكات.

بەرپز د. رېۋاز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلنى زۇر سوپاس، سەبارەت بە ماددەى (۶) سى پېشنىياز ھەيە، ھەر بەرپزىڭ لەگەل پېشنىيازى يەكەمە؟ دوو بەرپزى لەگەل، ھەر بەرپزىڭ لەگەل پېشنىيازى دووئەمە؟ دوو بەرپزى لەگەل، ھەر بەرپزىڭ لەگەل پېشنىيازى سېيەمە ۋەك خۇى؟ بەدەنگى (۵۶) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، ماددەى (۷)، فەرموون، كاك د.رېبوار نوقتەى نيزامى ھەيە، فەرموو.

بەرپز د.رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر لە ميانى ئەۋەى كە باست كرد كى دەنگ بە پېشنىيازى خۇى دەدات ۋ دەنگىشى پى نادات،
حەقە...

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو تەواو بوو كاك دكتور.

بەريز د. رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

ئاخر با پروون كردنەو ەيەك بەم.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەندىك قەناعەتى بەو ھەيەكە پېشنىيازى لىژنەى ھاوبەش رەئىھەكانى ئەوى تېدايە، بۆيە دەنگى پى دەدات.

بەريز د. رېبوار عبدالرحيم عبدالله:

بەلى، ئىمە بەش بە حالى خۇمان كە پېشنىياز دەكەين دەنگىشى پى دەدەين، بەلام ئەوانەى كە پېشنىياز دەكەن دەنگى پى نادەن حەقە ناويان بى، بۆ ئەو ەى كە جىابكرىتەو، سوپاس.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

پىويست ناكات، چونكە قەناعەتى بەو ھەيەكە بەشەكە لە تېبىنىيەكانى جىي دەكرىتەو لە ناو لىژنەى ھاوبەش، تەواو، بەلى، ناوى ھىچ كەس ناهىنرى، من جواب دەدەمەو، پىويست ناكات، ئەو ەى عىلاقەى بەو ماددەى قانونىيەو ھەيەكە مەم، دلئىابە ھەمووتان وەردەگرم، بەخوا نارۆمەو تەمووتان قسە نەكەن، بەلى فەرموون.

بەريز گوليزار رشيد حاجى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددە (۷) چوار پېشنىياز ھەيە:

پېشنىيازى يەكەم/ ماددەكە وەكو خۇى تەنيا بېرگەى پىنجەمى ئەم ماددەيە بەم شىو ەيە لى بكرىت:

۵- پىويستە لەسەر وەزارەت داواى قەرەبووى ئەو زىانانە بكات كە دەرئەنجامى زىدەرەوى بەپىى ھوكمەكانى ياسا بەركارەكانى ھەرىم.

پېشنىيازى دوو ەم/ ماددەكە وەكو خۇى تەنيا بېرگەى پىنجەمى ئەم ماددەيە بەم شىو ەيە لى بكرىت:

۵- پىويستە لەسەر وەزىر و بەرپو ەبەرە گشتىيەكانى پارىزگاكان و يەكەى ئىدارى سەربەخۇبەكان بەپىى تايىبەتمەندى داواى قەرەبووى ئەو زىانانە بكات كە دەرئەنجامى زىدەرەوى بەپىى ھوكمەكانى ياسا بەركارەكانى ھەرىم.

پېشنىيازى سېيەم/ ماددەكە وەكو خۇى:

ماددە (۷)

بېرگەى يەكەم: ھەر كەسەك زىدەرەوى بكاتە سەر سىستەمى كارەبا و تۆرەكانى، بە پىبژاردنىك سزا دەدرى بە رىنمايەك رىك دەخرىت كە وەزىر لەسەر پېشنىيازى ئەنجومەن و بە رەزامەندى ئەنجومەنى وەزىران دەرى دەكات.

بېرگەى دوو ەم: وەزىر بە رەزامەندى ئەنجومەنى وەزىرانى ھەرىم بۆى ھەيە رىژەيەك لەو بېرە پارانە لە بژاردنى زىدەرەوى سەر سىستەمى كارەبا و تۆرەكانى وەرگىراون تەرخان بكات بۆ ئەو

که سانهی راسپېردراون به ناشکراکردنی زېده‌پړه‌وی و لابردنیان، نه‌مه‌ش به رېنمایي رېک ده‌خړی که وه‌زیر به هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل وه‌زیري دارايی و ئابووری ده‌ری ده‌کات. برځه‌ی سپیه‌م: نه‌و که‌ره‌ستانه‌ی له زېده‌پړه‌وی سه‌ر سیسته‌می کاره‌با و توره‌کانی به‌کاره‌اتوون ده‌ستیان به‌سه‌ردا ده‌گیریت.

برځه‌ی چواره‌م: نه‌و سزایانه‌ی له‌م ماده‌یه هاتوون ریگر نابن له سزای توندتر هاتووه له یاسا به‌رکاره‌کان دا.

برځه‌ی پېنجه‌م: پېویسته له‌سه‌ر وه‌زیر داوای قه‌ره‌بووی نه‌م زیانانه بکات که له ده‌رته‌نجامی زېده‌پړه‌وین به‌پپی حوکه‌کانی یاسا به‌رکاره‌کانی هه‌ریم.

پېشنیاری چواره‌م: پېشنیاری هه‌ردوو لیژنه‌ی تاییه‌تمه‌ند، ماده‌که وه‌کو خوی ته‌نیا برځه‌ی یه‌که‌م و چواره‌م به‌م شیوه‌یه‌ی لن بکریت:

برځه‌ی یه‌که‌م: پېبژاردنیکی زېده‌پړه‌وی و دیاریکردنی بر و ریکاره‌کانی به رېنماییه‌ک رېک ده‌خړیت که وه‌زیر له‌سه‌ر پېشنیاری نه‌نجومه‌ن و به ره‌زامه‌ندی نه‌نجومه‌نی وه‌زیران ده‌ری ده‌کات.

برځه‌ی چواره‌م: نه‌و پېبژاردنه‌ی که له برځه‌ی یه‌که‌می نه‌م ماده‌یه هاتووه ریگر نابن له سزای توندتر هاتووه له یاسا به‌رکاره‌کان دا.

به‌رپز د. رېواز فائق حسین / سه‌روکی په‌رله‌مان:

به‌لن به‌رپزان، سه‌باره‌ت به ماده‌ی (۷) چوار پېشنیاز هه‌یه، هه‌ر به‌رپزیک له‌گه‌ل پېشنیازی یه‌که‌مه؟، په‌یوه‌ندی به ماده‌که‌وه هه‌یه؟ یه‌که‌ده‌قه، به‌لن شیرین خان، فه‌رموو.

به‌رپز شیرین امین عبدالعزیز:

به‌رپز سه‌روکی په‌رله‌مان.

به‌پپی ماده‌ی (۹۱) برځه‌ی سپیه‌م سه‌باره‌ت به ماده‌ی (۷) ئیمه پېشنیارمان کردووه که جوړ و بری سزاکه له‌و ماده‌یه‌دا دیاری بکریت، پېشنیاره‌که‌شمان پشته‌گیری هه‌بووه، به‌لام ئیستا له دارشته‌وه‌که‌دا نه‌هاتووه، له لیژنه‌ی تاییه‌تمه‌ند و به‌رپزانی لیژنه‌ی یاسایی ده‌پرسین، بوچی نه‌هاتووه؟ سوپاس.

به‌رپز د. رېواز فائق حسین / سه‌روکی په‌رله‌مان:

به‌لن، سوپاس، به‌لن کاک رزگار، فه‌رموو.

به‌رپز رزگار محمد محمود:

به‌رپز سه‌روکی په‌رله‌مان.

ماده‌که ده‌نگی له‌سه‌ر درا به‌لام ده‌ستم به‌رز کرده‌وه جه‌نابت وه‌رت نه‌گرت، چونکه ماده‌ی (۴) له برځه‌ی (۴) دا که ده‌لن کاره‌با به یه‌کسانی بن، ئیمه له دانیشتنی پېشوودا من پېشنیارم کرد و شیرین خان و ماموستا عمریش پشته‌گیری نه‌و پېشنیاره‌یان کرد که له ناوچه‌گه‌رمه‌کان جیاوازی بکریت له پیدانی کاره‌با، به‌داخه‌وه لیږه جی نه‌کرا بووه، سوپاس.

به‌رپز د. رېواز فائق حسین / سه‌روکی په‌رله‌مان:

به‌لن، سوپاس، سه‌رچنار خان، فه‌رموو.

بەرپز سەرچنار أحمد محمود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە برپگە (۴) بابەتی سزاكان، ئىمە پىشنيارى ئەو مان کرد که ئەو برپگە يە لايرى، پىشنيوانيشى هەبوو، لەبەر ئەو ئەو ئىمە وتمان نابى مەوادی عىقابی لە ياسای وەزارەت دا هەبى، بەلام نەخراوەتە ناو پىشنيارهكان، داواى ڤوون کردنەو لە لیژنەى ياسایى دەکەين.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلى فەرموون، پيش ئەو هەى بىخەينە دەنگدان.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر رووخسەتی جەنابت بى، ئەگەر لە شیرين خان دەست پى بکەين، بەس حەز دەکەم ئىعادە بکاتەو، چونکە هەموو شتیک لەبەر دەستمە.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆکی پەرلەمان:

دوو بارەى بکەو شیرين خان، جەنابت پىشنيارى چیت کردبوو دانەنراو؟

بەرپز شیرين أمين عبدالعزيز:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

وہکو ئامازم پیکرد بە پى ماددەى (۹۱) کہ هەر پىشنيارى يان رپه ئى سى پىشنيارى هەبى، دەبى لە راپورتى دەنگدان دا ئامادە بکريت، بەلام ئىمە پىشنيارى ئەو مان کرد کہ جۆر و برى سزاکە ديارى بکريت، واتا وەزارەت يان ئەنجومەنى وەزيران دەست والا نەبیت لەو هەى کہ خۆى چۆن جۆرى سزاکە ديارى دەکات، پىشنيارى ئەو شمان کرد هەر بە پى راپورتى يەکەم کہ هاتوو، با بلين کہ ئەو پىشنيازە ياسايە وەکو خۆى لايەنى کەم کہ هاتوو مەبلەغەکە دەلى پينج سەد هەزار دینار، يان کەمتر نەبى لە پينج سەد هەزار دینار.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆکی پەرلەمان:

وہکو ئەو هەى لە پرۆژەکە حکومەت دا هاتوو.

بەرپز شیرين أمين عبدالعزيز:

بەلى، بەلى.

بەرپز د. رپواز فائق حسين / سەرۆکی پەرلەمان:

بەلى، زۆر سوپاس، فەرموون کاک دکتۆر.

بەرپز بزار خالد عبدالله:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

شیرين خان مەبەستت ماددە حەوتە؟ ئەو شیرين خان جەنابت قسەت کردیە لەسەر برپگەى يەکەم، دەلى / (پىشنيارى کاک ياسين، ئاشنا خان، سەرچنار خان پىشنيارى دەکەم)، شپووزى تەرح کردنى پىشنيار بە راستى يەعنى چەند جارى تریش يەعنى ئەو تەوزیحەمان داو، ئىستا مەسەلەن مەبەست لى چىيە کە (۴۸) سەعات پىشتر راپورتى خويندەو هەى دوو مە لە ناو سندوقدا بى؟ بۆ ئەو هەى جەنابت دەخوینى، مولا حەزەيەکت هەبى شتەک دەنووسى، بە وازحى لیرە دەلى کە لە پرۆتوکۆلىش تەسجیل دەبى، يەعنى زۆرجار هەيە يەکىک لەو حالەتەنە دەلىن

(بىرى سزاكە زىياد بىكىرى)، بەلّام دەبىت بلّى (بىكە دوو سال، بىكە چوار سال)، ئەگەر پارە بى دوو سەد ھەزارە بىكە سى سەد ھەزار، بۇ ئەوۋى بتوانم دانىم، من ناتوانم بەپىي پەيرەو بىم نەصىك دانىم كە مەلەسەن بە صەراحت لەلایەن ئەو ئەندام پەرلەمانە تەرح نەكراو، چونكە لەبەردەم دەنگدانىن، ئىستا لىرە ئەگەر ئەو پىشنىارە من بىم تەفسىرىك بىكەم و دارشتنەوۋەيەك دانىم، موختەمەلە لىرە نوقتەى نىزامى وەر بىگرم، دەلىم بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان، ئەم پىشنىارە تەعبىر لە ئىرادە و پىشنىارى من ناكات، بەلّام بەم شىوۋە ھەر لەگەلى نىم، لەبەر ئەوۋە بەپىي پەيرەو پىويستە بلّىن بىرگەى دووۋەم ھى ئەم ماددەيە بەم شىوۋەيە لى بىكىت، نەصەكەى دەخوئىنى، ئەو كات منىش دەنووسم، تەسجىل دەكەم لەگەل لىژنە، دواتر لە راپورت دادەنىم، بەلّام ئەگەر پىشتىگىرى ھەيە و نەصت ھەيە، لىرە نىيە، ئەوا مەسئولىەتى ئىمەيە و ئىعتىراف دەكەم، بەلّام بەم شىوۋەيە نىيە، يەنى پەنجا و دوو پىشنىار لەو راپورتەدا ھەن، ئەگەر دروست بىت، بەپىي پەيرەوۋى بىت، ئاخىر چىيە ئەوۋىش ئىزافە دەكەين با بىيەتە پەنجا و سى، ھىچ تەخسىرىيەك ناكەين دلّىابن وەكو لىژنەى ياساى و لىژنەى تايبەتمەند، ھىچ تەخسىرىيەك ناكەين لەسەر پىشنىارەكان، يەك بە يەك پىشنىارەكان، ھەر پەنجا و دوو پىشنىارى ئىستا لىرە ھەيە من دەزانم كى قسەى كردييە، يەنى بە قىديو و بە دەقە و بە سانىەش لەلای من نووسراوۋە كى قسەى كردييە و بە چ شىوۋەيەك، زۆر سوپاس.

بەرپىز د. رىواز فائق حسىن / سەرۆكى پەرلەمان:

بەلى، ماددەى (۷) سى پىشنىاز ھەيە، ماددەى (۷) پىشنىازى يەكەم كىي لەگەلە؟ ھەر بەرپىزىكى لەگەلە؟ ئىستىفادەى نىيە ئەو شەرە، ئىستىفادەى نىيە، تازە شتىكە رۇپىشتوۋە، تەواو ئەوۋە دواتر موناقەشەى دەكەين دلّىا بە، بەلى، ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل پىشنىازى يەكەمە؟ كەسى لەگەل نىيە، ھەر ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لەگەل پىشنىازى دووۋەمە؟ كەسى لەگەل نىيە، ھەر بەرپىزىك لەگەل پىشنىازى سىيەمە؟ كەسى لەگەل نىيە، ھەر بەرپىزىك لەگەل پىشنىازى چوارەمە؟ بەدەنگى (۶۰) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، ماددەى (۸)، فەرموون.

بەرپىز گوليزار رشىد حاجى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۸) چوار پىشنىار ھەيە:

پىشنىارى يەكەم / ماددەكە وەكو خۆى تەنيا خالى (۴) ي بىرگەى يەكەمى لادىرئىت.

پىشنىارى دووۋەم / ماددەكە وەكو خۆى تەنيا خالى (۲) ي بىرگەى يەكەمى بەم شىوۋەيە لى بىكىت:

۲- راوئىزكارىك لە وەزارەت.

پىشنىارى سىيەم / ماددەكە وەكو خۆى:

ماددە (۸)

بىرگەى يەكەم: ئەنجومەنىك لە وەزارەت پىك دەھىنرئىت بە سەرۆكايەتى وەزىر و ئەندامىتى

ھەر يەك لە:

۱- بىركار دەبىتە جىگىرى سەرۆكى ئەنجومەن.

۲- راوئىزكارەكان.

۳- بەرپىوبەرە گىشتىيەكانى وەزارەت.

۴- ھەر شارەزايەك پىسپۇر كە ۋەزىر لە ناۋەۋە يان دەرەۋە ۋەزارەتەۋە دەستىنىشان دەكات. بىرگە دوۋەم: ئەنجومەنى ۋەزارەت دەربارەى ئەم كاروبارانەى خوارەۋە گىتوگۇ دەكات و بىرپار و رىنمايى و راسپاردەى پىۋىست دەرىت.

۱- رىكخستنى سىياسەتى بەرھەمھېنان و كۆنترۇل و گواستەۋە و دابەش كىردنى وزەى كارەبا و دانانى پلانە ستراتىجىيەكان.

۲- رىكخستنى ۋەبەرھېنان لە بواری كارەبا.

۳- رىكخستنى پەيكەر و ئەرك و ۋەزىفەى پىكھاتەكانى ۋەزارەت.

پىشنىارى چوارەم/ پىشنىارى ھەردوۋ لىژنەى تايبەتمەند، ماددەكە ۋەكو خۇى تەنیا خالى (۴)ى بىرگەى يەكەمى ئەم ماددەى بەم شىۋەىەى لى بىرئىت:

بىرگەى يەكەم:

۴- نوئىنەرى ھەر لايەنىكى پەيوەندىدار يان شارەزايەكى پىسپۇر كە ۋەزىر لە ناۋەۋە يان لە دەرەۋەى ۋەزارەت دەستىنىشان دەكات و بەشدارى كۆبوۋنەۋەكانى ئەنجومەن دەكات بەبى ئەۋەى مافەى دەنگدانىان ھەبىت

بەرىز د. رىۋاز فائق حىسېن / سەرۋكى پەرلەمان:

بەلى، بەرىزان سەبارەت بە ماددەى (۸) چوار پىشنىاز ھەىە، ھەر بەرىزىك لەگەل پىشنىازى يەكەمە؟ كەسى لەگەل نىيە، ھەر بەرىزىك لەگەل پىشنىازى دوۋەمە؟ كەسى لەگەل نىيە، ھەر بەرىزىك لەگەل پىشنىازى سىيەمە؟ كەسى لەگەل نىيە، ھەر بەرىزىك لەگەل پىشنىازى چوارەمە؟ پىشنىازى لىژنەى تايبەتمەند؟ بەدەنگى (۵۷) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، لەبەر ئەۋەى لىژنەى دارايى ۋەزىرەكانىان بانگ كىردوۋە بۇ قسەكىردن لەسەر چاكسازى، تۆزىك ئەگەر دەست و برد بكن لە خويىندەۋەىدا، بەلى كاك عباس، فەرموۋ.

بەرىز عباس فتاح صالح:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (۹) چوار پىشنىار ھەىە:

پىشنىارى يەكەم/ ماددەكە بىرئىتە دوو بىرگە و بەم شىۋەىەى خوارەۋەى لى بىرئى:

۱- ۋەزىر بە گوئىرەى پىۋىستى ۋەزارەت بۇى ھەىە گىبەست بكات لەگەل ژمارەبەك راۋىژكار و شارەزاي خاۋەن ئەزموون و پىسپۇر لەۋەى پىۋىستە بە وزەى كارەبا بۇ ئەرك و بابەتتىكى دىارىكارا بەپىي ئەو رىكسازىانەى كە لە ھەرىم كارىان پى دەكىت.

۲- شىۋازى گىبەست كىردن لەگەل راۋىژكار و شارەزايان ژمارە و پىسپۇرپان و ماۋەى گىبەستەكان بەرئىنمايى رىك دەخىت كە ۋەزىر دەرى دەكات.

پىشنىارى دوۋەم/ ماددەكە بەم شىۋەى لى بىرئىت:

ئەنجومەنى ۋەزىران بە گوئىرەى پىۋىستى ۋەزارەت بۇى ھەىە گىبەست بكات لەگەل ژمارەبەك راۋىژكار و شارەزا و خاۋەن ئەزموون و پىسپۇرپان لەۋەى پىۋىستە بە وزەى كارەبا بەپىي ئەو رىكسازىانەى لە ھەرىم كارىان پى دەكىت.

پىشنىارى سىيەم/ ماددەكە ۋەك خۇى:

ماددەى (۹):

وہزیر بہ گویرہی پیویستی وەزارەت بۆی ھەیە گرێبەست بکات لەگەڵ ژمارەبەك راویژکار و شارەزا و خاوەن ئەزموون و پەسپۆر لەوہی پیویستە بە وزەى کارەبا بەپێى ئەو ریکسازیانەى لە ھەرێم کاربان پێ دەکری.

پیشناری چوارەم/ پشنیاری ھەردوو لیژنەى تاییبەتمەند، ماددەكە بەم شیوہیەى لێ بکریت: ماددەى یەكەم بەم شیوہیەى لێ بکریت:

وہزیر بہ گویرہی پیویستی وەزارەت بۆی ھەیە بە شیوہیەى کاتی بۆ ئەرك و ماوہیەكى دیاریکراو گرێبەست لەگەڵ شارەزای خاوەن ئەزموون و پەسپۆرێ لە بواری تاییبەت بە وزەى کارەبا بەپێى ئەو ریکسازیانەى کە لە ھەرێم کاربان پێ دەکریت بکات. سوپاس.

بەرپز د. رێواز فائق حسین/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ، زۆر سوپاس، سەبارەت بە ماددەى (۹) چوار پشنیاز ھەیە، ھەر بەرپزێك لەگەڵ پشنیازی یەكەمە؟ کەسى لەگەڵ نییە، ھەر بەرپزێك لەگەڵ پشنیازی دووہمە؟ کەسى لەگەڵ نییە، ھەر بەرپزێك لەگەڵ پشنیازی سێیەمە؟ کەسى لەگەڵ نییە، ھەر بەرپزێك لەگەڵ پشنیازی چوارەمە؟ بەدەنگى (۵۹) ئەندامى پەرلەمان پەسەند کرا، ماددەى (۱۰)، فەرموون.

بەرپز عباس فتاح صالح:

سەبارەت بە ماددەى (۱۰) دوو پشنیار ھەیە:

پشنیاری یەكەم/ ماددەكە وەك خۆی:

ماددەى (۱۰)

ئەو کۆمپانیایەى کە مۆلەتیان پیدراوہ و یان گرێبەستیان لەگەڵ کراوہ لە بواری کارەبا، تەنیا بە رەزامەندى وەزارەت دەتوانن دەست لە کارەکانیان ھەلبگرن ئەمەش بە پەیرەویك ریک دەخریت کە ئەنجومەنى وەزیران دەرى دەکات.

پشنیاری دووہم/ پشنیاری ھەردوو لیژنەى تاییبەتمەند، ماددەكە بەم شیوہیەى لێ بکری:

ماددەى (۱۰)

ئەو کۆمپانیایەى کە مۆلەتیان پیدراوہ و یان گرێبەستیان لەگەڵ کراوہ لە بواری بەرھەمھێنانى کارەبا، تەنیا بە رەزامەندى وەزارەت دەتوانن دەست لە کارەکانیان ھەلبگرن ئەمەش بە پەیرەویك ریک دەخریت کە ئەنجومەنى وەزیران دەرى دەکات.

بەرپز د. رێواز فائق حسین/ سەرۆکی پەرلەمان:

بەلێ، بەرپزان، سەبارەت بە ماددەى (۱۰) دوو پشنیاز ھەیە، ھەر ئەندامێكى بەرپزى پەرلەمان لەگەڵ پشنیازی یەكەمە؟ کەسى لەگەڵ نییە، ھەر بەرپزێك لەگەڵ پشنیازی دووہمە؟ بەدەنگى (۵۹) ئەندامى پەرلەمان پەسەند کرا، ماددەى (۱۱)، فەرموون.

بەرپز عباس فتاح صالح:

سەبارەت بە ماددەى (۱۱) دوو پشنیار ھەیە:

پشنیاری یەكەم/ ماددەكە بەم شیوہیەى لێ بکری:

ماددەى (۱۱): ياساى وەزارەتى كارەباى ھەرىمى كوردستان-عيراق ژمارە (۵) سالى ۲۰۰۶ ھەلدەۋەشپتەۋە.

پېشنيارى دوۋەم/ماددەكە ۋەك خۇي:

ماددەى (۱۱): ياساى وەزارەتى كارەباى ھەرىمى كوردستان-عيراق ژمارە (۵) سالى ۲۰۰۶ ھەلدەۋەشپتەۋە ۋە گشت ئەۋ رېنمايىانەى كە پالپشت بەۋ ياسايە دەرچوون كاربان پى دەكرىت ئەگەر ناكۆك نەبن لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسايە.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ ئەندامانى بەرىزى پەرلەمان، سەبارەت بە ماددەى (۱۱) دوۋ پېشنياز ھەيە، ھەر بەرىزىك لەگەل پېشنيازى يەكەمە؟ يەك كەسى، ھەر بەرىزىك لەگەل پېشنيازى دوۋەمە؟ بەدەنگى (۵۹) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، ماددەى (۱۲)، فەرموون.

بەرىز عباس فتاح صالح:

سەبارەت بە ماددەى (۱۲) دوۋ پېشنيار ھەيە:

پېشنيارى يەكەم/ماددەكە ۋەك خۇي:

ماددەى (۱۲): كار بە ھىچ دەقئىكى ياسايى يان بېريارىكى ناكۆك لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسايەدا ناكري.

پېشنيارى دوۋەم/پېشنيارى ھەردوۋ لىژنەى تايبەتمەندە، ماددەكە بەم شپوھى لئ بكرئ: كار بە دەقى ھىچ ياسا ۋ بېريارىك ناكري كە لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسايەدا ناكۆك بىت.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (۱۲) دوۋ پېشنياز ھەيە، ھەر بەرىزىك لەگەل پېشنيازى يەكەمە؟ كەسى لەگەل نيبە، ھەر بەرىزىك لەگەل پېشنيازى دوۋەمە؟ بەدەنگى (۵۹) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، ماددەى (۱۳)، فەرموون.

بەرىز عباس فتاح صالح:

سەبارەت بە ماددەى (۱۳) ھىچ پېشنيارىك نيبە، ماددەكە ۋەك خۇي:

ماددەى (۱۳): پېويستە لەسەر ۋەزىر رېنمايى پېويست بۇ ئاسان جىبەجئ كردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەرېكات.

بەرىز د. رېۋاز فائق حسين/ سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەرىزىك لەگەل ماددەى (۱۳) يە بەم شپوھى كە خوئندرايەۋە؟ بەدەنگى (۶۲) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، ماددەى (۱۴)، فەرموون.

بەرىز عباس فتاح صالح:

سەبارەت بە ماددەى (۱۴) ھىچ پېشنيارىك نيبە، ماددەكە ۋەك خۇي:

ماددەى (۱۴):

پېويستە لەسەر ئەنجومەنى ۋەزىران ۋ لايەنە پەيوەندىدارەكان حوكمەكانى ئەم ياسايە جىبەجئ بكن.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەريزيك لەگەڵ دەقى ماددەكەيە وەكو ئەوھى بەريز كاك عباس خويندییەوھ؟ بەدەنگى (٦٣) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، ماددەى (١٥)، فەرموون.

بەريز عباس فتاح صالح:

سەبارەت بە ماددەى (١٥) ھىچ پيشنياريك نيبە، ماددەكە وەك خۆى:
ماددەى (١٥): ئەم ياسايە لە ريكەوتى بلاوكردنەوھ لە رۆژنامەى فەرمى وەقائىعى كوردستان جيبەجى دەكرىت.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

ھەر بەريزيك لەگەڵ دەقى ماددەكەيە وەكو ئەوھى بەريزيان خويندییەوھ؟ بەدەنگى (٦٣) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا.

بەريز عباس فتاح صالح:

سەبارەت بە ھۆكارى دەرچوواندن دوو پيشنيار ھەيە:
پيشنيارى يەكەم/ ھۆيەكانى دەرچوواندن بەم شيوەيەى لى بكرىت:
لە پيناو گەشەپيدان و پالپشتى كردنى كەرتى كارەبا و بايەخى وزەى كارەبا لەسەر ژيان و تەندروستى گشتى ھاوئيشتيمانيان كاريگەرى لەسەر ژيرخانى ئابوورى و ريكخستەنەوھى كارەكانى وەزارەت بەھۆى گرنگى ئەو چالاكییانەى كەرتى گشتى و تايبەتى كە پىي ھەلدەستن، پالپشتى كردن و ھاندانى فرە سەرچاوەيى وزەى كارەبا و ريگرى كردن لە سەرپىچى كردن و زبەدەرۆكارى بۆ سەر تۆرەكانى كارەبا و ھينانەدى ئامانجەكانى وەزارەت بەجىگەياندى ئەركەكانى ئەم ياسايە دەرچوویندرا.

پيشنيارى دووھەم/ وەك خۆى:

ھۆيەكانى دەرچوواندن:

لەبەر بايەخى وزەى كارەبا لەسەر ژيان و تەندروستى گشتى ھاوئيشتيمانيان و كاريگەرى لەسەر ژيرخانى ئابوورى و ريكخستەنەوھى كارەكانى وەزارەت بەھۆى گرنگى ئەو چالاكییانەى كەرتى گشتى و تايبەتى پىي ھەلدەستن بۆ ھينانەدى ئامانجەكانى وەزارەت و بەجىگەياندى ئەركەكانى ئەم ياسايە دەرچوویندرا.

بەريز د. رېواز فائق حسين / سەرۆكى پەرلەمان:

سەبارەت بە ھۆيەكانى دەرچوواندن دوو پيشنياز ھەيە، ھەر بەريزيك لەگەڵ پيشنيازى يەكەمە؟ سى كەس، ھەر بەريزيك لەگەڵ پيشنيازى دووھەم بەريزان ئەندامانى پەرلەمان؟ بەدەنگى (٥٣) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، ئىستا كۆى ياساكە دەخەينە دەنگدان، ھەر ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، پەرلەمان لەگەڵ پەسەندكردنى كۆى ياساكەيە؟ بەدەنگى (٦٤) ئەندامى پەرلەمان پەسەند كرا، پيرۆزبایى لە خۆمان، لە گەلى كوردستان دەكەين بەبۆنەى پەسەندكردنى ياساى وەزارەتى كارەبا لە ھەريمى كوردستان-عيراق، ئىستا وەرتان دەگرم يەك يەك، زۆر زۆر سوپاس بەريزان، فەرموون، دەستتان خۆش بى سوپاس بۆ ماندووبوونتان، كاك سيروان، فەرموو.

بەريز سيروان فرج محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دەمەوى روونكردنەوھەيەكى بەسيت بەدەم لەسەر ماددەى (٥٦) كە دەلى ئەندام دەتوانى پشت بەستن... ھەتا خوارەوھ، لە ھەر كاتى كە بە وەرگرتنى مۆلەت بۆ.. لە رپى خالى پەيرەويبەوھ لە